

Teknikens TVärld

72-sidigt JULNUMMER

Med *Flyg*

Nr 24-25 1955

8/12-28/12

PRIS KR. 1:50

I Norge 2:50, Danmark 2:50

dec

TEKNISKA FRÅGOR

Teknikens Världs experter besvarar endast frågor av allmänt intresse. In-sända frågor måste förutom signatur också vara försedda med insändarnas namn och adress. Eftersom antalet inkomna frågor på intet sätt svarar mot det utrymme som står till förfogande, kan det dröja innan frågorna bli besvarade.

Fråga: Fullständiga data på Monark armé-motorcykel m/42? Birger

Svar: TV kan inte stå till tjänst med fullständiga tekniska data men följande siffror för toppventilmodellen har vi lyckats leta fram. Cylindervolym 495 cm³. Slaglängd 101 mm. Cylinderdiameter 79 mm. Kompressionsförhållande 6,4:1. Toppeffekt 20 hk vid 4.000 varv/min. Växellåda med tre utväxlingar. Hjulbas 141 cm. Fri markhöjd 14,5 cm. Vikt 200 kg.

Fråga: Jag har tänkt bygga en trialmaskin med en Villiers 200 cm³-motor den treväxlade modellen. För att få maskinen stark i uppförs-backarna måste jag växla ned motorn genom att sätta på ett större drev på bakhjulet. Men härigenom blir utväxlingen på treans växel för låg att köra på landsväg med. Finns det möjligen några andra drev till växellådan, eftersom jag vet att de som har speciella trialmaskiner kan köra dessa på landsväg med en hygglig genomsnittsfart. Karl, Gbg

Svar: För trialbruk finns det faktiskt speciella drev till ettans växel, varigenom totalutväxlingen på treans växel inte behöver ändras för att få motorn stark på ettan. Hurvida dessa passar på äldre modeller av Villiersmotorn kan TV inte upplysa Er om, men någon av generalagenterna för James, D M W eller Francis-Barnett kan säkerligen stå till tjänst med de önskade upplysningarna. Priset för de två dreven torde vara 25-30 kr.

Fråga: 1) Är det någon egentlig fördel med att köpa en mc-kedja som är »sträckt» av kedjetillverkaren så att man med en ny kedja inte behöver spänna denna så ofta? 2) Hur bör smörjningen av framkedjan på en TT-maskin ordnas med ett rör eller två rör i bredd? Kanske TT-förare

Svar: 1) Lagerytorna i en mc-kedja måste liksom alla andra lager »köras in». Härvid uppstår en ytterst liten förlitning på varje lageryta vilket har till följd att kedjan blir längre. Vissa Kedjefabrikanter gör denna »inkörning» till ett led i tillverkningspro-

cessen så att då kedjan är fullt inkörd håller den rätt delning med de toleranser som finns standardiserade. Kedjor som inte »köras in» av fabrikanterna måste även de hålla samma toleranser vid leveransen. Detta innebär att då köparen själv har »kört in» sin kedja överskrider denna de uppställda toleranserna. Det är alltså att rekommendera att köpa en »inkörd» kedja, eftersom kedjetransmissionen då kommer att förorsaka mindre kraftförluster. Denna »inkörning» innebär inte någon förhandssträckning utan endast en normal förlängning som orsakas av att kedjans lagerytor intar sina rätta lägen. 2) Öppna snabbgående kedjor bör smörjas genom två oljerör som sitter så att oljan tillföres kedjan i de båda springorna mellan inner- och ytterlänkplattorna. Observera att oljan skall droppa ned på kedjans undre part varigenom den på grund av en kombination av centrifugal- och kapillärkraft når in till kedjans lagerytor genom spelet mellan länkplattorna.

Fråga: Jag har köpt en brandskadad Husqvarna modell 22 som jag håller på att renovera. I baknavet, som var mycket dåligt, har jag bytt axel, konor och kullor, men det fungerar trots detta inte tillfredsställande. Om jag drar åt konorna så att glappet nätt och jämnt försvinner kan jag endast vrida axeln ungefär ett halvt varv innan den fastnar. Antalet kullor i navet är det rätta men det finns ett mellanrum av ungefär en halv kuldiameter, men det finns inte plats för en kula till. Vad är felet? Ragnar

Svar: Om rätt kulstorlek och -antal använts är felet med största säkerhet att även lagerskålarna är utslitna.

Fråga: Jag har ett par amerikanska flygarglasögon av s. k. panoramamodell som jag använder när jag kör motorcykel. Dessa har emellertid den nackdelen att när glasen blivit rispiga, vilket de blir redan efter några dagar, kan man inte se något när man blir bländad av solen eller en mötande bil på natten. Kan TV rekommendera några glasögon som inte har dessa nackdelar? S. O. W.

Svar: Alla glasögon med »glas» av celluloid eller annan plast har det felet att de genom reflexbildning blir i det närmaste ogenomskinliga när de träffas av direkt infallande ljusstrålar. Ni bör därför välja glasögon av splitterfritt glas vilket inte repas. Let finns glasögon av panoramatyp med två splitterfria glas och ett smalt mellanstycke av celluloid. TV:s medarbetare har själv i flera år använt ett par engelska glasögon av RAF:s modell, Mark VIII, och funnit dem utmärkta. De är försedda med två splitterfria, utbytbara glas som är infattade i metallramar. Dessa ger något bättre sikt åt sidorna än panoramaglasögon. Förutom solglas finns det även reservdelar att köpa till dessa glasögon. Priset är omkring 20 kr och de finns numera även att köpa i Sverige.

Fråga: Vilka data har den typ av Mondial-racers som Ake Östblom, Sven Karlsson, Hedemora m. fl. kör med på de svenska TT-loppen? Skåning

Svar: Fabriken uppger i en broschyr följande data: Encylindrig fyrtaktsmotor med enkel överliggande kamaxel. Cylindervolym 125 cm³. Slaglängd 56 mm. Cylinderdiameter 53 mm. Kompressionsförhållande 1:9,5. Toppeffekt 12 hk. Garanterad topphastighet 135 km/t. Fyrväxlad växellåda sammanbyggd med motorn till ett block. Hjuldimensioner 2,00x21". Bromsdiameter 180 mm.

Fråga: Jag har en Norton International med gjutjärnstopp som jag låtit sätta in nya ventilsåten på. När jag kört motorn så att den blir varm stannar den på grund av att insugningsventilen inte tätar. När motorn kallnat tätar ventilen igen. Jag har kontrollerat att ventilen inte slår mot kolven, att ventilen inte är krokig och att det inte läcker mellan ventilsåtet och topplockets gods. Hur skall jag bära mig åt för att hitta felet? O. W.

Svar: Om de kontrollerade sakerna är riktiga är felet att ventilsåtet är felaktigt fräst. Om en dålig styrpinne använts vid fräsningen har ventilsåtets tätningssyta kommit snett i förhållande till ventilstyrningen. Att ventilen tätar när motorn är kall beror på att fjädertrycket gör att ventilen ligger rätt i förhållande till såtets tätningssyta. Det stora spelet i ventilstyrningarna möjliggör att ventilskaftet ligger snett i styrningen. När motorn blir varm minskas spelet i styrningarna och styrningen blir därför bestämmande för vilken riktning ventilen skall inta. Eftersom denna inte överensstämmer med tätningssytans riktning kommer ventilen endast att ligga an mot tätningssytan i ena kanten och gasen läcker ut. Felet kan lokaliseras om man sätter in ventilen utan fjädrar. Om man lyfter ventilen ytterst litet från såtet kan man känna spelet i styrningen. Om detta känns olika i olika riktningar är såtet fel fräst. Detta avhjälps genom att använda mycket noggrann styrning för fräsen vid fräsningen.

Fråga: Går det att montera batteri och ländsystem från NV 12 »Rödmryan» på en NV 23 »Super Sport»? NV-intresserad.

Svar: Nej.

Fråga: Gör Moto Guzzi någon sportbetonad 500-kubikare? Kan TV i så fall ge mig en utförlig beskrivning på denna maskin? Sven Andersson

Svar: Moto Guzzi tillverkar en 500 cm³ sportmaskin som kallas Falcone Sport. Den är försedd med en encylindrig 4-takts toppventilmotor med cylindern liggande i maskinens längdriktning. Slaglängd 82 mm. Cylinderdiameter 88 mm. Kompressionsförhållande 6,5:1. Toppeffekt 23 hk vid 4.500 varv/min. Maskinen är fyrväxlad och försedd med en dubbel fotpedal som manövreras med höger fot. På maskinens högra sida finns ett stort utanpåliggande svänghjul. Framgaffeln är teleskopisk med hydraulisk dämpning. Bakhjulsfjädringen är av svängarmstyp med långa spiralfjädrar som ligger under motor och växelåda. Stötdämparna är justerbara friktionsdämpare. Maskinen har 19" hjul 3,25 fram och 3,50 bak. Vikt ca 167 kg. Topphastighet ca 135 km/t.

Teknikens Värld med FLYG

Nr 24-25 ■ Argång 33 ■ 8 december 1955

Utgivare Förlagsaktiebolaget Flygning, Sveavägen 53, Stockholm

PRENUMERATIONS-AVDELNING:

Postadress: Box 3263, Stockholm 3. Telefon: Växel 34 00 80. Postgiro: 55575.

Prenumeration kan ske direkt hos förlaget genom inbetalning på ovanstående postgiro-konto eller via våra lokala ombud. (Se under

Ahlén & Akerlund i telefonkatalogen.) Prenumeration kan även verkställas genom s. k. postabonnemang på närmaste postkontor dock endast vid halvårsskifte.

PRENUMERATIONSPRIS 1955:

Sverige: helår 16:75, halvår 9:—. I Danmark endast helårsabonnemang danska kronor 28:—. Insänd betalningen till Rudolf Fardal, Raadhushuset 59, Köpenhamn V. Postg. 316 46. Abonnemanget kan börja när som helst under året.

Meddela adressändringar där prenumerationen verkställts två veckor före flyttning.

ANNONSAVDELNING:

Sveavägen 53, Stockholm Va. Tel. 34 00 80
Annonchef: Olle Lindkvist
(Även direkt tel. 31 76 45)

Ingemar Engelbrektsson
(Även direkt tel. 32 81 74)

TV:s VARUMARKNAD och TV:s

RADANNONSER

Lars Sandin. Tel. 32 15 55.

Ahlén & Akerlunds Fotograferanstalt
Stockholm 1955

Sveavägen 53, Stockholm Va.

Tel. 34 00 80 (växel)
Förfrågningar: Tel. 32 69 60

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
RUNE MELANDER (Äv. direkt 32 82 86)

Andre redaktör:
Nils Tengberg (Äv. direkt 34 27 08)

Redaktionssekreterare:
Stig Sandelin

Redaktionen ansvarar icke för insända icke beställda manuskript eller bilder. Fri diskussion i våra spalter. För åsikter framförda i signerade artiklar svarar författaren. Eftertryck av text och bilder förbjudas!

Högaktuellt:

15 frågor till motorprinsen	15
Kallt krig om polisen	20
Gubben i månen stjärna i TV	24
Bra att få, kul att ge	39
Teknisk revy	52

Teknik:

Fråga oss om teknik	2
Jättematch i jultävling	22
I takt med tekniken	26
För långa samtal	42

Motor:

Tre burkar i tvåtakt slår fyrtakt	28
TV testar Hudson Rambler	32
Här är farten fri!	35
TV testar Apollo Competition	48
Berömda sportbilar: MG	59
Två timmar vid ratten: Mercedes 300 SL ..	60

Flyg:

Flygnytt	4
Mod är inte nog	16
Svensk viking i alla väder	63

Hobby:

Skratt och skott i julboksavalkad	8
Bra julklappstips!	10
Teknik i kubik	12
Byt bort det gamla	30
Dia på rätt sätt	30
Radioklubben	44

Serier:

Biggles	58
Flygsoldat 113 Bom	59

Nästa nummer

blir ett specialnummer om MODELL 1956. Det utkommer omkring den 29 december. Se vidare sid. 63.

Omslagsbilden

är hämtad ur Walter Gotschkes Monaco-reportage, som återfinns på sidorna 35, 36, 37 och 38. På omslagsteckningen jagar Ascari och Villorosi fram på Lancelor med stora sidotankar mellan hjulen.

Så ser den ut HOBBY BOKEN 1956

Redaktör Lennart Sundström
**NYTT STORT FORMAT
FYRFÄRGSOMSLAG**
Pris: Häftad 4: 85
Klotband 6: 75

* PANGARTIKLAR - PANGBILDER *

Nytt och helbra om:

MODELLJÄRNVÄGAR • MODELLFLYG MODELLBÅTAR • MODELLRACERBILAR

Ritningar — reportage — aktuella regler — specialtips av specialister — motorer — verktyg m. m.

Världens förnämste provflygare Neville Dukes storsvep genom flyghistorien.

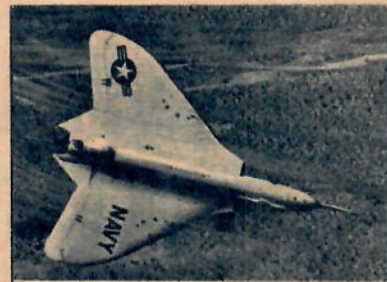
LUFTENS ERÖVRING

Flygets utveckling samt fascinerande utblickar mot framtiden.

Ur innehållet: Lär dig flyga rea — Flygningens första förberedande — Flygnavigerings ABC — Det första halvseket — Attack mot världsrekordet — Redo i gryningen — Den första tusenplansraiden — Helikoptrar och autogiros — I provflygarnas tält — Havets tak — Framtidens flyg.

Stort format, 106 ill.

Pris 9: 50 Inb. 13: 50

Douglas F 4-D Skyray har givetvis passerat ljudvallen.

LJUDVALLEN

av Neville Duke och Edward Lanchbery

Andra upplagan. 28 ill.

»En suverän bok för alla flygintresserade. På ett begränsat utrymme innehåller boken en förbluffande massa kunskapsstoff».

H. J. i Teknikens Värld

»... synnerligen modern och väl-informerad...»

»hop» i Teknisk Tidskrift

Pris 7:50 Inb. 11: 50

Böcker för varje flyg- och hobbyintresserad

MISSA INTE
dessa böcker
SÄND IN
kupongen
redan i dag
eller besök
bokhandeln

Till bokhandel eller
WENNERBERGS-HÖRSTA FÖRLAG Sthlm Ö.
Var vänlig sänd mig som postförskott,
 mot räkning.
..... ex. Hobbyboken 1956, ex. inb.
..... ex. Luftens erövring, ex. inb.
..... ex. Ljudvallen, ex. inb.
Namn

Adress

Postadress

TV 24-25/55

NYA REMINGTON "SUPER 60" har den kraftigaste elhyvelmotor som byggts...

Remingtons Rotationsmotor

arbetar givetvis på både lik- och växelström och med den otroliga hastigheten av 9.500 varv i minuten på 220 v. — en av orsakerna till att "Super 60" ger Er den behagligaste och snabbaste rakning Ni någonsin fått.

Oscillatorarmarna

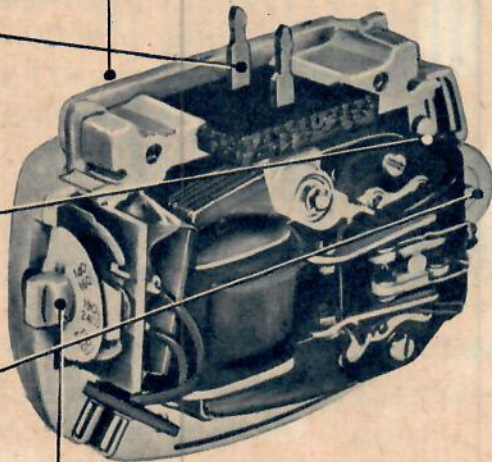
omvandlar direkt motors rotation till innersaxarnas fram- och återgående rörelse — mjukt och effektivt.

Speciell Remington kondensator

ger effektiv avstörning. Ni kan använda Er "Super 60" utan att störa radio- eller televisionsmottagning.

Förenklad startanordning

startar motorn med ett lätt tryck av fingret. Ännu en Remington-finess!

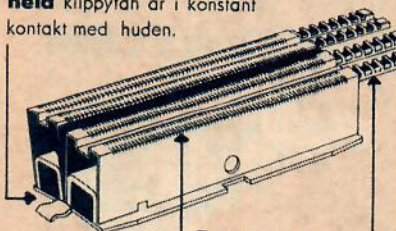

Remingtons inbyggda späningsväljare

för tre områden — 110-130, 140-160 och 190-240 volt, lik- och växelström — täcker alla nätspänningar.

... och denna motor driver världens skarpaste och mest effektiva saxar! *

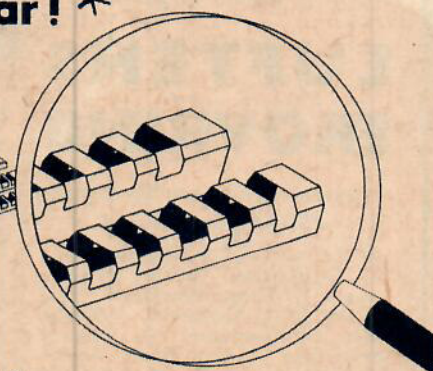
Kontakt med huden i alla lägen Saxarna på Remington "Super 60" är monterade i svag båglarm så att hela klippytan är i konstant kontakt med huden.

Remington

"Super 60" har största effektiva klippytan!

De två dubbelsaxarna gör klippytan hos "Super 60" 64% större än på någon annan elektrisk rakapparat!

Saxarna

är av samma högklassiga stål som i kirurgiska instrument och med ett precisionsutförande i klass med de finaste urdelar. De är diamantslipade enligt en metod som Remington Rand är ensam om och som gör dem skarpare än det vassaste rakblad! Saxarna är självslipande.

Begär en demonstration av den nya Remington "Super 60" och Ni kommer att sälla Er till skaran av över 15 miljoner belåtna Remington-ägare!

*Uttalandena här ovan bevisas gärna av Remington Rand. När Ni ber om demonstration — begär att få se alla finesserna och döm själv!

Säljes över hela landet

Remington Rand A/B

Höjdflygning med helikopter

Helikoptrar har många förtjänster, men de brukar varken flyga fort, långt eller högt. Men det tar sig även på den fronten. Den 13 september landade en Cessnahelikopter med tre man ombord på berget Pikes Peak 4700 meter över havet. Högsta flyghöjden var omkring 5000 meter, alltså 30 m över bergsplatån.

Världens snabbaste

propellerflygplan är den turbindrivna Republic XF-84H, som här ses på sin första provflygning. Turbindrift innebär att man uppnår färter som närmar sig reoplanens men med avsevärt mindre bränsleåtgång.

Snabbtrafik

Det är inte bara reoplan som kan flyga fort nu för tiden. Härondagen flög ett trafikflygplan, en DC 7, direkt från New York till Paris på 9 timmar 20 min. varvid det tidigare rekordet på sträckan slogs med 17 minuter. Medelfarten var omkring 650 km/tim. När Charles Lindbergh först av alla flög samma sträcka 1927 använde han över 33 timmar.

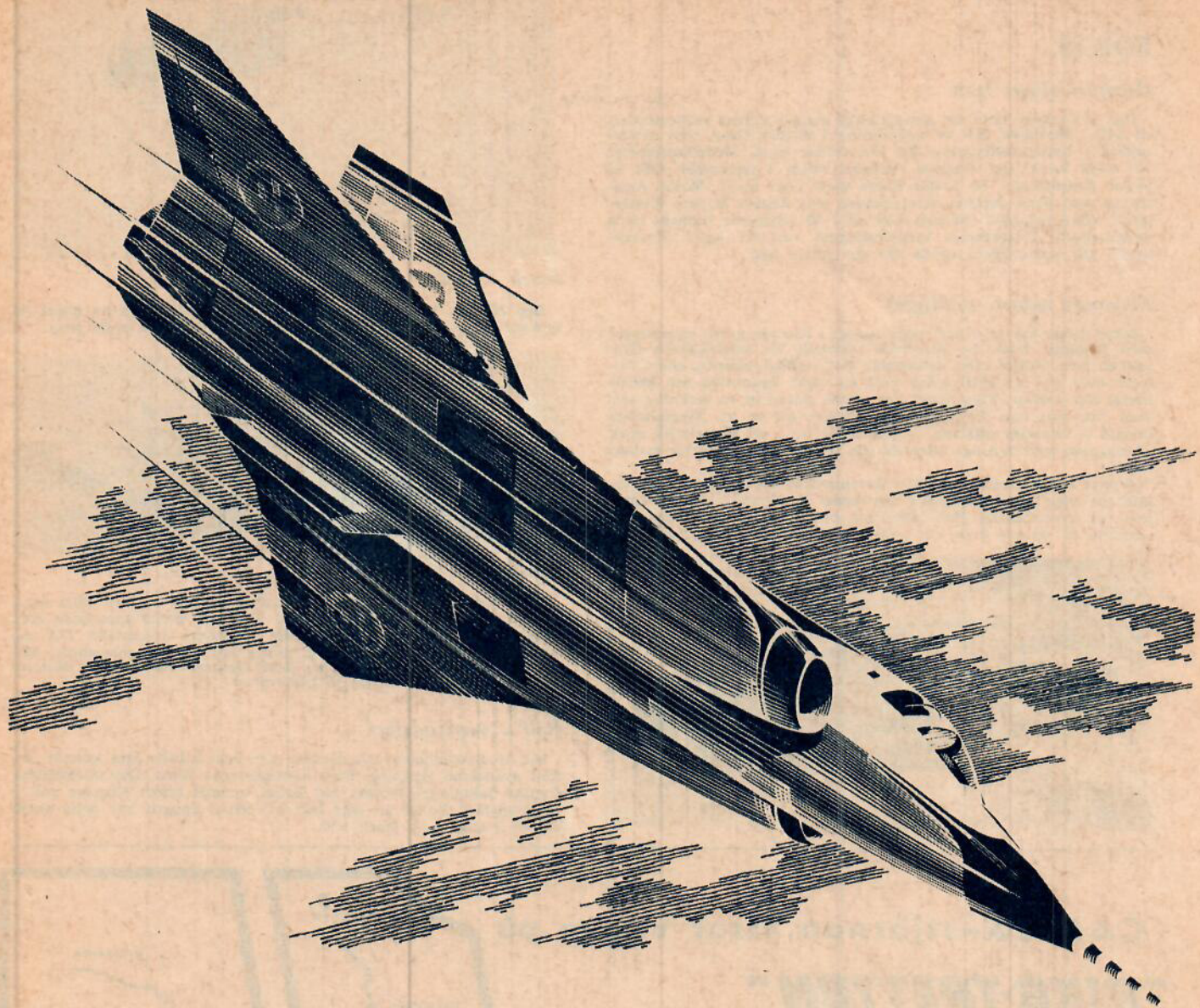
Tre kompanier i ett plan

Amerikanska flygvapnets transportflygplan Convair XC-99 har satt nytt passagerarreord för landbaserade flygplan. Under en flygning har planet medfört 212 personer. Maximalt kan planet medföra 400 man. XF-99 är en ombyggd version av det tunga bombplanet B-36. Vid ett tillfälle har det tagit en last på nära 47 ton, vilket motsvarar 7-8 fullastade järnvägsvagnar.

Fransk luftjätte

Även fransmännen har byggt ett jättetransportplan för militärt bruk. Det heter Breguet Deux Pons och tar som bilden visar utan svårighet en tung stridsvagn.

Sveriges första överljudsjaktplan SAAB J 35

SVENSKA AEROPLAN AKTIEBOLAGET
LINKÖPING

**det enda
jaktplanet
i världen
med dubbel
deltavinge**

FORTS.

Rekordet slaget igen

Den 15 oktober satte det amerikanska flygets minsta reabombplan, en A4D-1 Skyhawk, fört av marinlöjtnant Gordon Gray, nytt världsrekord i hastighetsflygning 500 km sluten bana. Medelhastigheten var 1.118 km/t. Det tidigare rekordet sattes i september 1954 av major Armstrong i en F-86H Sabre med 1.045 km/t. Major Armstrong, som strax därefter förolyckades, slog kapten Anders Westerlunds några månader tidigare med en J 29 »flygande tunnan» satta världsrekord. Westerlunds medelhastighet var 977 km/t. Utvecklingen går sannerligen snabbt när det gäller flyg...

Flygande tefaten verklighet

Sedan länge har man hört talas om att i Kanada gjorts experiment med flygande tefat. Nu meddelas officiellt att amerikanska flygvapnet, som hittills varit kallsinnigt mot »tefats»-idéerna, snart förfogar över ett vertikalflygplan med en mans besättning och konstruerat som »tefat». Flygvapnet har rentav släppt ut en teckning som visar hur den nya flygapparaten kommer att se ut. Flygminister Donald A. Quarles uttalade: »Vi inträder nu i en flygteknisk epok då flygplan med ovanligt utseende och flygegenskaper börjar komma fram.»

Tefatet konstruerades av Ryan Aeronautical Co. Flygministern bekräftade även att amerikanska flygvapnet har beställt ett tefatsprojekt hos Avro Canada. Han förnekade emellertid att de otaliga rapporterna de senaste åren om tefat i luften haft någon grund.

Stark »Lärka»

Den franska helikoptern Alouette (»Lärkan») tycks ha blivit en lyckad konstruktion. På bilden transporterar den en rejäl jeep.

Italienskt i USA

Det eleganta italienska amfibieplanet Piaggio P.136-L säljs nu i Amerika under namnet Royal Gull. Det har väckt uppeende inte minst på grund av sitt tilltalande utseende. Spännvidd 13,5 m, längd 10,8 m, flygvikt 2.650 kg, nyttig last 880 kg, marschfart 232 km/tim. max. hast 265 km/tim., landningshast. 100 km/tim. Motorn är en Continental A-35 på 85 hästkrafter.

Roll i överljudsfart

Vid ljudhastigheten och däröver har man hittills inte kunnat utföra avancerad flygning. Men möjligheterna finns. Det ultrasnabba franska jaktplanet Trident har enligt uppgift utfört långsam roll i överljudsfart. Enligt en icke helt bekräftad uppgift har detta skett vid en hastighet av Mach 1,35.

CALTEX-stjärnan visar vägen på »RIKS-TRETTON»

CALTEX-
vägen till
bättre
bilekonomi

Tusentals Caltex-kunder kan tala om för Er vad rätt bränsle och rätt smörjmedel betyder. Det betyder helt enkelt lägre bensinförbrukning, ökad driftsäkerhet och större livslängd på Er vagn.

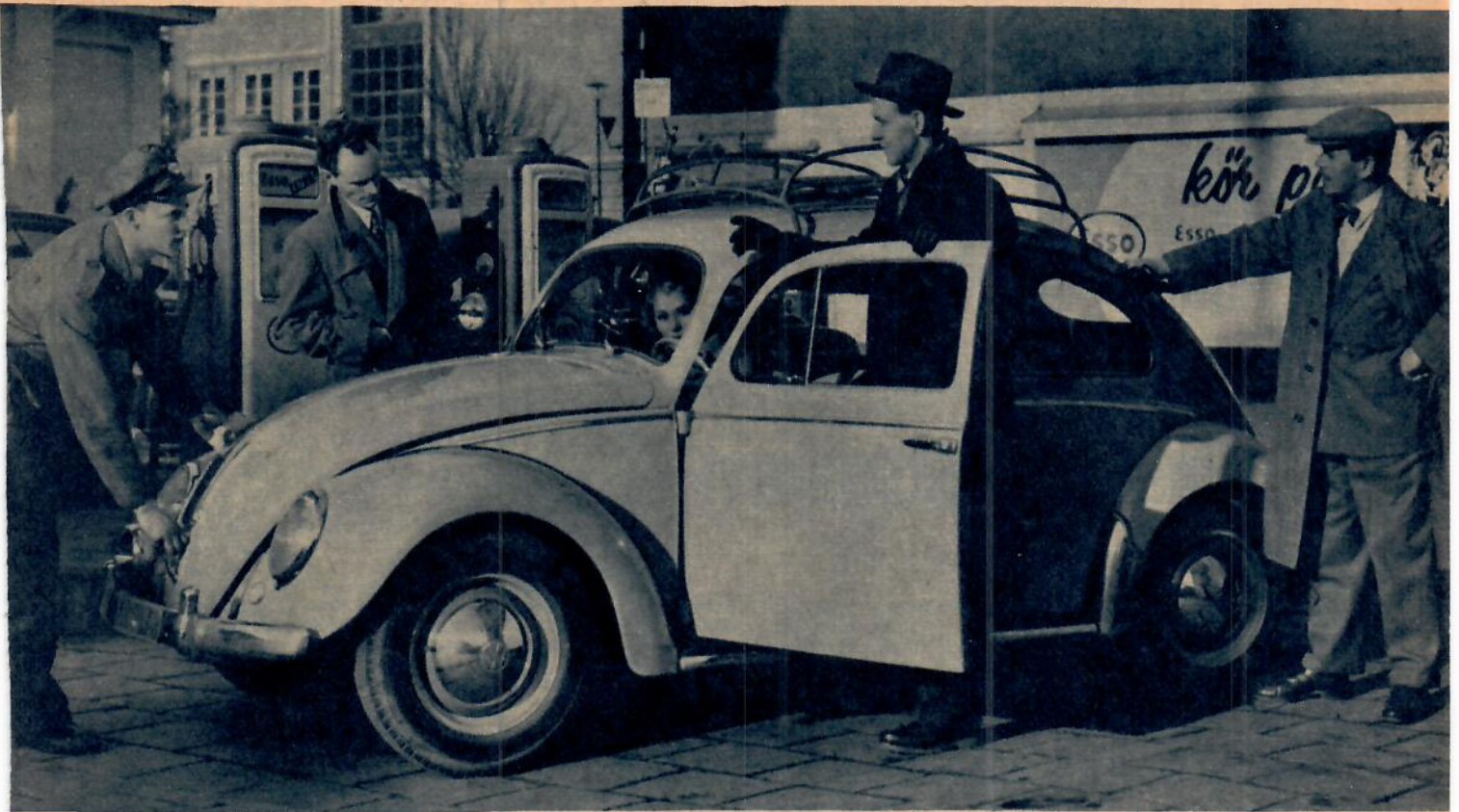
På Caltex servicestationer kan Ni nu få:

- ▶ **PREMIUM CI-PLUS (93 OKTAN)**
- ▶ **BENSIN CI-PLUS** ▶ **BENTYL** ▶ **DIESELTEX**
- ▶ **HAYOLINE MOTOR OIL** ▶ **MARFAK SMÖRJNING**

★ Stjärnorna på kartan visar Caltex-stationer på »Riks-tretton» med fullständig service.

FLERA CALTEX-STATIONER GER ER ÖKAD SERVICE

ÄNNU VET INGEN hur gammal en Volkswagen kan bli

10... 25... 50 år? Ännu vet ingen hur gammal en Volkswagen kan bli. 10.000... 25.000... 50.000 mil? Ännu vet ingen hur långt en Volkswagen kan köra. Den har järnkondition, den trivs med att pressas hårt. Volkswagen ger Er fler mil för pengarna. Den håller i längden utan reparationer, vilket också är förklaringen till varför i dag över 60.000 svenskar valt Volkswagen.

En världsledare i driftsekonomi

Det ringa cylinderslitaget genom luftkyllningen och den låga medelkolvhastigheten har gjort VW-motorn till en världsledare i drifts- och underhållsekonomi. Över 700 VW-ägare i Sverige och 10.000-tals runt om i Europa som kört över 10.000 mil på samma kolv- och cylindersats utan större motorreparationer är ett bevis på Volkswagens oerhörda slitstyrka.

Då motorn trots sin stora slitstyrka inte längre ger samma kraft är det bara

att byta ut den mot en fabriksrenoverad utbytesmotor. Kostnaden är låg och bytet tar bara några timmar hos VW-verkstaden.

De små detaljerna — Den största styrkan

Ingen vet hur gammal en Volkswagen kan bli. Varje gammal VW-ägare vet emellertid en sak säkert: genom att använda Volkswagen Original Reservdelar får han ut mer av sin vagn, fler mil, större säkerhet. De små detaljernas kvalitet och precision — där ligger den största styrkan. Original Reservdelar ger garanti för slitstyrka och ökad livslängd.

Kontrollera därför *alltid* att Ni fått Volkswagen Original Reservdelar. Då är Ni säker på att ha fått reservdelar Ni kan lita på — *rätta reservdelar*.

Volkswagen har Sveriges största och täaste servicenät. Över 300 auktoriserade VW-verkstäder finns väl utspridda över

hela vårt land. Där har man specialutbildat folk, som till sitt förfogande har specialverktyg och maskiner. Kör Ni utomlands hittar Ni utan besvär auktoriserade VW-verkstäder i över 100 länder.

Sveriges nu mest sålda bil i siffror

- Över 1.000.000 Volkswagen tillverkade vid fabriken i Wolfsburg.
- Över 60.000 Volkswagen sålda i Sverige sedan 1950.
- 13.151 Volkswagen inregistrerade första halvåret 1955 — nära 1.000 fler vagnar än närmaste märke.
- 2.686 Volkswagen inregistrerade under april månad — rekord i svensk bilhistoria.
- 532 riktpriiser på olika verkstadsjobb — lika över hela landet.
- Över 300 auktoriserade Volkswagen-verkstäder i Sverige, över 1.900 i Europa som ger trygghet i alla lägen.

Generalagent: AB Scania-Vabis, Södertälje

VOLKSWAGEN

Sveriges nu mest sålda bil.

Ekonomi-tips för Javelinägare:

Nu finns Javelin utbytesmotorer med 3 mån. fabriksgaranti

Ge nytt liv och bättre ekonomi åt Er Javelin med en fabriksrenoverad motor från Jowett-fabriken! Motorerna är utrustade med alla de förbättringar och finesser, som finns på

motorer av typ ser. III. Javelin utbytesmotorer kostar 1.800:- (inklusive Tecalemit oljefilter och koppling) plus Er gamla Javelin-motor.

★

ALPEN, GUNDERSEN A.-B.

Stadsskrivareg. 6, Göteborg N.
197467, 190083, 199062, 193284

Bra att veta

för
KÖPARE och
HANDELNS folk
om
BYGGNADESVAROR och
VERKTYG
del 2:
VERKTYG

en guldgruva — om 500 verktyg

BRA ATT VETA (del 2: verktyg) är en bok som det lönar sej att ha till hands. Ett intressant "varulexikon" om verktyg. Späckat med illustrerade instruktioner om vilka verktyg som är bäst — när och till vad de är bäst.

Det gäller att ha de rätta verktygen. Det lönar sej att väga pris mot kvalitet. Det vet yrkesmannen. Och det vinner även amatören på.

Glädjen blir större, resultatet bättre för den som grips av trivseln i temat "Gör det själv".

★ ★ ★

Det har slösats mycket beröm i pressen. Daniel Thorén i en lång, lovordande recension i "Hem på landet" skriver bl.a.:

... Det var mycket länge sedan en handbok beredde mig en så obeskrivlig fröjd... för en amatör är det underbart att veta vilka möjligheter som står till buds vid verktygsvallet... en outslitlig guldgruva...

Harry Källmark i "Dagen":

... Boken innehåller ett par hundra sidor laddade av fakta, bilder och oräkneliga upplysningar om allt tänkbart i verktygsväg. En verkligt bra, nödvändig och läsvärd bok...

12 kronor — för en guldgruva!
i bokhandeln eller konsumbutiker

SKRATT OCH SKOTT I JULBOKSKAVALKAD

Här presenterar TV ett knippe verkligt trevliga julklappsböcker. Böckerna finns att köpa i bokhandeln, pressbyråkiosker och tidningsaffärer. De kan även rekvireras genom förlagets ombud.

FLYGSOLDAT 113 BOM

Flygsoldat 113 Bom är en friskus som stadigt härjar på TV:s seriesida. Torsten Bjarre heter mannen bakom Bom och i årets julalbum får han in den ena fullträffen efter den andra. Boms fiffighet när det gäller uppfinningar och hans handräckningstjänst på manöver, på luckan och i allmänhet utlöser dräpliga effekter som ger läsarna många roliga timmar. Pris: kr 2:50.

RIT-OLAS JULPUDDING 1955

Rit-Olas Julpudding har med åren blivit något av en traditionell årskrönika och man kan konstatera att Rit-Ola haft ett mycket givande år, sprängfyllt med goda uppslag till fantasifulle »gubbar», sketcher och kommentarer. Rit-Ola har med den nya årgången försvarat sin ställning som landets ledande i genren! Den nyaste upplagan av Rit-Olas årsrevy bjuder på många nya och skojiga »svängar», som lockar både till skratt och eftertanke. Tore Nilsson svarar för de kompletterande textkommentarerna, intressanta och roande.

POJKARNAS JULBOK

Ken Logan, journalist, heter årets Pojkarnas Julbok, som med rasande fart för oss in i unge Kens liv som journalistvolontär på en stor amerikansk dagstidning. Författaren William Corbin har inte glömt bort att tidningsyrket inte bara är en hisnande dans på sensationens rosor, utan att man först måste gå igenom hund-åren, skriva om omöjliga manuskript, berätta om födelsedagar och kattklubbar och allt möjligt annat. Men Ken är envis och orädd, och i sällskap med sin gamla skrangliga bil Penelope hamnar han i de mest äventyrliga sensationer. En trevlig bok!

Pris: Häft. kr 2:10. Inb. kr 3:25.

INDIANBOKEN

Den legendariska Ponnyexpressen, som under indianöverfallens och nybyggarnas tid var västerns stolthet, är den autentiska bakgrunden till årets indianbok Bob vid Ponnyexpressen. Världens längsta rytтарlinje, trehundra-tjugo mil, avverkade rytterna på tio dygn, och den strapatsen stoppade endast verkligt våghalsiga och fantastiskt skickliga ryttare för. Detta är ramen till årets spännande indianbok, där bokens unge huvudperson Bob råkar ut för de mest hisnande äventyr.

Pris: Häft. kr 2:65. Inb. kr 3:65.

POJKARNAS FLYGBOK

Pojkarnas flygbok heter i år Biggles i djungeln. Biggles behöver väl vid det här laget ingen särskild presentation, så populär som han tidigare blivit under sina fantastiska flygfärder jorden runt. Och här är han nu igen i sällskap med sina trogna vapendragare Algy och Ginger. Den här gången ger de sig ut på en halsbrytande djäv flygning över Honduras ogästvänliga djungler. Det blir upptakten till en lång rad händelser som håller nerverna på hjälpänn till sista sidan.

Pris: Häft. kr 2:10. Inb. kr 3:25.

SPORTEN I DAG 1956

Alla som har en gnuttan idrottsintresse får med Sporten i dag en verkligt stimulerande, sakkunnig och givande lektyr. Landets främsta sportpenor har mobiliserats för att göra första årgången av Sporten i dag så färgstark som möjligt — Sven Hanson, Sven Lindhagen, Arne Lidström, Lulle Johansson, Henry Eidmark och en rad andra. Den nya årsboken spänner över årets stora namn och händelser, Kanadas järnhårda fight mot Sovjet i VM i ishockey, Ungerns bländande fotbollsartister i landskampen mot Sverige osv. I en serie artiklar återupplivas glansfulla ögonblick med Arne Borg, Harry Persson, Sven Rydell och andra gångna tidens storstjärnor. Den mäterlige sportteknaren Rit-Ola har plockat ihop en roande frågesport om sport, och för redigeringen svarar Tore Nilsson, Kerj Jonsson och Knut Grånhkvist. Boken omfattar 132 sidor, är häftad i kartongband och har ett flertal sidor aktuella idrottsbilder i fyrfärgstryck.

Pris: kr 4:75.

OK Premium bilfett har samma smidiga konsistens vid -25° ...

...som vid $+315^{\circ}$ — en garanti för jämn, effektiv smörjning.

ett fett till hela bilen
året runt

OK PREMIUM BILFETT

Ett fett, en spruta — ger snabb, rationell rundsmörjning.

revolutionerar rundsmörjningen
 garanterar effektivaste smörjning.

OK Premium bilfett ersätter alla tidigare specialfett — och överträffar dem! Det består av högklassig smörjolja, inarbetad i ett gelämne, som bibehåller konsistens och smörjförmåga oförändrad från -25° upp till $+315^{\circ}\text{C}$. Tack vare att fettet inte

»droppar» vid värme eller stelnar vid kyla är det drygt och garanterar jämn, säker och effektiv smörjning.

Vid rundsmörjning behövs numera alltså bara *ett* fett till *alla* smörjpunkter — OK PREMIUM BILFETT, det renande, absorberande, vattenbeständiga universalfettet. En rationalisering som ger snabb, förstklassig rundsmörjning.

hos IC får NI:

servicekort som gör det lättare för Er att följa skötseln av Er vagn

smörjschema

smörjservice-lapp för påminnelse om nästa oljebyte och rundsmörjning

serviceutbildad personal på alla stationer

Begär rundsmörjning med

OK PREMIUM BILFETT

kör till

— återbäring på köpet

MAKO

Graver- penna

för hobbyarbeten
i hemmet

MAKO är ett idealiskt verktyg för märkning av verktyg, maskindelar etc. Ni kan med MAKO också utföra grave-ringar i glas, plast m.m. och även i detaljer inom juveler-
branschen. MAKO graverpenna har ett vibrationslagtal
av 100 per sekund och levereras antingen för 220 eller
110 volt 1-fas växelström 50 per.

Levereras omgående från lager!

Maskinaktiebolaget

KARLEBO

Stockholm

Göteborg

Malmö

BRA JULKLAPPSTIPS!

Här är ett fint julklappstips! Bland dem som ni inte vet vad ni skall ge i julklapp finns med säkerhet flera som är bil-, mc- eller mopedintresserade. Dem är det ingen konst att hitta på en bra julklapp åt. TV har nämligen löst hela julklappsproblemet med sina provkörningsböcker för bilar och motorcyklar och sin lilla praktiska och billiga mopedhandbok. Tänk efter: hur många av dem som ni tänker ge julklappar åt skulle inte bli glada över en testbok från TV? Och glöm inte själv att sätta upp någon av böckerna på er egen önskelista!

Till
(närmaste bokhandel)
eller **TEKNIKENS VÄRLDS EXPEDITION**
Sveavägen 53, Stockholm Va.

Undertecknad beställer härmed

..... ex. **PROVKÖRDA BILAR 1955** à kr. 4: 95.

..... ex. **PROVKÖRDA MOTORCYKLAR, SCOOTERS OCH MOPEDER** à kr. 4: 95.

..... ex. **MOPEDEN OCH JAG** à kr. 1: 95.
Beloppet plus 20 öre i porto insättes på postgiro 1111 (ange på talongen vad beställningen avser) eller insändes i frimärken. Önskas boken mot postförskott tillkommer ytterligare 40 öre enl. postens bestämmelser.

Namn:

Adress:

Postadress:

Märk kuvertet »TV:s testböcker»

2 mästerverk i precision och kvalitet direkt till Er från **CONTINENTAL**

Lös julklappsfrågan med ett par oslagbara presenter! Förstklassig kvalitet — bekväma avbetalningsvillkor. Gör Er beställning i dag! Vi levererar omg.

En optisk sensation 7x50 och 12x50 prismatikaren med utbyttbar optik

Med ett enkelt handgrepp byter Ni ut linserna — på någon minut har Ni en helt ny kikare! T-optik (antireflexbehandlade linser). Objektivdiameter 50 mm. Som 7x50: förstorar 7 ggr, ljusstyrka 51, synfält 115 m vid 1000 m. Som 12x50: förstorar 12 ggr, ljusstyrka 17,4, synfält 100 m vid 1000 m.

Avbet. 295:— . Kontant 275:— 30:— pr mån.

En elegant fodrad väska i kraftigt läder, försedd med bärrem, medföljer.

Remington "Super 60"

— en elhyvel-sensation

överlägsen alla andra rakmetoder ...

— ja t. o. m. överlägsen den berömda Remington »60»! Nya Remington **KLIPPER FLER SKÄGGSTRÄN I ETT ENDA SVEP ÄN NÅGON ANNAN ELEKTRISK RAKAPPARAT!** Den har den största effektiva klippytan och den starkaste elhyvelmotor som någonsin byggts. Täcker alla områden för lik- och växelström. Elegant praktiskt etui i lyxutförande.

Avbet. 149:— . Kont. 138:— 15:— pr mån.

Ni får betalt för Er gamla elhyvel

27: 50 betalar vi Er oavsett märke, tillstånd eller ålder för Er gamla apparat i utbyte mot en Remington »Super 60». Priset blir då kontant 110: 50, avb. 120: — med 15:— pr mån.

SKRIV NU TILL CONTINENTAL AB TIDAHOLM

KIKARE Sänd omg. 1 st. kikare att betalas kontant med kr 275:—, mot avbet. kr 295:— med kr 30:— pr mån. Jag äger rätt att åter-sända den inom 8 dagar mot återfående av inbetalt belopp. Äganderättsförbehåll.

Namn:

Adress:

Postadr.: TV 24-25/55

ELHYVEL Sänd omg. 1 st. Remington »Super 60». *Alt. 1:* Kontant 138:— (avbet. 149:—, pr mån. 15:—). *Alt. 2:* Jag bifogar gammal elhyvel. Kontant 110: 50 (avbet. 120:—, pr mån. 15:—). 8 dagars returrätt. Äganderättsförbehåll. 1 års garanti.

Namn:

Adress:

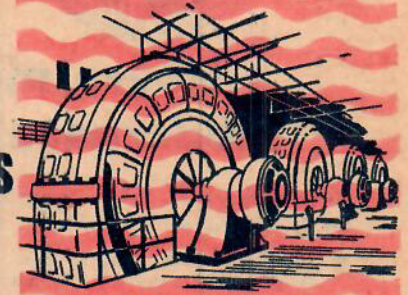
Postadr.: TV 24-25/55

I KRAFTFÖRSÖRJNINGENS TJÄNST

FÖR 50 ÅR SEDAN

VATTENKRAFTENS ERA INLEDES

Genom målmedveten utbyggnad av den svenska vattenkraften ända från åren närmast efter sekelskiftet har landets oavbrutet växande behov av elkraft tillgodosetts. Ända från början av denna epok har ASEA — som redan då hade decenniernas erfarenhet av elmaskinbyggnad — varit den ledande leverantören av elutrustning till de svenska kraftverken. Så gott som all Sveriges elkraft genereras i ASEA-maskiner.

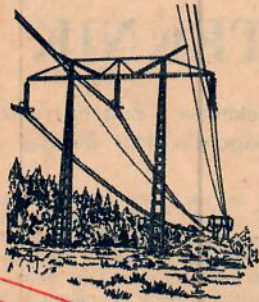

Trollhättegeneratorerna 1910 — för sin tid en konstruktörsprestation i klass med våra dagars jättemaskiner.

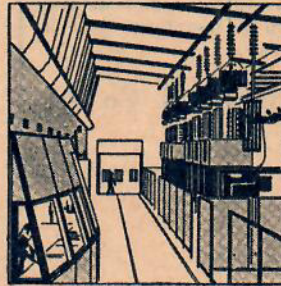
I DAG

NYA LÖSNINGAR PÅ KRAFTÖVERFÖRINGSPROBLEMEN

Två milstolpar i kraftöverföringsteknikens utveckling.

*380 kV växelström
Harsprånget 1952.*

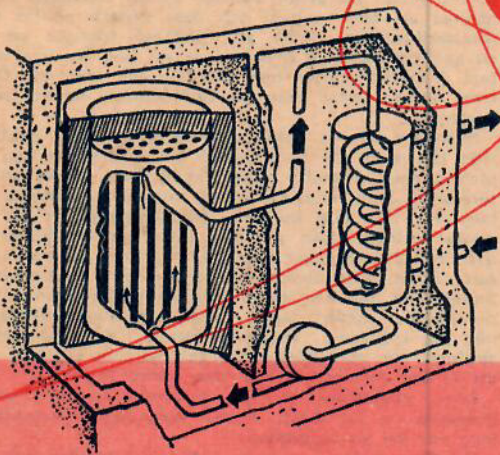

*Högspänd likström
Gotland 1954.*

Många av de problem som långdistansöverföring erbjuder har lösts tidigare i Sverige än på andra håll. Sedan 1950 har tre världsnyheter introducerats: seriekondensatorer i storkraftnät samt kraftöverföring med 380 kV växelström och med 100 kV likström. ASEA har i alla tre fallen utvecklat och tillverkat den övervägande delen av elutrustningen och gjort väsentliga insatser inom den grundläggande forskningen.

NÄSTA EPOK

ATOMKRAFTEN KOMMER

ASEA:s första patentansökan på atomreaktorområdet inlämnades i januari 1947. Det utvecklingsarbete som ASEA sedan länge bedrivit har i år fastare organiserats inom en nyinrättad avdelning för forskning på atomkraftområdet och konstruktion av reaktorer.

Vi är beredda att även i fortsättningen utveckla och tillverka utrustning för landets kraftförsörjning.

ASEA

1956

Högre motoreffekt! Modernare formgivning!

Norton Model 50, 350 cc, toppv.
1-cyl. med bl. a.

- **Dubbelsadel:** Av helt ny konstruktion, som ger föraren och passageraren bättre körkomfort.
- **Framgaffel:** Framgaffelfjädringen har ändrats och ger mjukare fjädring och bättre vägegenskaper.
- **Motorn:** Kompressionsförhållandet hos Model ES2 har ökat från 6.8 till 7.1 för att till fullo utnyttja högoktanvärdigt bränsle.

Norton Model 99, 600 cc, 2-cyl.
med bl. a.

- **Framgaffel:** Framgaffelfjädringen har ändrats och ger en mjukare fjädring och bättre vägegenskaper.
- **Motorn:** Kompressionsförhållandet på Model 88 har ökat från 6.8 till 7.8 för att till fullo utnyttja fördelarna av högoktanvärdigt bränsle.
- **Snäckväxel för hastighetsmätare:** Ändrad typ av snäckväxel för hastighetsmätarkabel, vilken omkonstruerats och går till hastighetsmätaren som nu är monterad i strålkastaren.

Generalagent: Motorfirman **BENGT BERG & Co AB**
GÖTEBORG

Gör det själv

— vad Ni vill med

KÅBETÄCK

— de 1000 möjligheternas material

Det är rent fantastisk vad Ni kan uträtta med KÅBETÄCK — Ni murar, putsar, målar, jämnar golv, lägger mosaik, reparerar, sätter kakel, modellerar osv. KÅBETÄCK är ekonomiskt därför att det är drygt, lättarbetat därför att det är torrt. Och Ni kan inte misslyckas — därför är det också roligt!

Vad Ni än gör — ta

KÅBETÄCK

Finns i praktiska plastpåsar om 1 och 5 kg.

KLINT, BERNHARDT & Co, AB, STOCKHOLM 3

Svensson blir glad att han inte tillplattas. Men gatorna drar ihop sig, affärsfönstren ser ut som smala springor.

TEKNIK I KUBIK

Tekniken i dag har utkommit — intressantare än någonsin. Här återger vi ett utdrag.

Låt oss göra ett tankeexperiment: Vi sänder ut en Lraket i världsrymden försedd med obegränsad mängd bränsle och byggd av material som tål alla påfrestningar. Raketens hastighet ökar oavbrutet. Kan dess hastighet då bli hur stor som helst? Nej, det finns en maximi-hastighet som av någon anledning inte kan överskridas. Denna maximi-hastighet är 300.000 km/s, ljushastigheten.

Enligt den s. k. relativitetsprincipen, som säger att ljushastigheten alltid är densamma, tillplattas alla föremål i rörelseriktningen samtidigt som de blir tyngre. När ett föremål kommer upp till en hastighet av 300.000 km/s är dess tillplattning maximal — sedan upphör det att finnas till! Men innan dess har dess tyngd mångdubbats. Man har räknat ut att om en vanlig revolverkula kunde komma upp i en hastighet som var 99 procent av ljusets skulle den väga lika mycket som en järnvägsvagn fullastad med bly!

Men hur skulle vår värld se ut om ljusets hastighet bara var t. ex. 15 km/t? Den amerikanske solforskaren George Gamow har tänkt sig en sådan värld, som han låter en »Medel Svensson» besöka i drömmen.

Svensson somnar in och finner sig stå i ett gathörn i en vacker stad. En cyklist kommer långsamt rullande nerför gatan. Då denne närmar sig ser Svensson till sin häpnad att både cykeln och dess ryttare plattas till i rörelseriktningen. Trots att cyklisten trampar på som en galning kan inte Svensson se att han får upp någon fart. I stället plattas han till mer och mer och färdas fram utmed gatan som en bild skuren ur ett stycke kartong.

Svensson tar en cykel och börjar förfölja cyklisten. Han blir glad när han märker att inte också han tillplattas, men å andra sidan lägger han märke till att föremålen runt omkring honom förändras. Gatorna drar ihop sig och blir kortare, affärsfönstren ser ut som smala springor. Han gör sitt bästa för att hinna upp det mystiska ekipaget men har svårt att få upp någon fart. Husen blir dock allt smalare och så småningom hinner han upp den andre. »Varför plattades ni till när ni cyklade, medan jag i stället såg husen tillplattade när jag cyklade?», frågar Svensson. »Vad gör det för skillnad om man säger att gatorna blir kortare eller att vi kör fortare?», svarar den andre förvånad.

Efter ytterligare en rad mystiska äventyr vaknar Svensson ur sin dröm. Enligt våra dagars vetenskapsmän var det en sanndröm...

Tekniken i dag kostar kr 4:85, är inbunden och omfattar 168 sidor. Finns hos bokhandlare, i tidningsaffärer och pressbyråskiosker.

BILEN MED FLERA *plus* ÄN NÅGON ANNAN

- + robust konstruktion
- + ekonomisk i inköp och drift
- + lägsta skatt – låg accis
- + billiga reservdelar
- + värme och defroster
- + underreddsbehandlad
- + ettrig modern "kub"motor bak
- + accelerationsnabb – hög marschfart
- + kvickväxlad synkroniserad låda
- + rymligt firsitsig
- + extra breda dörrar
- + fällbart ryggstöd bak ger rymligt bagageutrymme
- + tät och dragfri pontonkaross
- + perfekt sikt runt om
- + individuell 4-hjulsfjädring
- + enastående vägegenskaper
- + liten vändradie
- + minimal plats i stadstrafiken

FIAT 600

bäst i klassen

pris kr. **5.750**

se den
kör den
äg den

Våra Vägars Vagn

Generalagent:
Svenska AB FIAT
Värtan

**GHOST
för J-29
TUNNAN**

Flygmotor

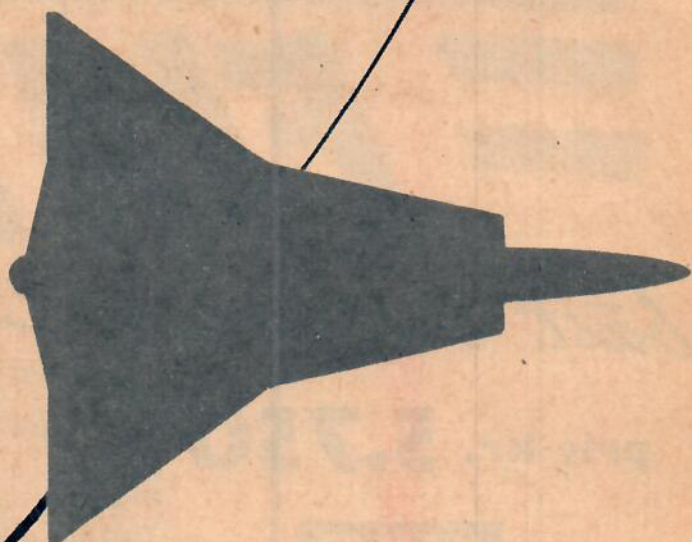
**AVON
för A-32
LANSEN**

och NU

**motorn
för J-35
DRAKEN**

Svenska Flygmotor Aktiebo-
laget kommer att leverera den
Rolls-Royce-motor som skall
ingå i Saabs nya J-35 Draken.

SVENSKA FLYGMOTOR AKTIEBOLAGET • TROLLHÄTTAN

Inför slutet av motoråret 1955 har Teknikens Värld riktat några aktuella frågor till HKH Prins Bertil, som här svarar sakkunnigt och rakt på sak.

15 FRÅGOR TILL MOTORPRINSEN

● Det påstås från vissa håll att utvecklingen inom bilspporten gått så hastigt och att man nu fått fram så snabba bilar att människorna helt enkelt inte hunnit med och inte kan behärska dessa otroliga fartvidunder. Är detta riktigt?

— Ja, delvis. Detta är också bl. a. anledningen till att den internationella sportkommissionen vid sitt sammanträde i Paris i oktober 1955 beslöt ta alla säkerhetsfrågor vid bil-tävlingar under omprövning. Innan årets slut kommer sålunda frågan om reducering av cylindervolymen på tävlingsvagnar samt en mängd säkerhetsbestämmelser att omprövas.

● Denna utveckling har till och med gått så snabbt att inte ens tävlingsbanorna kunnat följa med. Passar dessa gamla tävlingsbanor verkligen nutidens fartfantomer?

— Ja. Detta är en fråga icke om toppfart utan om väghållning samt förarens körskicklighet och omdöme. Lika väl som en förare av en stor, modern bil med väldiga kraftresurser måste anpassa sin körning efter vägens beskaffenhet, inte minst om han kör på en slingrande byväg, tvingas en tävlingsförare att anpassa farten efter tävlingsbanans utformning och tillstånd.

Bilspporten fartcirkus?

● Vad anser Ers Kunglig Höghet i största allmänhet om motorsporten — läs bilsporten — av i dag? Har den något som helst berättigande annat än som fartcirkus och show? Och en livsfarlig sådan?

— Bilsporten har givetvis fortfarande sitt berättigande, inte minst för konstruktörerna. De stora koncernerna såsom Ford och General Motors har visserligen byggt sina egna provbanor. Övriga föredrar emellertid att göra proven i fråga bl. a. under tävling. Tävlingsarna har sålunda sin rent praktiska betydelse och ger dessutom god sport — liksom alla andra idrotter. De är ju också ofta folkfester av stora mått. Att kalla dem för »fartcirkus» anser jag därför oberättigat.

● Är det någon av de många världsberömda förare Ers Kunglig Höghet sett under senare år, som genom sin körstil, teknik och säkerhet gjort ett starkare intryck än någon annan?

— Nuvolari, Caracciola och Fangio.

● Vad anser Ers Kunglig Höghet vara de största riskerna vid bilracing?

— Att mindre rutinerade förare får köra tillsammans med skickligare, och att småvagnar får starta i samma lopp som stora, kraftiga tävlingsvagnar.

● Ämnar man inte försöka få formel 1-racing även i Sverige? Om inte — varför?

— Nej. Jag anser att för vår del är lopp med sportvagnar ur publiksynpunkt intressantare. Eftersom sådana vagnar dessutom kan köpas av publiken, har dylika sportvagnslopp större intresse och praktisk betydelse.

Jämnare i racertoppen

● Anser Ers Kunglig Höghet att Mercedes bortdragande från både sportvagns- och formel 1-loppen betyder att bilracingen kommer att råka i dödsvatten? Det har antytts att det inte kommer att gå att hålla publikintresset vid liv med bara ett fåtal mindre märken kvar på banan. Betyder

Mercedes' tillbakadragande kanske tvärtom att tävlingarna blir intressantare, eftersom det blir jämnare i toppen?

— Då Mercedes de senaste åren varit så dominerande på tävlingsbanorna, har intresset för tävlingarna kanske mattats något. Genom att Mercedes nu beslutat att tills vidare inte delta i tävlingar med fabrikslag, kommer konkurrensen att bli jämnare. Flera fabriker har också redan förklarat, att de kommer att börja med racersporten igen, såsom Bugatti, Alfa Romeo och BRM.

● Bör över huvud fabriksracers och privatvagnar matchas i samma lopp?

— Om det är bra privatförare, möter detta naturligtvis inget hinder.

● Varför kallade man i Kristianstad Michael Heads Jaguar för en works Jaguar, när det var en privatägd Jaguar typ D?

— Den Jaguar som Michael Head körde i Kristianstad är identisk med den vagn med vilken Mike Hawthorn vann i USA. Vagnen är således icke seriebyggd utan en ren fabriksvagn, som av fabriken sålts till Le Mans-segraren m. m. Duncan Hamilton. Hamilton har slagit sig ihop med Head i ett slags stall för att köra vissa större tävlingar.

Inte Le Mans

● Kommer Ers Kunglig Höghet att återfinnas på åskådarplats vid 1956 års Le Mans?

— Nej. Jag måste vid den tidpunkten vara i Stockholm på grund av ryttarolympiaden.

● Vem anser Ers Kunglig Höghet vara den störste bilförtalangen f. n.?

— Om därmed menas yngre, förhoppningsfulla förare kan jag nämna Brooks, som vann Syracuse's Grand Prix på Connaughts F1-vagn och i Sverige bl. a. Ockelbo-Lundgren, Joakim Bonnier.

● Hur röstade Ers Kunglig Höghet vid folkomröstningen?

— Jag var regent och röstade inte.

● Anser Ers Kunglig Höghet att utgången av omröstningen kommer att bli till men för framtidens svenska trafik?

— Jag anser det vara en nackdel ur internationell synpunkt, att vi har annan körriktning än hela europeiska kontinenten och är övertygad om att frågan kommer upp igen.

● Vad betraktar Ers Kunglig Höghet som det gångna årets allt överskuggande motorhändelse?

— För Sveriges del är jag glad att KAK:s G. P. för sportvagnar i Kristianstad kunde genomföras på ett så lyckligt sätt.

Bättre trafikultur

● Vad väntar Ers Kunglig Höghet av det kommande året, när det gäller bilspport, bilteknik och trafik?

— Jag hoppas att bilspporten under det kommande året skall utvecklas på ett sunt och lyckligt sätt, att trafikulturen kommer att förbättras och att den alltför snabbt växande trafiken skall kunna bemästras, vilket inte minst kan ske genom att filkörning tillämpas i större utsträckning samt att gatorna i de större städerna enkelriktas mer än hittills.

MOD ÄR INTE NOG

AV KURT KARLSSON

Foto: Len Wærnberg m. fl.

Provflygare — ett jobb för fartsugna killar. Men det fordras mer än enbart våghalsighet!

Flygvapnets åtta provflygare — från vänster fänrik Lars-Erik Larsson, kapten Erik Dahlström, major Sven Olov Olin, chefen för gänget:

Provflygare, säger ni, och ser framför er en salt kille vars hela liv är en ständig utmaning mot ödet. Ni har väl sett honom på film, bevars. Men vad är verklighet, och vad är dikt, bakom den figuren?

Åtta man vid flygvapnets försökscentral i Linköping torde om några vara skickade att besvara den frågan. Anläggningen är en av flygets mest hemlighetsstämplade, men det går föralldel att få komma in där också, och de åtta utgör svenska flygvapnets provflygargarde. Är de lika dödsföraktande som diktaren vill göra dem?

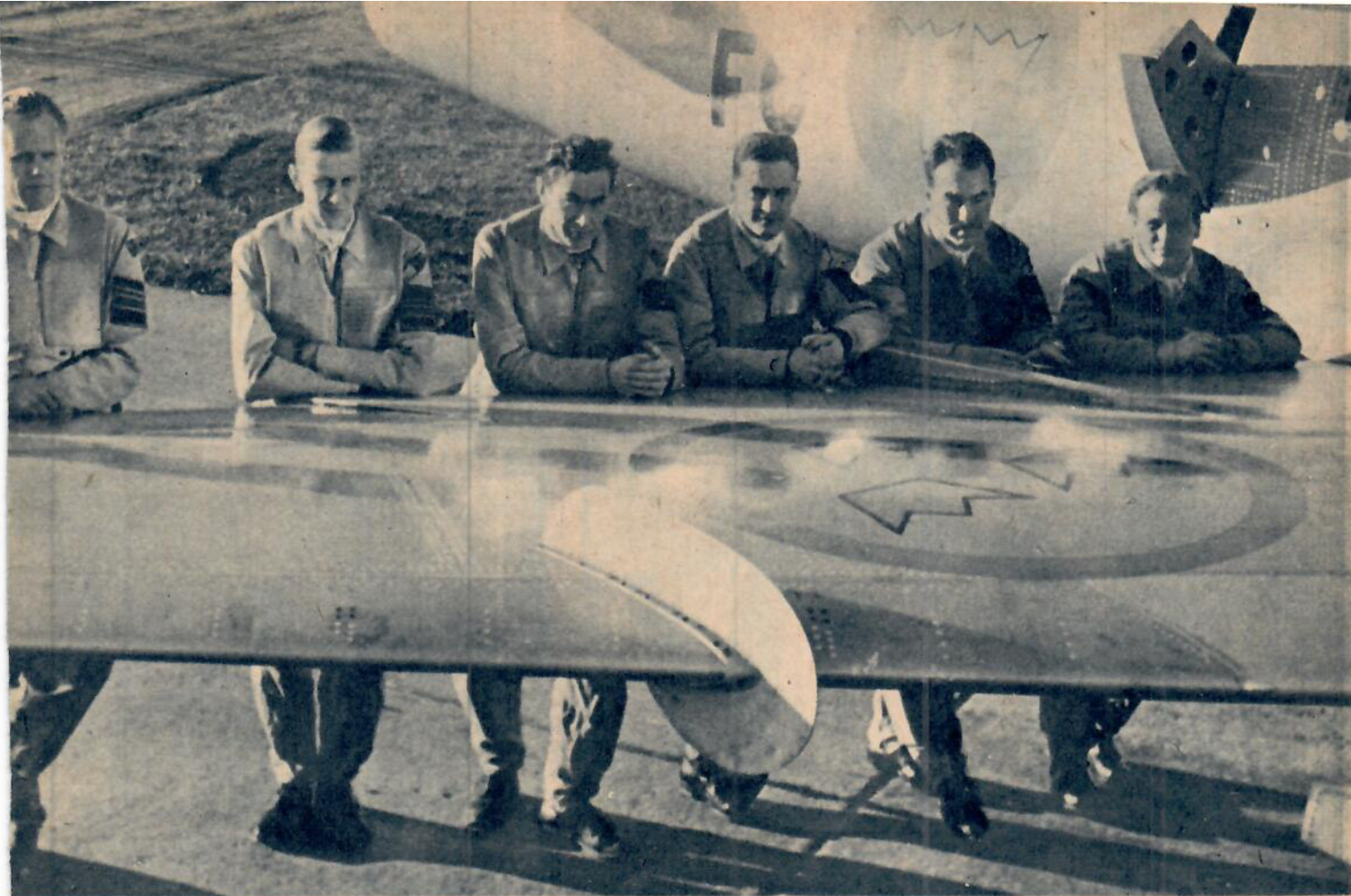
Fråga major Åke Sundkvist, chefen för försökscentralens provflygaravdelning, och hans skrattrynkor framträder än tydligare:

— Ser jag »frän» ut?

Nej, han ser definitivt inte frän ut. Han är skarp, men

Kapten Ulf Sundberg kommer tillbaka efter en rutinflygning. Han är en av gängets mest erfarna, och har flugit ett 50-tal typer (t. v.)

major Åke Sundqvist, fanjunkare Gunnar Värnemalm, kapten Ulf Sundberg, löjtnant Gösta Tullsson och sergeant Arne Ewertsson. Till-

sammans en av de hårdaste och skickligaste flygargrupperna inom hela svenska flygvapnet. Och de vill minsann inte säga så litet.

det är inte samma sak som att tugga cigarettfimpar och spotta på golvet. Däri ligger en del av hemligheten — provflygarna är inte uppdelade i chef och underlydande, utan består av ett sammansvetsat gäng — chefen och hans medhjälpare. Och de kan kosta på sig att vara mänskliga, ty deras uppgift är inte att döda, utan själva ta risker och våga livet för kamraternas skull.

Men riskerna är, sanningen att säga, inte så stora. Själva vill provflygarna inte alls kännas vid dem. Det har förekommit två dödsolyckor i provflygargardet på de senaste fem åren, och procentuellt sett ligger FC inte högre i statistiken än ett vanligt flygförband. Det innebär naturligtvis inte att riskerna inte finns, men de är sannerligen inte så värst mycket att ta vara på för en dramatiker.

Nej, idealprovflygaren är inte först och främst oförvägen. Därtill har han alltför mycket att göra. Enbart flygningen

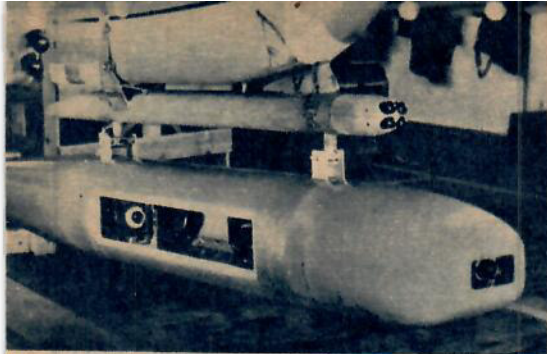
är mer omfattande än för en vanlig flygvapenofficer. Men det gäller dessutom inte bara att flyga. Den ideala provflygaren skall vara något av en ingenjör också. Han har tiotusentals prov att göra med de olika maskintyperna, han prövar dess flygegenskaper och prestanda från alla möjliga och omöjliga vinklar, och han nöjer sig inte med att pröva dess toppfart — det är hans jobb att överskrida den för att se vad som då händer. Däri torde en stor del av hans jobb kunna sammanfattas — han skall göra allt med planet som kan göras för att flygvapenpersonalen i övrigt sedan skall ha hans erfarenheter att gå efter.

Det börjar redan medan det nya flygplanet ännu endast är projekterat. De rent tekniska beräkningarna har provflygaren inte så mycket med att göra, men han har mycket att säga till om ifråga om maskinens utformning. I en strängt bevakad träatrapp kommer exempelvis maskinens inredning

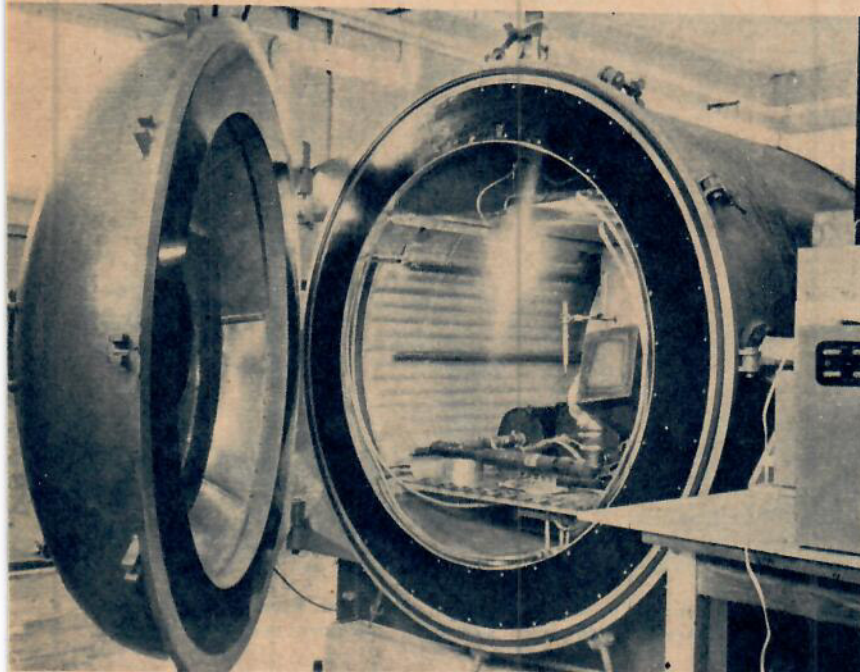
Att landa med lansen är bara det ett konststycke — på den här bilden syns hur flygaren »sätter» kärran för att få kort bromssträcka.

Medan ljudvallsgenombången ännu var nånting nytt förde man »bangjournal». Kapten Erik Dahlström antecknar sig här för en knall.

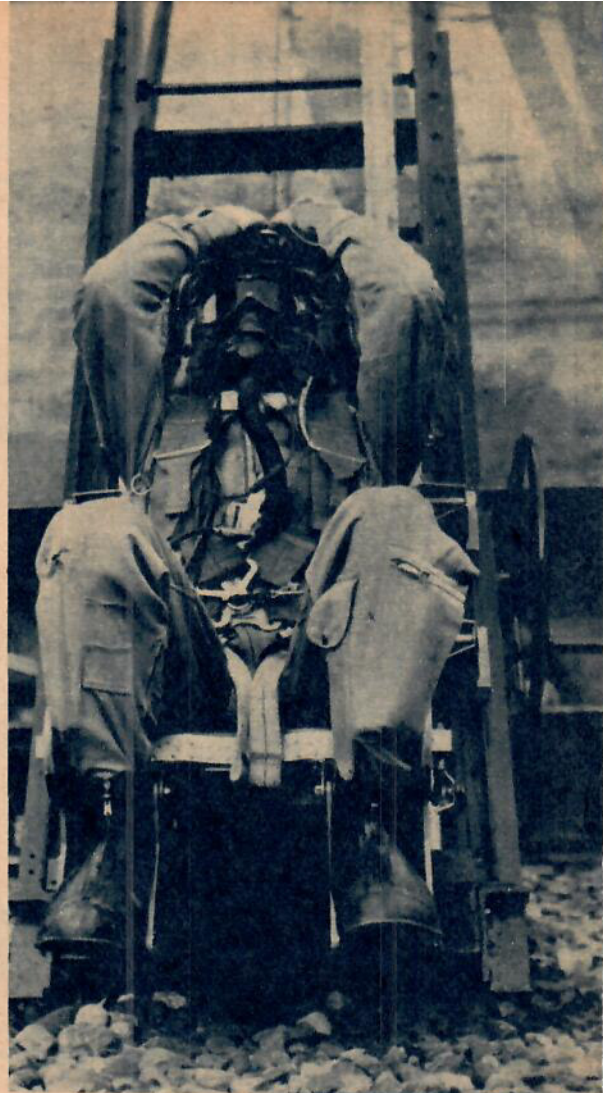

Man kan mäta praktiskt taget allting — de här inbyggda kamerorna filmar raketerna i utskjutningsögonblicket så att man får reda på hur de kommer att ligga i luften.

Innan det kommer till praktisk användning provas allting minutiöst. Här är en tryckkammare för instrumentprovning. Det finns också en centrifug som når 200 g.

Katapultstolen är någonting som absolut inte får klicka. Här är en markutprovingsapparat för nödutrustningen.

FORTS.

till, baserad på provflygarens praktiska erfarenhet om vilka regler som bör sitta var för att underlätta manövreringen. Försökscentralen bygger inga plan, men står hela tiden i intim kontakt med SAAB, och när en ny typ fått sitt luftdop hamnar den hos de åtta provflygarna på FC. De underkastar den en minutiös granskning, stegrar farten och försvårar flygprogrammet successivt. Och alla reaktioner hos maskinen registreras på olika mätinstrument.

Den undersökningen kan ta flera år i anspråk, omfattar många hundra flygtimmar och tiotusentals olika prov. Men när provtiden är över kan man också vara förvissad om att planet håller vad det lovar, ty då är det granskat långt över de flygsäkerhetsgränser som uppsatts och har befunnits hålla måttet. När provflygaren lämnar av planet till förbanden har han också skrivit dess »bibel» — förarinstruktionen, som

tar om vad som skall göras och hur det skall göras med det olika planet.

Att göra saker och ting med ett nytt flygplan är rutin för provflygaren. Det är inte särskilt farligt heller. Det mest spännande i jobbet är utan tvekan att ta vid där andra misslyckats. Vid ett haveri under oförklarliga omständigheter kopplas FC in. När en flygplanstyp havererar under liknande omständigheter flera gånger blir det provflygarens sak att ta reda på varför. Då gäller det för honom att göra om samma manöver — och överleva! Det är där spänningen kommer in i bilden, det är där det kan pirra i maggropen även på den bäste. Det är här flygarens intuition och skicklighet sätts på ett verkligt prov. Men det behöver inte ske alltför ofta — det har provflygaren själv sett till då han var med och utprovade typen.

Den stora bullen under buken på Lancastern är ingen atombomb utan en ny reaktor som skall utprovras under flygning. Lancastern kallas »flygande provbänken».

Stora instrumenttavlor på radiotelegrafistens plats i bombplanet registrerar provmotorns alla reaktioner.

I FALLSKÄRM GENOM LJUDVALLEN

Teckning: Magnus Gerne

Det är inte så märkvärdigt att vara provflygare, säger grabbarna på FC i reportaget härintill. Men när det verkligen händer en testpilot något oväntat, då är han mera illa ute än de flesta. George F. Smith, provflygare för North American i USA, är hittills ensam om att ha klarat sig levande från ett fallskärmshopp i överljudsart.

Den tjugosjätte februari lämnade 31-åriga provflygaren George Smith sin ungarbostad i Manhattan Beach, Kalifornien. Det var en lördag och han var ledig och han skulle bara ut och handla litet ätbart, men han tog i alla fall vägen förbi flygfältet för att lämna in gårdagens flygrapporter. Han var redan på väg därifrån när han blev kallad tillbaka — ville han inte gå igenom kontrollerna på en ny Super Sabre som skulle levereras till Flygvapnet så snart som möjligt? Okey, Smith var inte svår att övertala, han klev i flygverallen och satte sig tillrätta, tyckte att höjdroderspaken kändes en smula kärv, men fäste sig inte så mycket vid det. Han hade en halvtimmes rent rutinjobb framför sig...

Prov nummer ett gällde stigningsförmågan. På 2.400 meters höjd gick han genom molnen, vid drygt tiotusen meter hade han nått upp i överljudshastighet. Maskinen steg fortfarande, men Smith kände plötsligt hur nosen blev tyngre och ville vända nedåt. Smith försökte korrigera flygriktningen, men kunde inte. Planet lydde inte roder!

På 11.100 vände maskinen nedåt. Smith slet i roderkontrollerna, men de hade upphört att fungera, och maskinen satte nosen nedåt i en brant dykning. Smith anropade kontrolltornet på flygplatsen — hade ännu en förhoppning om att kunna ta sig tillbaka till startplatsen. Men nu dök hans maskin nästan lodrätt, och en pilot i en F-100 såg Smith
(Forts. på sid. 64)

Vinden träffade hans kropp med en kraft av 4.000 kg. Hans ben och armar fladdrade likt propellerblad. Skor, strumpor, hjälm, ja t. o. m. ringen på fingret slets av honom.

M. Gerne

KALLT KRIG

OM

POLISEN

AV POL. MAG. STAFFAN
BERG VON LINDE

Kommer Sydpolen att befolkas? Blir den vår sista kontinent? Vem bygger den första atomstaden i denna isöken? Kapplöpningen mellan stormakterna är redan i full gång.

Ofantliga ismassor över en kontinent lika stor som Europa och Australien tillsammans. Snöstormar, som med 40 sekundmeters styrka sveper fram över viddernas livlösa tomrum. Is, som tornar upp sig i 3.000 m. höga bergskedjor. Evig kyla, som går ned till 65 minusgrader och endast en kort »sommar» — december—januari — låter kvicksilvret stiga mot nollstrecket. Det klimatet var en gång för 350 miljoner år sedan tropiskt. Och om en ny naturkatastrof får isen att smälta igen, så skulle vattennivån i oceanerna stiga med trettio meter...

Vem som första gången siktade polar-kontinenten är lite oklart. Stormakterna håller hårt på sina kandidater: ryssarna har en amiral Thaddeus von Bellingshausen, britterna en kapten Edward Bransfield och amerikanarna en kapten Nathaniel Palmer. Det skedde samtidigt — åren 1819—1820 — och dom såg blott landkonturerna, varför det är ganska likgiltigt vem det var. Hundra år senare, 1911—1912, nådde Amundsen och Scott fram till den geografiska polen (som ligger 3.000 meter över havet, medan dess nordliga motsvarighet ligger 3.000 meter ned på oceanbotten.) Området har sedan styckats upp likt en tårta. Detta har dock aldrig erkänts av Förenta Staterna, som vill ställa hela Antarktis under Förenta Nationernas överhöghet.

Problemet har faktiskt aldrig varit riktigt aktuellt förrän i år, då Antarktis kommer att tillföras en oväntad befolkning genom året om öppna polarstationer, vilket allt ingår i förberedelserna för det Internationella Geofysiska Året 1957—1958 (i förkortning IGY). Och det är något mycket fint, som endast hålls vart femtionde år: första gången 1882, andra gången 1932 och tredje alltså 1982. Men nu har således tiden flyttats fram. Om det nu beror på farhågor för att ej hinna med i utvecklingen eller för att någon annan skulle hinna före må vara osagt. IGY är emellertid också liktydigt

För 350 miljoner år sedan var Sydpolens klimat tropiskt. Nu härskar evig vinter och kyla. Temperaturen går ner till 65 minusgrader.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

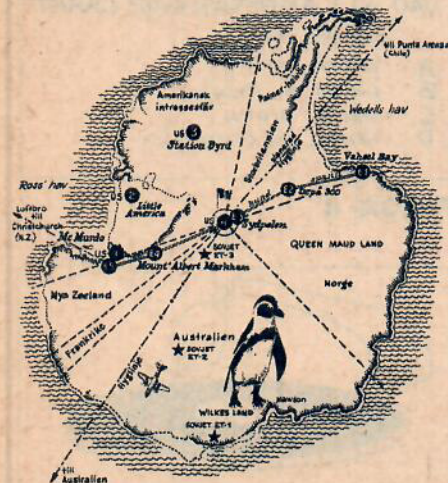
Sälfångsfartyget »Theron» avgick den 14 november från London på första etappen av resan till Antarktis. Ombord befinner sig medlemmarna av den brittiska expedition som skall söka utforska Sydpolens hemligheter.

Förberedelserna för den brittiska forskningsresan i full gång. Flygplanet, en Auster, som synes väl emballerad innan den lastas ombord på »Theron», skall användas av expeditionen under dess färder över polarisen.

med forskning i samverkan. För första gången kommer vetenskapsmän från ett fyrtiotal nationer att samordna sin verksamhet för att avslöja polarisens hemligheter.

Sydpolen i politiska "tärtbitar"

"Operation djupfryst"

Amerikanerna kostar på sin expedition 10 miljoner dollar. Men så omfattar den också 170 officerare och 1.000 man. Materialbehovet beräknas till 30 ton per man jämfört med 7 ton per soldat under det sista världskriget. Tidigare under året rekognoscerade isbrytaren Atka kustbandet. I första etappen februari 1956 sätter man upp basstationerna Mc Murdo (1) med flygfält och hangarer för fjorton bombplan av typen P2V Neptune samt 530 kilometer längre bort »Little America» (2). Här kommer 120

man att övervintra. Fram på vårkanten — dvs. oktober månad — börjar landtransporterna till nästa etapp, stationen Byrd (3). Den är färdig vid sommarens slut i februari 1957. Sista etappen blir i slutet på året, då en flygtransporterad bas upprättas på själva den geografiska polen (4). Den är sannolikt tänkt som en permanent bemannad väderleksstation. För hela det här företaget sätter man in 7 marinfartyg, 3 isbrytare, 3 lastfartyg, ett tankfartyg samt två smärre tankbåtar, som tar ca 750.000 liter bensin och helt enkelt skall frysas in över vintern. I mars sänder amerikanerna iväg flygplan för att undersöka förhållandena i isöknen. Om det visar sig omöjligt att landa på lämpligt ställe, kommer man att landsätta folk, proviant och t. o. m. hundspann med fallskärm.

Britternas expedition är på sitt sätt intressantare. Första etappen på nyåret 1956 är en huvudstation vid Vahsel Bay (A). Den andra, i slutet på året, är »Depå — 300» (B), som läggs ca 450 kilometer längre in i landet ungefär halvvägs till polen. Samtidigt som dessa är klara någon gång i januari 1957 har från den motsatta sidan av kontinenten en nyzeeländsk expedition under ledning av Edmund Hillary flyttat fram sina baser Mc Murdo (C) och Mount Albert Markham (D) i inlandet. I slutet på året eller i början på 1958 räknar man med att göra den första trans-arktiska expeditionen tvärs över kontinenten, en sträcka på bortåt 300 svenska mil! Om allt går väl tar den ungefär två månader. Som femte etappunkt räknar man naturligtvis med den amerikanska basen på själva polen! Men i motsats till amerikanerna förlitar man sig till det beprövade hundspannet.

Den ryska expeditionen, som leds av

Dr. M. M. Somov, lär ha en utomordentlig utrustning ombord på 12.000-tonnaren Ob. Vidare deltar det mindre hjälpfartyget Lena. Tydligt har även ryssarna för avsikt att föra fram sina stationer etappvis. Den sista etappen — Sovjet Et 3 — var troligtvis tänkt till den geografiska polen. Men den platsen var redan upptagen. Av amerikanerna!

Hur klär man sig? Amerikanerna går i väffelstickade »klifria» underkläder av bomull. Ovanpå det har man ett nytt skikt av dubbelvävd bomull med ett mellanlager av nylonull, och sist neoprene impregnerade ytterplagg av nylon. På fötterna nylonullklädda filtstövlar med dubbla gummisulbottnar. Engelsmännen är mera försiktiga med konstfibernaterialet, som antas stå sig sämre mot den starka ultraviolette strålningen än de vanliga naturtextilierna.

Kapplöpning om sjätte kontinenten

Varför all denna möda för att tränga in i obeboeligt land? Det finns många olika orsaker: 1) En meteorologisk station på Sydpolen löser kanske problemet att spå vädret på längre sikt, och det är lika avgörande för flyget som för robotvapnen. Amiral George J. Dufek, som är ledare för den amerikanska expeditionen, tror att sådana informationer kan vara värda en miljard dollar. 2) Vidare kan man komma underfund med respektive lära sig undvika atmosfäriska störningar i radiosändningarna. 3) En strategisk aspekt är att om Panama- eller Suezkanalen saboteras, så kommer de länge genomfart ederna via Kap Horn resp. Good Hope att militärt domineras av sydpolsområdet. 4) Det finns dessutom en mängd mineraler, men ingen

(Forts. på sid. 46)

TV-LÄSAREN MOT RIT-OLA

AMATÖREN
RIT-OLA

UTMANAR TEKNIKENS VÄRLDS
PROFFS-LÄSEKRETS
PÅ EN MATCH I TIO
RONDER ÖVER TEKNISKA
DETAILJER, UPPFINNARE
MM MM

ÅSKLEDAREN UPPFANNAS AV

- A KOPERNIKUS
- B BENJAMIN FRANKLIN
- C TUNG-SIN-TSET. 6000 F. KR
- D MÅTT-JOHANSSON

10 POÄNG

FRÅGA 3

20 POÄNG

VAD NU ANBELÄNGAR LJUDET

GÅR DET FORTAST ---

- A GENOM VATTEN
- B GENOM EN TRUMPET
- C GENOM LUFTEN
- D GENOM EN CEMENTSÄCK

FRÅGA 4

10 POÄNG

NÄR MAN

TAGAR UTVECKLAS AKUSTISK
ENERGI. OM DENNA SAMLADES

UPP OCH UTAN FÖRUSTER OMBANDLAS TILL
ELEKTRISK ENERGI-- HUR MÅNGA PERSONER
BEHÖVER DÅ TALA FÖR ATT HÅLLA EN
ORDINÄR BORDSRADIO-APPARAT IGÅNG

- A TEKN. VÄRLDS CENTRALREDAKTION (8 PERSONER)
- B RIKSDAGENS 380 LEDAMÖTER
- C RIT-OLA ENJAM
- D HELA NORSKA FOLKET

FRÅGA 7

EN VANLIG (ITEN GRAMMOFON-
SKIVA AV SHELLACK (78 VARV/MIN) HAR
EN RADIE PÅ 12 CM FÖR YTTRESTA OCH
6 CM FÖR DET INNERSTA LUDSPÅRET.
SPÅREN LIGGER SÅ TÄTT SOM 4 PER MM.
HUR LÅNG STRÄCKA TILLRYGGALÄGGER
NÅLEN NÄR MAN SPELAR SKIVAN

- A 6 METER
- B 6 CM
- C 6 DM
- D 60 METER

20 POÄNG

FRÅGA 8

JÄTTEMATCH I JULTÄVLING

10 POÄNG

RADIUM! VEM UPPTÄCKTE RADIUM?

- A MARCONI
- B GUISEPPE RADI
- C FRU CURIE
- D JONAS ALSTRÖMER

FRÅGA 1

Teknikens Världs läsekrets har fått en utmaning på halsen. Varifrån utmaningen kommer torde framgå av de snitsiga teckningarna: Rit-Olas pennförling är inte svår att känna igen. Teknikens Värld lovar 30 fina priser till dem som klår Rit-Ola. För det är väl inte tänkbart att Rit-Ola skall gå obesegrad genom de tio ronderna?

5 POÄNG

OM NI ÄR OFÖRSÄKTIG MED ELEKTRISKA LEDNINGAR KAN NI FÅ EN STÖT. ÄR DEN FARLIGAST

- A NÄR NI ÄR KRUT-TORR OM HÄNDERNA
- B NÄR NI ÄR VÄT OM HÄNDERNA
- C NÄR NI HAR ÄTTIT KANIN TILL MIDDAG
- D NÄR NI SPRUNGIT UPPFÖR TRAPPORNA

FRÅGA 2

TROR HERRARNA ATT DETTA ÄR EN

- A STÄMGAFFEL
- B TELESKOPGAFFEL
- C HD-GAFFEL
- D MODERN SWING-GAFFEL

10 POÄNG

FRÅGA 5

10 POÄNG

DEN FÖRSTA DIREKTFLYGNINGEN ÖVER ATLANTEN GJÖRDES AV

- A AMELIA ERHARDT 1932
- B CHARLES LINDBERGH 1927
- C ITALO BALBO 1931
- D ALCOCK OCH BROWN 1919

FRÅGA 6

När Teknikens Värld testade Rit-Ola med dessa frågor klarade han 100 poäng. För att vara presterat av en »amatör» var det ett bra resultat.

Men vad förmår TV-läsarna? Klarar ni er lika bra som Rit-Ola? Upp till tiokamp så får vi se! Men tänk er noga för; listiga fällor är utlagda, och tävlingen är kanske inte fullt så enkel som den verkar vid första påseendet.

När ni är säkert på er sak fyll då i kupongen på sidan 56 och skicka in lösningen före den 10 januari. Det kanske lönar sig! Fina priser väntar nämligen på de skickligaste »tiokamparna». Segraren får 200:—, tvåan tjänar 100:— och trean 50:—. Pristagarna nr 4—30 belönas med Charles Lindberghs succébok »Spirit of St Louis» (Bonniers) i vackert inbundet band. Var så god och sätt i gång!

UNDER KRIGET ANSTÄLLE MAN VID FLYGPLANSTILLVERKNINGEN I FLERA USA-FABRIKER

- A 2.20 METER LÅNGA ARBETARE
- B KVINNLIGA TANDTLETER
- C ELDLUKARE FRÅN BORNED
- D DVÄRGAR

20 POÄNG

FRÅGA 9

ETT AV VÄRLDENS FÖRNÄMSTA RACERBILMÄRKEN HETER FERRARI OCH KOMMER FRÅN

- A FRANKRIKE
- B ARGENTINA
- C BELGIEN
- D ITALIEN

5 POÄNG

FRÅGA 10

Gubben i månen stjärna i TV

AV CIVILINGENJÖR IVA MAASING

Musse Pigg-filmernas Walt Disney har gjort en unik film om den första månfärden. Världens främsta raketexpertis garanterar att filmen är lika autentisk som en journalfilm.

Raketen är uppdelad i fyra olika steg med egna bränsleförråd och raketmotorer. När det första stegets raketmotor brunnit ut, tar nästa vid och då de tre första stegen förbrukat sin kraft, kan det bemannade fjärde på egen hand fortsätta på sin forskningsfärd ut i rymden.

I somras förklarade president Eisenhower att man nu på allvar skall börja försöken att erövra rymden. Men Walt Disney hade hunnit före honom. Redan i våras visade han över mer än 160 amerikanska TV-stationer en film om rymdens erövring döpt till »Man in Space», Människan i rymden. Filmen var ytterst verklighetstrogen och vetenskaplig. Det enda som skilde den från en framtida journalfilm om den första rymdraketens start var att Disney-filmen till största delen var tecknad.

Uppmuntrad av de enastående framgångarna med sina dokumentära naturfilmer, bl. a. »Bäverdalen» och »Den levande öknen», kom Disney på tanken att för den breda publiken göra en populär men helt vetenskaplig film om människans möjligheter att erövra rymden. I april 1954 ringde han upp tre av världens främsta experter på raket- och rymdforskningens område och bad dem komma till Hollywood och titta på hans planer. De tre specialisterna var: doktor Wernher von Braun, som under kriget var den ledande mannen bakom tyskarnas vid den tiden helt fantastiska V-2 raket och senare tillsammans med en del av sina raketer hamnade som »krigsbyte» i USA, där han numera är en av ledarna för raketforskningen; Willy Ley, känd för

sina vetenskapliga översikter om raket- och rymdforskning; doktor Heinz Haber, specialist på flyg- och rymdmedicin.

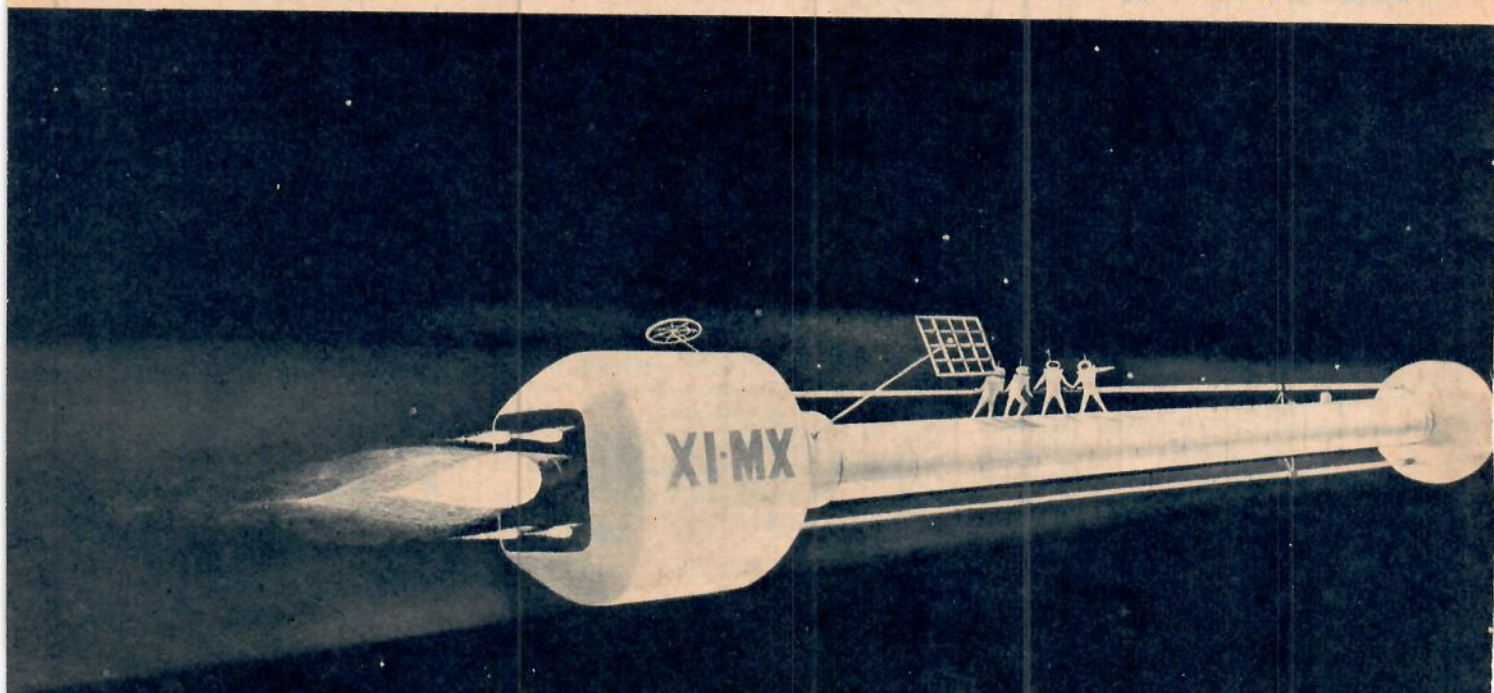
Trots att filmbolagen under senare år spottat ut omöjliga och osannolika rymdfantasier kom de till Disney. De fördes till en studio vars väggar var fullspikade med skisser för den blivande rymdfilmen. Inför varje skiss blev de tillfrågade om sin åsikt, och när allting visats tackade de ja till Disneys inbjudan. Deras uppgift blev nu att »tvätta» storyn, sortera ut alla felaktiga, ovetenskapliga saker. Disney gav sina artister stränga order att noga följa vetenskapsmännens råd och stryka varje detalj — hur bra och rolig den än var — om den verkade det minsta osannolik.

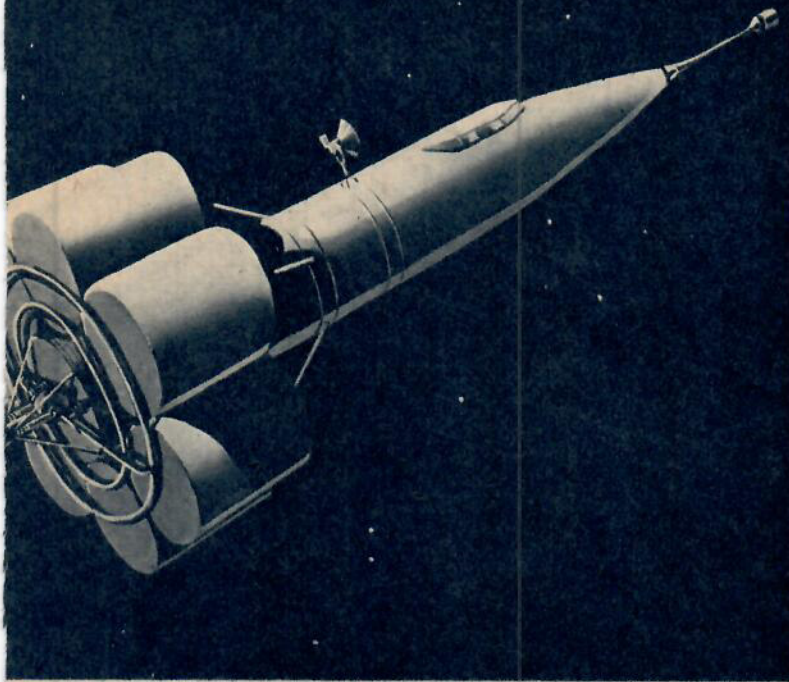
— Ofta fick vi hitta på nya små historier med vetenskaplig bakgrund i stället för dem som vi så att säga förstörde, sade en av experterna.

De tre fackmännen drog upp riktlinjerna för handlingen så att åskådaren genast skulle känna sig som rymdspecialist. De hjälpte Disneys tecknare att göra noggranna skisser av framtida rymdfarkoster och deltog vid byggandet av raketmodeller. Innan man började rita den slutliga filmen på celluloidark byggdes nämligen modeller, som användes som förebilder för tecknarna. I vissa fall fotograferades model-

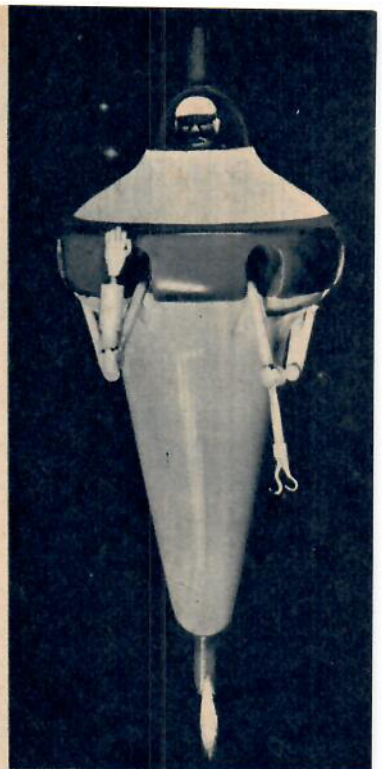
Här styr en atomraket mot Mars. Är den bebodd liksom jorden?

Först då rymdforskarna lärt sig att tygla atomkraften, kan man vänta

Wernher von Brauns månскеpp (bilden t. v.), som det öterges i Disneyfilmen. Månraketen sätts ihop vid rymdsatelliten av delar, som hämtats från rymdstationens förbindelseraketer. Då man inte behöver räkna med något luftmotstånd, kan bränsletankarna placeras utanför skrovet.

Det krävs rejäla don ute i rymden. Den här »rymdflaskan» är det vetenskapliga svaret på rymddräktsproblemet. Dräkten har ett gyroskop, som fungerar som konstgjort balanssinne och två raketmotorer, som rymdfararen använder då han vill flytta på sig.

lerna direkt varefter tecknarna »snyggade upp» fotografierna. På så sätt undvek man en hel del onödigt arbete.

— Under arbetets gång blev vi rena Disney-artister, förklarade en av de vetenskapliga specialisterna. Ur den allvarliga vetenskapen fick vi ut många skämtsamma episoder och lyckades få fram en vetenskaplig underhållning. Disneys teknare å andra sidan blev något av vetenskapsmän, då de grundligt satte sig in i våra problem.

Filmen är uppdelad i tre avdelningar. Först berättar Willy Ley hur långt man hittills hunnit inom rymdforskningen. Därefter kommer den mest spännande delen! Dr von Braun visar hur man inom de närmaste åren bygger en flerstegsraket. Dess spets skall kretsa som en satellit runt jorden, först obemannad, och sedan, då man fått tillräckliga erfarenheter och tränat manskapet, bemannad med några tekniker. Därefter bygger man större bemannade satelliter, rymdöar, som på drygt 1500 kms höjd kretsar över jorden. Dessa måste, för att hålla sig svävande, ha så hög hastighet att den utåtriktade centrifugalkraften tar ut tyngdkraften. Från satelliterna startar sedan den första raketerna för en tur runt vår närmaste rymdgranne, Månen.

Slutligen blir vi av dr Haber föreställda för herr HOMO SAPIENS EXTRATERRESTRIALIS, vilket är det vetenskapliga namnet på den första rymdmannen. Under sina färder i rymdskepp råkar han ut för alla upptänkliga äventyr och faror. Den lilla allvarliga figuren blir således helt utan tyngd sedan raketmotorn stoppats och skeppet går med konstant hastighet ute i rymden utanför planeternas tyngdkrafter. Han svävar fritt omkring i skeppet och har bl. a. en hel del besvär då han skall dricka sin cocktail — den kryper helt enkelt ur glaset och svävar bort från honom. Skall han däremot ändra på skeppets hastighet eller riktning blir han av accelerationskrafterna kastad hit och dit. Han utsätts för hårda kosmiska strålar, han blir vid upptäcktsfärder utanför skeppet stekt på framsidan av den direkta heta solstrålningen medan ryggen djupfrysas av rymdens -273° C, han sugts ut ur skeppet vid en explosionsartad tryckminskning då en liten meteorit slår sönder vindrutan, han åker fram och tillbaka som en pingpongboll när han skall förflytta sig genom att skjuta åt olika håll med en raketpistol osv., osv. Som alla Disney-hjältar kommer han dock välbehållen hem igen.

forskningsturer till våra grannplaneter. Det är den tyske raketex-

perten Willy Ley, som gett Disney-tecknarna underlaget till bilden.

TA TV TILL HJÄLP VID BILKÖPET

Sigge Svensson skall köpa bil. Visst följer han med i utvecklingen en smula, nog vet han namnen på de flesta märken och deras utseende också, men därifrån och till att expertmässigt välja ut en enda bland de dussintals bilar som finns att välja på är steget alltför långt.

Därför köper han TV. Teknikens Värld innehåller varje nummer en testning av ett aktuellt bilmärke. Praktiskt taget varje bilmärke har genomgått denna minutiösa granskning av en hel stab experter, och när nya modeller kommer i marknaden underkastas de genast TV-testen.

Vad innebär då denna test, undrar ni säkerligen. Ni har sett vagnbeskrivningen, TV-betyget, provresultaten, och läst vår bilexperts sansade omdöme om vagnen. Men anar ni hur mycket arbete som ligger bakom? Varsågod och följ med på en test själva, så får ni se!

I regel har TV:s testerteam tillgång till den bil som skall testas i minst en vecka. Oftast händer det dock att de får ha bilen mycket längre — när en av våra mera kända sportvagnar testades

var generalagentens krav att testarna skulle köra in sig på bilen en månad innan några prov företogs.

Men för våra vanliga bruksbilar behövs i allmänhet inte så lång inkörningstid. En vecka är som sagt lagom, och den kan tillgå så här:

Var och en i TV:s testgarde, som består av en kvartett skickliga och erfarna bilister och ingenjörer, tar sig en törn bakom ratten; »känner» på vagnen. Man pratar igenom sina erfarenheter, och så går vagnen ut på en långtest — 60—100 mil landsvägskörning. Här får man mycket av det slutliga omdömet om bilen: om den ligger bra på vägen, kränger i kurvorna, om den tål hög toppfart, och hur pass tyst den går.

Det är första fasen av testningen. Här provas också bränsleförbrukningen under varierande hastigheter. Det är inte fullt så enkelt som att fylla i tio liter och sedan se hur långt bilen rullar — man leder i stället bränslet genom ett speciellt räkneverk som registrerar varje droppe som rinner till motorn.

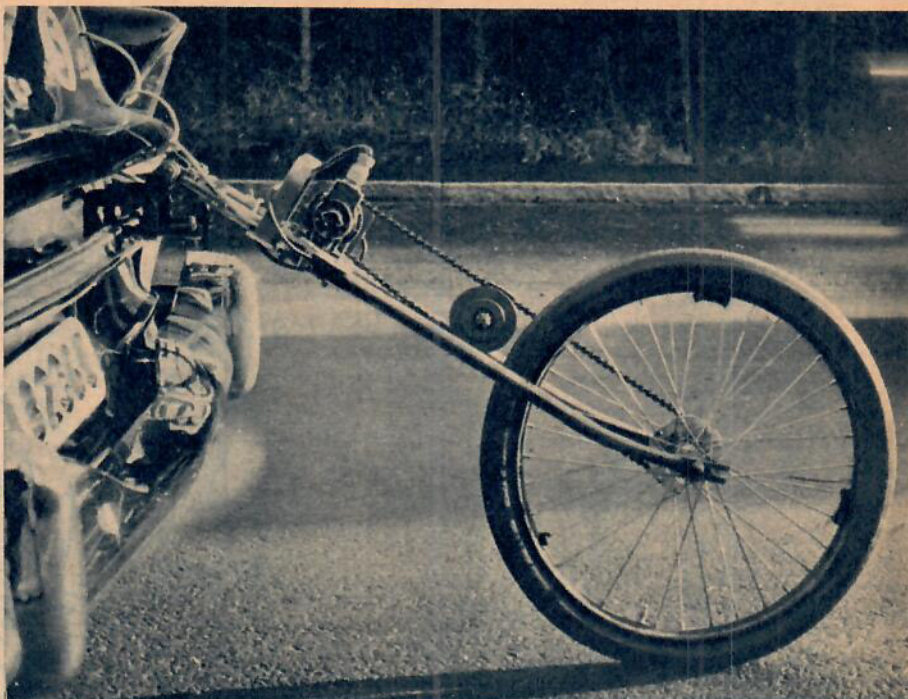
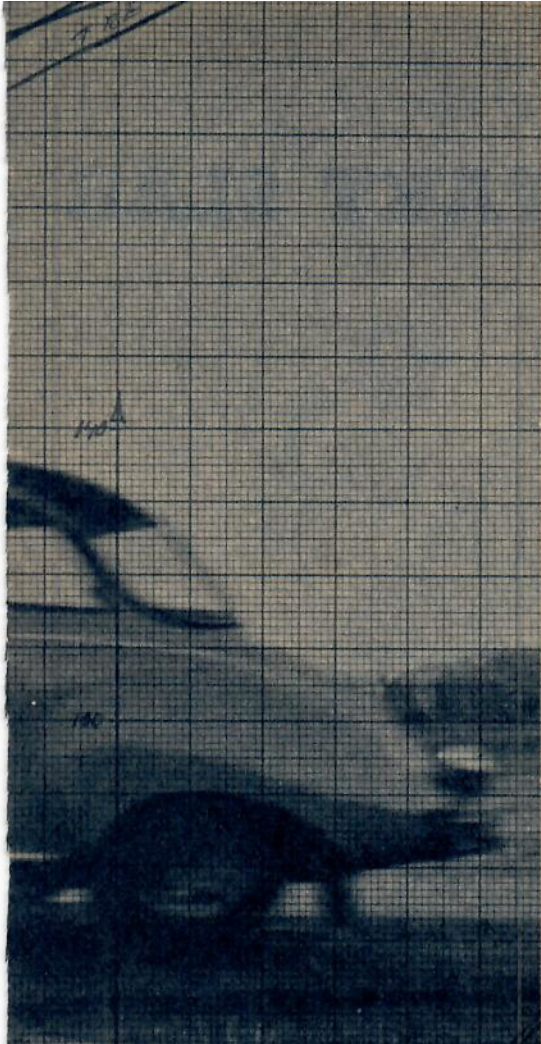
Sedan är vi framme vid hemmatestningen. Den som har sina vägar utåt

Ni tänker köpa bil? Ni tänker byta in er gamla vagn? I intetdera fallet kan ni undvara TV:s biltest. Den ger er dagens moderna bil i en faktaspäckad men ändå lättförståelig belysning.

Halmsjöflygfältet kanske någon gång sett ett gäng grabbar som plockar med underliga instrument kring en bil. Det är TV-ingenjörerna, som tar sina sifferprov på en avskild vägsträcka i närheten av Märsta. Ni som hör till biltesternas trogna läsekrets vet redan var ni skall söka resultaten: under rubriker som Accelerationstider, Bromsverkan... etc. Bakom de siffervärden som står där ligger ett pyssligt arbete med sinnrika instrument, som skall svara för att ni praktiskt taget med millimeterprecision kan få er nyfikenhet tillfredsställd.

På så sätt arbetas alla tekniska data fram. Annat kommer till via räknestickan: motorns vridmoment, eff. medeltryck, medelkolvhastighet m. m.

Men därmed är TV-testen långt ifrån fullbordad. Ty många frågor är ännu obesvarade. Går det exempelvis lätt att justera ventilerna, komma åt oljemätstickan och strömfördelaren? Hur är bromsarna och kraftöverföringen? Alla dylika uppgifter ingår också i TV-testen, och något som gör den ännu mer uppskattad är upplysningarna om pris, skatt och investeringsavgift, samt reservdels-

Att vara femte hjulet under vagnen brukar inte vara smickrande, men i det här fallet är det absolut oundgängligt. Här mäts vägsträcka, acceleration och hastighet med precision.

I TAKT MED ²TEKNIKEN

I en skrivare inuti vagnen (undre bilden) registreras de olika värden som ligger till grund för beräkningarna. Impulserna går via kablar från instrumenten på »femte hjulet».

Inget bilköp blir så lyckat som det ni gör på basis av TV:s testrapporter. Det ligger en veckas jobb bakom TV-testen, och de hundratals proven har gjort den till världsbäst i sitt speciella slag.

priser. En särskild avdelning behandlar »mått och vikt», och där får man veta allt om vagnens inner- och yttermått.

Allt detta har gjort TV:s biltester till en barometer för den bilintresserade. Ingen begär, och ingen kan heller med fullt fog säga att en bil är bättre än alla andra. Därför finns alltför många olika bedömningsgrunder. TV:s test går heller inte in på några jämförelser. Varje vagn bedöms sakligt och i ett sammanhang — den intresserade kan sedan ställa testningarna för de bilar han eventuellt spekulerar på mot varandra och på så sätt nå fram till sin idealvagn.

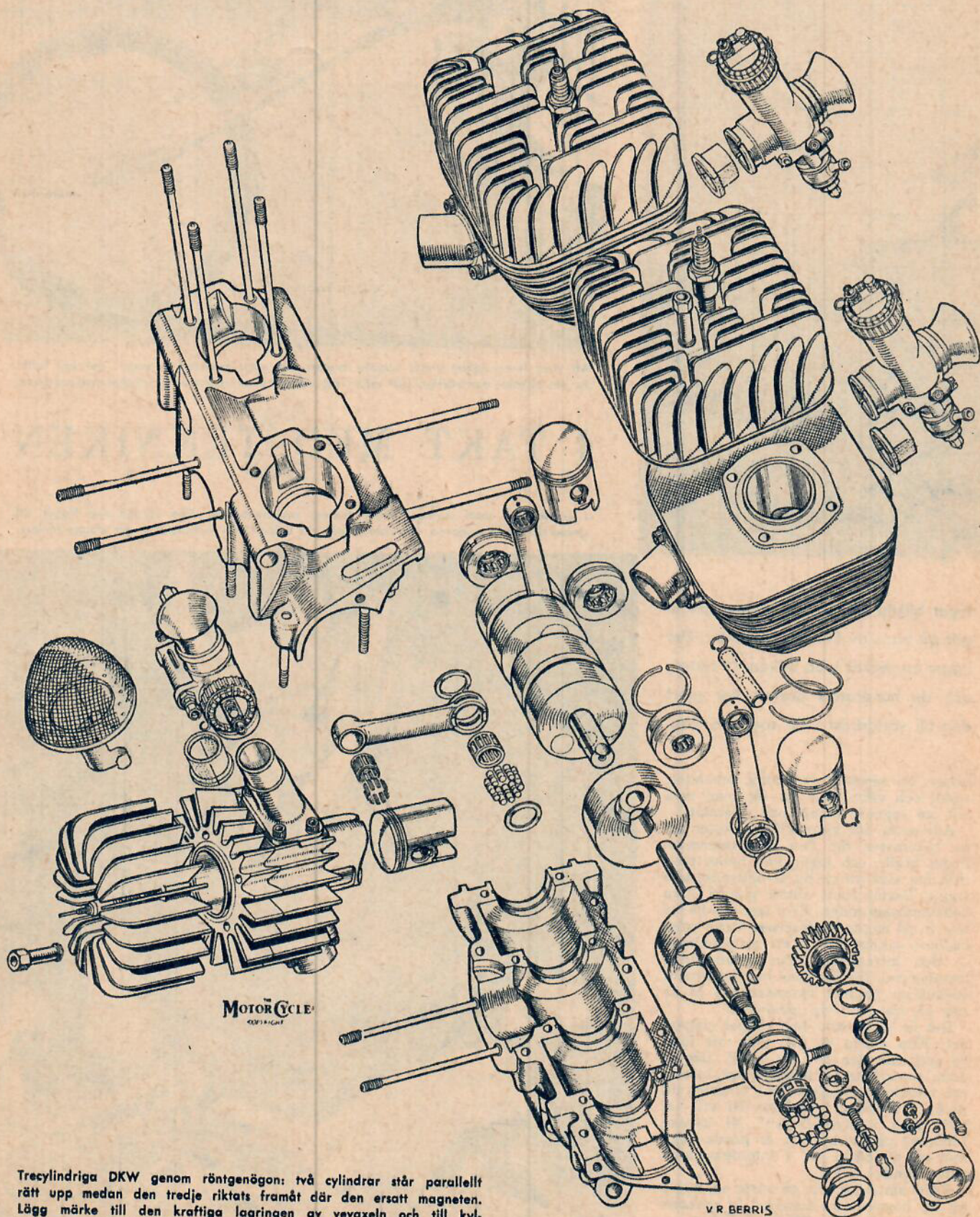
Det är detta som har skapat slagordet: Köp aldrig en bil, utan att först ha sett vad den går för i TV. Det är detta samarbete av förstklassiga bilmän och tekniker som gjort TV:s biltester till unika i sitt slag i världen. Ni vill väl följa med i utvecklingen? Ni kanske funderar på att byta in er gamla vagn mot en ny nästa år? I intetdera fallet kan ni undvara TV.

Bästa sättet att inte gå miste om några av de högaktuella testerna är givetvis att se till att ni får TV i brevlådan.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

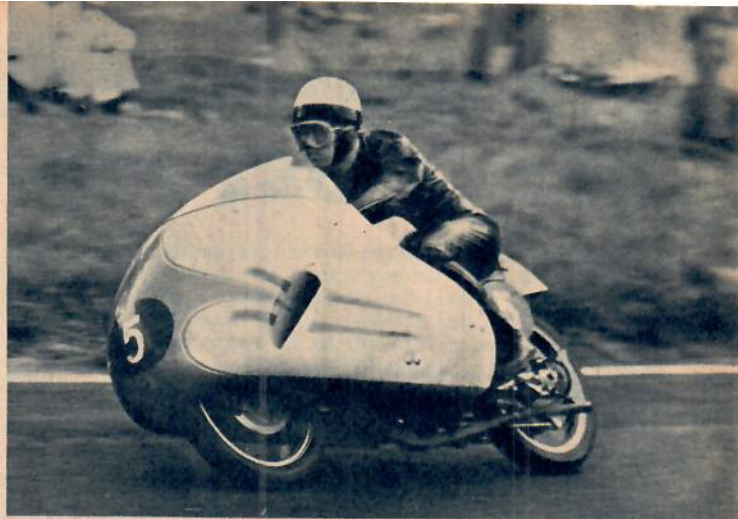
TRE BURKAR I TVÅTAKT SLÅR

Trecylindriga DKW genom röntgenögon: två cylindrar står parallellt rätt upp medan den tredje riktats framåt där den ersatt magneten. Lägg märke till den kraftiga lagringen av vevaxeln och till kylflänsarnas utseende. Teckningen är från the Motor Cycle, London.

FYRTAKT

Eftersom motorn roterar framåt sker ändringen av rotationsriktningen i den kompakta växellådan genom att huvudaxeln tjänar som ingående axel och en annan som utgående. Den primära kraftöverföringen sker med drev. Utväxlingarna varieras efter de olika banorna.

Hans Bartl i full aktion på en helkaplad DKW. Strömlinjeformen gör att toppfarten kunnat ökas från 190 till omkring 215 km/t.

I Hedemora GP gick den trepipiga Dekan inte alls. Det regnade och lufttrycket spelade DKW-mekanikerna ett spratt. Men i Skåneloppet bara några månader senare var DKW i högform och vann sin klass suveränt. Där var det också idealiskt DKW-väder och banan passade DKW:s accelerationsresurser som handsken handen.

Den första DKW-racern uppenbarade sig redan 1925. Den fanns både som 175-a och 250-kubikare, var vattenkyld och kompressormatad. Litereffekten rörde sig om 60 hk, vilket innebar att den mindre motorn bromsade 11 och den större 15 hk. Motorns toppvarv låg vid anspråklösa 4.000 till 5.000 varv/min, men bränslekonsumtionen var allt annat än måttlig.

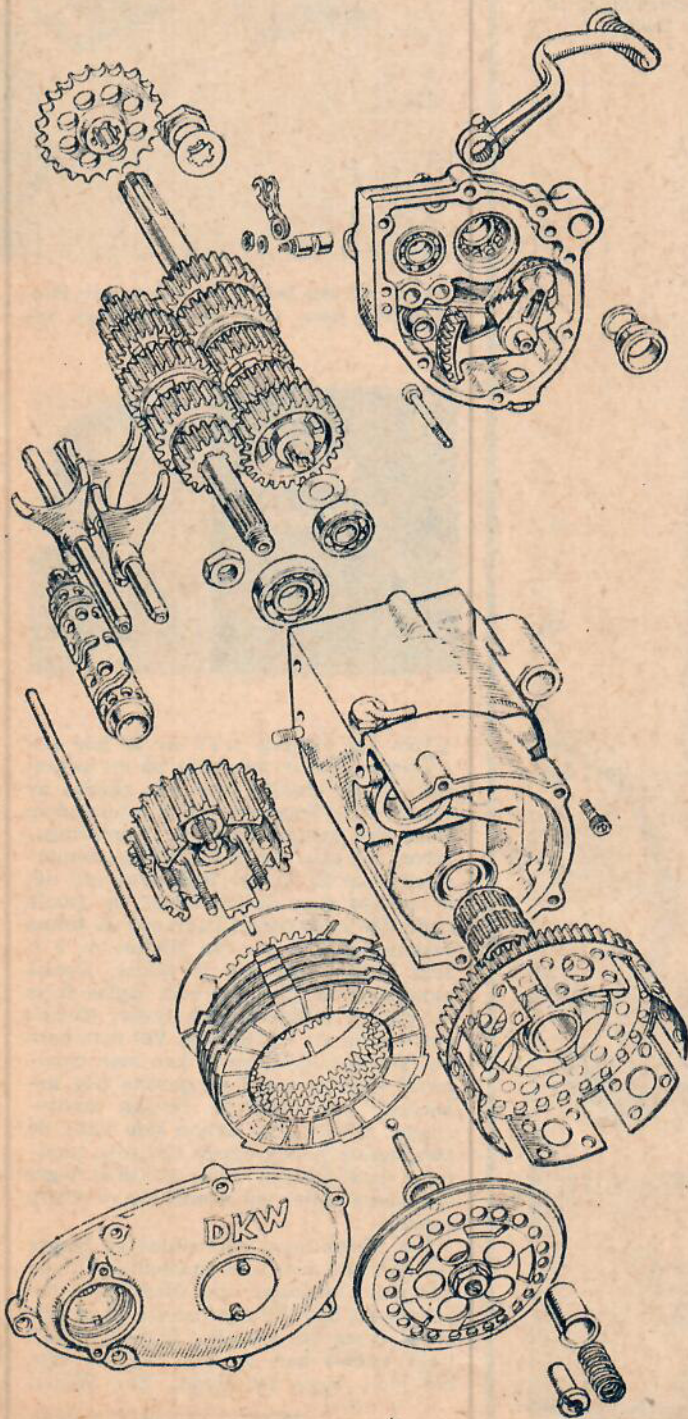
Tekniken har gått snabbt framåt. Den Skåneloppssegrande motorn är luftkyld och saknar kompressor, men har ändå dubbelt så hög litereffekt som sin föregångare från 1925. Den ger nämligen med 350 cm³ slagvolym 42 hk vid 9.700 varv/min. Maskinen har fantastisk acceleration och en toppfart på mellan 185 och 192 km/t — utan strömlinjekapslar. Med sådana lär Dekan komma upp i hart när otroliga 215 km/t! Det är givetvis svårt att få en tvåtaktsmotor av hög-effekttyp att bli bränslesnål. DKW uppger emellertid att trepipen klarar sig på knappa litern per mil. Det är inte så värst mycket mer än vad en fyrtaktare av motsvarande storlek och trimningsgrad förbrukar.

Den första racermotorn efter kriget av DKW:s fabrikat var en encylindrig 125-a med roterande inloppsventil i vevhuset. Senare fördubblades denna maskin och blev en två-cylindrig 250-kubikare, som hade en cylindrisk inloppsventil belägen i vevhusets bakre regioner. Den matade de två parallellt ställda cylindrarnas vevhushalvor med bränsle från en enda gemensam förgasare. Den roterande ventilen flyttades i en senare version och placerades mellan de båda vevhusen. Dessutom monterades en magnet på vevhusets framsida. Det var första signalen till vad som komma skulle. Magnetnet ersattes nämligen så småningom av en cylinder och den roterande ventilen togs bort. I stället ordnades bränslematningen med tre separata förgasare — en per cylinder. En strömfördelare för en sex-

(Forts. på sid. 51)

Fergus Anderson: Hatten av för DKW!

Alla tycker om spelare som förlorar med gott humör. Det är ett av skälen till att det populäraste TT-märket i dag är DKW. Jag hoppas att jag inte anses illojal mot Moto-Guzzi om jag säger att min besvikelse om DKW skulle slå Moto-Guzzi i något lopp skulle blandas med glädje över att segern var i högsta grad välförtjänt. DKW försöker inte dölja att de kör med äkta TT-maskiner, inte med modifierade standardåk. De hycklar inga ideella intressen för sporten och de säger inget annat än att de kör med de bästa och snabbaste maskiner de kan tillverka. De gör sina maskiner bara för racing och försöker inte sälja liknande åk på den vanliga marknaden. Det finns inte många renodlade märken i dag. Hatten av för dem som fortsätter att kämpa med oförminskad entusiasm!

BYT BORT DET GAMLA BYT IN DET NYA I TV

Ombyte förnöjer heter det ju, och den gamla sanningen gav oss på TV uppslaget att öppna landets största och med all sannolikhet mest välsorterade byteshandel. Du som får en ångmaskin i julklapp fast du önskat dig ett meccano, du som har en hemmabyggt modellracer, som gör 100 »knutar» i en låda uppe på vinden men vill ha ett speciellt nabbdäck till din speedwaybåge istället, du som... ja, alla TV-läsare, som har en gammal pryl undanstoppad och gärna vill byta bort den mot något mer åtråvärt är välkomna till TV:s BYTES-BÖRS.

Hobbykillar av alla slag har här sin stora chans att komma över detaljer som inte finns i den allmänna marknaden men även »vanligt» folk är hjärtligt välkomna i butiken. Det enda ni, som vill vara med, behöver göra är att fylla i talongen på sid. 56, och där tala om vad ni vill ha i stället.

TV presenterar sedan alla önskemålen, namn och adresser på »börshajarna» och sedan får »annonsörerna» själva ta upp kontakten med varandra. Det kostar inte mer än brevportot att vara med. Lägg talongen i ett kuvert märkt »Bytes-Börsen» och skicka den omedelbart till Teknikens Värld, Sveavägen 53, Stockholm Va. Hjärtligt välkomna! (Varorna på bilden är från Swings.)

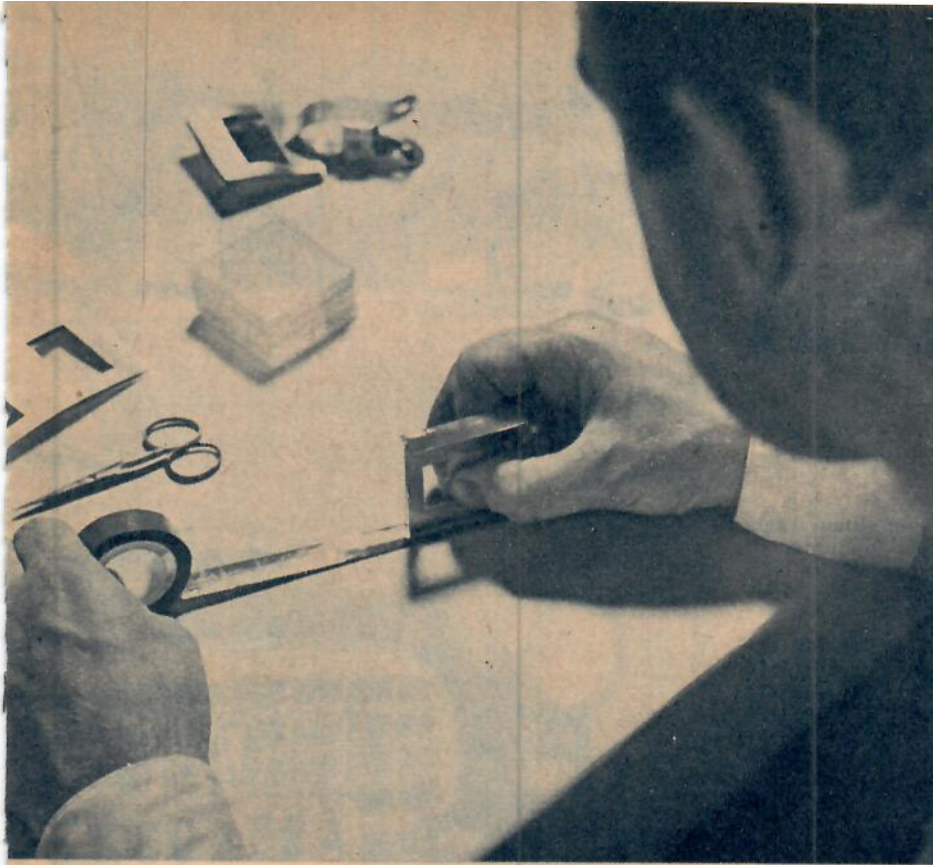
Här är allt som behövs för att montera färgdiapositiv: glas, tape, pappersklämna, sax

FOTO
FOLKE SAHLIN

Som jag nämnde i TV nr 22 bör alla färgdiapositiv monteras på ett sådant sätt att de absolut inte kan skadas av damm eller fingeravtryck. I fotohandeln finns det många typer av monterings-satser och glas. Agfas förträffliga monteringsramar är tyvärr litet dyra och det är många som därför köper de gamla hederliga monteringsglasen och de tunna pappramarna, t. ex. typ »Belin» nr 2 A som kostar 6:55 för 30 bilder. Denna montering är lika bra som Agfas trots att den är billigare, men tyvärr ganska omständlig att arbeta med. Vet man bara de rätta handgreppen så kan man emellertid komma upp i en ganska hög arbetstakt och ändå få snygga monteringar. Bilderna på denna sida visar de lämpligaste handgreppen när man monterar småbildsfilmen men praktiskt taget detsamma gäller vid montering av större format.

Om filmen legat hårt rullad en längre tid, så skall man inte omedelbart klippa ned den i småbitar utan först rulla den åt motsatt håll. Filmen brukar på så sätt plana ut sig rätt bra. Hur länge den skall ligga rullad kan variera, mycket ofta bör den ligga ett dygn. Har filmen

och masker. Var noga med att välja ett lämpligt underlag, som är absolut damm- och fukt-

fritt. Om man arbetar på rätt sätt bör man ledigt klara av en montering på fem minuter.

Dia på rätt sätt!

Det går lekande lätt att montera färgbilderna, om man bara känner till de rätta handgreppen. Här lär TV:s fotoexpert Folke Sahlin ut knepen. Följer man hans råd, kan man komma upp i en hög arbetstakt och ändå få snygga monteringar.

legat i en hylsa så skall den inte rullas om så hårt att den måste »vridas» ihop och pressas ned i hylsan. Det är mycket stor risk att man repar filmen på det sättet. Det bästa är att sätta en gummisnodd om.

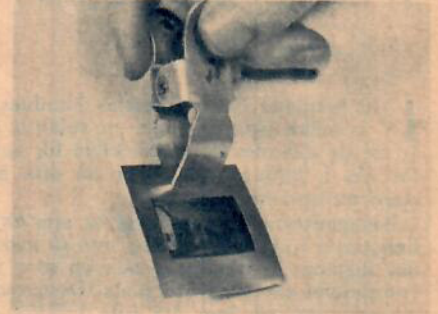
Själva monteringen går till på följande sätt: Först klipper man ned filmen och sätter in den i den tunna pappmasken. Här gäller det att vara mycket försiktig så man inte sätter fingeravtryck. Håll så mycket som möjligt över filmens kanter. Masken kan sedan bäst hållas ihop med en vanlig pappersklämma. Glasen måste vara absolut rena och dammfria. Även de avfettade glasen kan vara dammiga varför det alltid är lämpligt att damma av dem med en liten pensel. Man skall vara särskilt noga med de sidor som kommer att ligga mot filmen. De två andra kan man ju komma åt när bilden är färdigmonterad och som framgår av bilderna sätter man massor av fingeravtryck under arbetets gång.

Det stora problemet brukar vara att hålla glasen tillräckligt hårt tryckta mot varandra. För detta ändamål finns särskilda monteringsapparater. Personligen föredrar jag dock att hålla glasen hårt pressade mellan fingrarna, med litet övning går det lika bra.

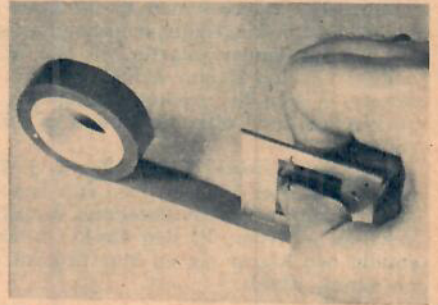
Använder man tape skall den rullas ut en bit varefter man »rullar» ut glasen runt alla fyra kanterna. Använder man vanliga svarta klisterremsor är detta sätt inte så bra, lämpligare är då att fukta en bit i taget, vika över kanterna och ta nästa sida. Fuktar man en lång remsa på en gång så är det risk att den torkar till under tiden man arbetar och då fäster den naturligtvis inte så bra. Använder man tape skall man klippa upp alla fyra hörnen men klisterremsorna går bra att vika utan klipp.

I fotohandeln finns små vita märklappar att sätta på bilderna för att markera vad som är upp och ned. Denna märkning kan göras på många sätt. Det vanligaste är att fästa det lilla märket i bildens nedre vänstra hörn, när man håller den i handen och ser den rättvänd. I projektorn kommer då lappen i övre högra hörnet, vänd mot projektorlampan. Har man ett sådant enhetligt system på sina färgbilder behöver man aldrig riskera att vända en bild fel så den kommer upp och ned eller blir spegelvänd. Arbetar man på rätt sätt så bör man kunna montera en bild på 5 minuter. På så sätt har man en trevlig sysselsättning samtidigt som man spar pengar. Lycka till!

När färgbilden sätts in i pappmasken gäller det att se upp med fingeravtryck. Flickarna skall ligga an mot färgbildens blanka sida.

En vanlig pappersklämma är bra att ha till hands. När filmen monterats i pappramen viks ramen dubbel och kläms fast på detta sätt.

Damma av glasen med en liten pensel. Glasen »rullas» ut på remsan. Pressa dem sedan hårt mot varandra och samtidigt ner mot remsan.

Monteringen blir snyggast om man klipper upp tapehörnen med en liten sax. Slarva inte med denna detalj — klipp ända ner till glaset.

Vik remsorna, en sida i taget. Har man pressat glasen tillräckligt kraftigt mot remsan behöver man inte »nypa» ihop glasen längre.

HUDSON RAMBLER

AV CIVILINGENJÖR BERTIL BJÖRKMAN

Foto: Lennart Lilienberg

I sitt hemland USA betraktas Rambler som en »liten» vagn. I svenska ögon är den en relativt stor bil. Innermåtten är för de åkandes del tillräckliga för sex personer (inte bara för 2½ i vardera sätet, som så ofta är fallet i de medelstora europeiska bilarna).

Bagageutrymmet har hygglig storlek, men stuvningsmöjligheterna i provvagnen var inte så goda som vi först trodde; det liggande reservhjulet och en stor upphöjning i bagagerumsgolvet tar avsevärd plats. Dessutom är reservhjulsfästet skarpkantat och kan äta fula märken i reseffekterna. Man kan emellertid få denna vagn levererad med reservhjulet sittande utanför bagagerummet. Det är en smakfråga om man gillar detta utförande — bagageutrymmet blir i varje fall då utmärkt.

Rambler har en för amerikanska förhållanden blygsam motorstyrka; slagvolymen är 3,2 liter, effekten 90 hästkrafter. Motorn är långslagig, men kolvhastigheten är ändå måttlig vid vanliga landsvägsfarter, ca 11,2 m/sek vid 100 km/t på högsta växeln. Denna sidventilmotor har behagliga egenskaper — den är mycket smidig och vibrationsfri, den är varken högljudd eller bensintörstig och den ger god acceleration.

Provvagnen hade vanlig växellåda. Ettans växel behövdes bara vid starter i motlut med full last — vanliga starter och all krypkörning i huvudstadens sirapströga bilköer klarades bekvämt på tvåan. På den direkta trean är denna bil mycket smidig och klarar sig en stor procent av tiden i stadstrafik på denna växel.

Vagnbeskrivning

Typ: Hudson Rambler. **Tillverkare:** Hudson Motors Division, American Motors Corp., Detroit 32, Michigan, USA.

Generalagent: AB Svenska Bil- & Traktorimporten, Stockholm.

Pris: 14.000 kr vid leverans i Stockholm inklusive återcirkulerande värmesystem, för överväxel 700 kr, för hydromatic växellåda 1.300 kr.

Skatt: 250 kr per år, investeringsavgift 990 kr.

MÅTT OCH VIKT

Yttermått: Axelavstånd 254 cm, spårvidd fram 138,7 cm, bak 134,6 cm, markfrigång 20 cm. Längd 453 cm, bredd 186,7 cm, höjd 150,8 cm.

Innermått:

Bredd i höfthöjd, framsäte 126,5 cm, baksäte 129,5 cm. Bredd i axelhöjd fram 133 cm, bak 132 cm. Framsätet går att skjuta 7 cm åt vardera hållet. Rattens diameter 43 cm. Mått enligt skissen: a. 85 cm, b. 94 cm, c. 82 cm, d. 86 cm, e. 30 cm, f. 35 cm, g. 59 cm, h. 62 cm. Bagagerummets ungefärliga djup 115 cm, höjd 40 cm, bredd 120 cm.

Vikt: Tjänstevikt 1.320 kg (körklar med förare), lastad vikt (körklar med 5 pers. + 75 kg bagage) 1.675 kg.

TEKNISKT

Vagnstomme: Självbärande karosseri av stål. Fyra dörrar, bagagerum baktill, åtkomligt utifrån. Motorn framtill, vagnen bakhjulsdriven.

Inredning: Fem sittplatser på säten av sofftyp.

Motor: Sexcyl. fyrtakts vätskekyld radmotor med sidventiler. Cyl.-diam. 79,38 mm, slaglängd 107,95 mm, slagvolym 3.200 cm³. Kompr.-förh. 7,3.

Kraftöverföring: Enskivig torrlamellkoppling. Tre växlar framåt, en back. Växelspak under ratten.

Hjulställ: fram separat hjulupphängning med trapetslänkar, spiralfjädrar och hydrauliska tubstötdämpare, bak stel bakaxel med längsgående bladfjädrar och hydrauliska tubstötdämpare. Ringdimension: 6,40×15 (slanglösa däck).

Bromsar: Hydraulisk fotbroms. Fram och bak en med- och en motställd bromsback. Fotbromsens sammanlagda friktionsarea 668 cm². Handbromsen påverkar bakhjulen mekaniskt.

Styrinrättning: Styrväxel med skruv och rulle.

Elsystem: 6 V, generatoreffekt 200 W, batterikapacitet 100 Ah.

MOTORNS NYCKELVÄRDEN

Effekt: max. 90 hk SAE vid 3.800 varv/min.

Vridmoment: max. 20,75 kpm SAE vid 1.600 varv/min.

Eff. medeltryck: 6,67 kp/cm².

Medelkolvhastighet: 3,6 m/s vid 1.000 varv/min.

VAGNENS NYCKELVÄRDEN

Effektal: 68,1 hk/ton tjänstevikt, 53,7 hk/ton lastad vikt

Spec. bromsarea: 5,06 dm²/ton tjänstevikt.

Antal rativäxlar: (mellan fulla framhjulslutslag) 4.

Vändcirkeldiameter: (mätt vid ytterdäckets utsida) 11 m.

TV-betyg

SÄRSKILT BRA:

- God harmoni mellan vikt, köregenskaper och motorstyrka ger vagnen charm och trivsel, den är lättkörd, snabb, ekonomisk.
- Utmärkt värmesystem av ventilerande typ.
- Bra utrymme för passagerarna trots måttliga ytterdimensioner.
- Ovanligt god sikt från förarsätet.

INTE SÅ BRA:

- På de karosserimodeller som har reservhjulet inuti bagagerummet är det i och för sig goda bagageutrymme delvis "bortplottrat".
- Väg ljuden är väl starka för en bil i denna prisklass, t. ex. på gatsten.
- Ventilationsrutorna orsakar vindbrus i öppet läge.

Provresultat

De olika växlar	Ettan	Tvåan	Trean
Synkroniserad Tystgående		Ja	Ja
Antal motorvarv per drivhjulsvärv	9,82	6,14	3,77
Teor. fart vid 1.000 varv/min, km/t	12,4	19,8	32,4
Teor. max. dragkraft kp/ton tj.-vikt	476	298	183
vid en fart av, km/t	19,9	31,7	51,8
Kolvväg, m/körkm	1035	649	398
Antal motorvarv per körkilometer	4820	3010	1850

ACCELERATIONSTIDER

Genom växlar: 0-50 km/t 5 s, 0-80 km/t 11,5 s, 0-100 km/t 20 s, 0-120 km/t 30,5 s.

På tvåan: 20-50 km/t 4,5 s, 50-80 km/t 5,5 s.

På trean: 20-50 km/t 6,5 s, 50-80 km/t 7,5 s, 80-100 km/t 6,5 s, 100-120 km/t 10 s.

BRÄNSLEFÖRBRUKNING

Snabb landsvägskörning 23 km sträcka på rikshuvudväg (medelfart 89 km/t, upp till 120 km/t på fria vägavsnitt) medelförbrukning 1,34 l/mil. Samma sträcka, lugn körning (medelfart 72 km/t, upp till 90 km/t på fria vägavsnitt) medelförbrukning 0,97 l/mil. Stadskörning 11 km sträcka inom Stockholm, medelförbrukning 1,24 l/mil.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

FART- OCH VÄGMÄTARE

Fartmätaren visade 40 60 80 100 120 km/t
vid en verklig fart av 36,5 53,5 73 92,5 111 km/t

Vägmätaren visade 3,5 % för kort vägsträcka.

Obs! Samtliga värden i denna rapport är korrigerade för fart- och vägmätarnas felvisning.

ÅTKOMLIGHETSBETYG

(Betygsskala: 3 = mycket god, 2 = god, 1 = mindre god).
Inställning av förarsäte 3. Inställning av värme och ventilation från förarsätet 3. Ventiljustering 1. Batteri 3. Oljemätsticka 3. Oljepåfyllning 2. Oljefilter 1. Kylvätskepåfyllning 3. Bromsvätskebehållare 1. Förgasare 3. Tändstift 3. Strömfördelare 2.

BROMSVERKAN

Bromsarna gav vid mätning med pendelinstrument på torr asfaltväg en bromskraft av 33 43 57 67 90 procent av vagnvikten vid ett pedaltryck av 20 30 40 50 60 kp.

UTRUSTNING

Värmesystem av ventilerande typ med fläkt ingår i bilens pris. Insprutor för varmluft/kallluft finns, likaså ventilation för kallluft. Vindrutespolare, backlampa, rattlös eller radio ingår icke i bilens pris. Plats för radio är förutsedd.

RESERVDELSPRISER

Utbytesmotor finns ej. Sats kolvar (av första överdim) jämte kolringar och kolvbultar 448 kr. Sats avgasventiler inkl. ventilfjädrar 76:80. Cylinderlockspackning 13:25. Termostat för kylsystem 7 kr. Strömfördelarlock utan kablar 12:60. Vindruta 323 kr.

REPARATIONSPRISER

Fasta reparationspriser tillämpas ej.

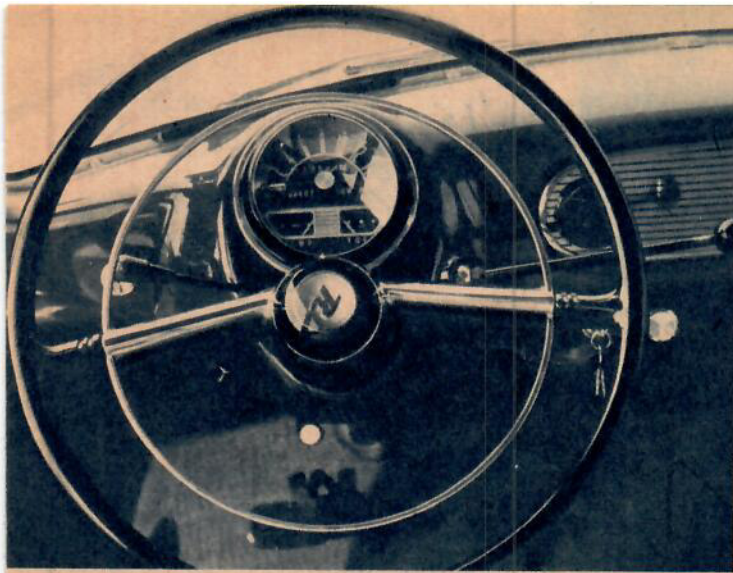

Apropå omslaget:

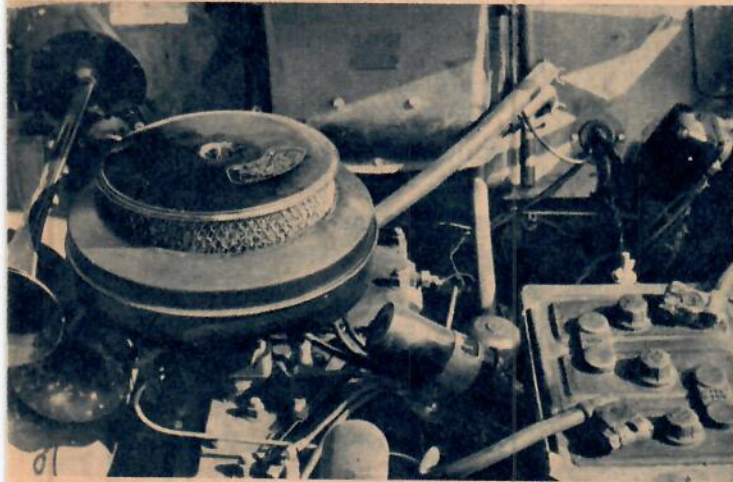
HÄR ÄR FARTEN FRI!

Ett fartfyllt reportage i teckningar
av Walter Gotschke

Sedan vi fick allmän fartbegränsning i tätbebyggda samhällen finns det säkerligen mer än en fartsugen svensk bilist, som då och då önskar att han kunde trampa hårdare på gaspedalen. Några som minsann inte behöver tänka på att hålla igen i stadstrafiken är deltagarna i Monaco Grand Prix, som varje år i maj går på rivierastaden Monte Carlos gator. Att få se fartigrar som Fangio, Moss och Tritignant i aktion där skulle knappast vara uppbyggligt för landshövding Mossberg m. fl. förespråkare för begränsade farter. Racerässen kör med »spiken i botten».

Samtliga instrument har i Rambler samlats i en »klocka» rätt framför föraren. Instrumenten är ytterst förenklade: hastighetsmätarens siffror måste multipliceras med 10. Varningsljus för olja, batteri.

Åtkomlighetsbetyget för en del detaljer under huven blev inte högt. I gengäld skall erkännas att de saker man vill komma åt ofta sitter väl till. Här synes till exempel att batteriet sköts mycket lätt.

Genom att reservhjulet i TV:s provvagn placerats i bagageutrymmet har detta delvis plöjts bort. För en bil i Ramblers storleks- och prisklass hade man haft rätt att vänta sig bättre utrymme.

FORTS.

De flesta bilister har ingen anledning att beställa en överväxel på en Hudson Rambler. De som ofta vill köra långresor med marschfarter vid 100 km/t och mer gör dock enligt vår åsikt klokt i att välja överväxel med dess fördelar ifråga om bränsleåtgång och motorslitage vid höga farter.

Ramblers växelpak sitter ovanligt bra till på instrumenttavlan strax framför ratten; spaken är mycket lättskött och de båda högre växlarnas synkronisering fungerar bra. Av instrument finns bara fart- och vägmätare, bränslemätare och kyltemperaturmätare — resten är signallampor. Instrumentskalorna sitter högt upp och är lätta att avläsa.

Det finns god plats för förarens fötter vid pedalerna och vänsterfoten finner lätt avbländningsknappen för strålkastarna. Handbromsspaken sitter långt ned på vänster sida; man får sträcka handen långt nedåt för att nå den och vid ett tillfälle råkade vi oavsiktligt med ena benet stöta till handtaget, så att bromsen släppte medan vagnen stod parkerad.

Sätena är prydliga att se på, men framsätets sittdyna är ganska smal. Vi fann båda sätena bekväma under långa dagsturer. Vagnens inredning i övrigt är enkel och utan lyx. Vissa detaljer vittnar mer om sparsamhet med tillverkningskostnaderna än strävan till elegans; några praktiska olägenheter förorsakade de inte.

Utrustningen är inte särskilt rikhaltig, men det som finns är bra. Framst måste här nämnas det helt enkelt ypperliga värme- och ventilationssystem som är standardutrustning. Framdörrarnas ventilationsrutor orsakar en hel del vissel ljud vid hög fart. Strålkastarna är bra, likaså vindrutetorkarna av vakuumdreven typ — de stannar inte vid stort gaspådrag, även om deras hastighet varierar något med gaspedalens läge.

Man ser bra från förarsätet. Vindrutestolparna är relativt smäckra och frampartiets kontur ger klar uppfattning om vagnens bredd. Bakfönstret är stort och ger via backspeglarna finfin utblick över vägen bakom bilen. Om man sträcker på halsen syns också bakflyglarnas ändar — bekvämt vid parkeringsmanövrer.

Denna bil är mycket lättkörd; den ställer inga särskilda krav på förarens kunskaper och har inga olater. Som stadsbil är den inte otympligt stor, som landsvägsbil snabb och behaglig att åka i. Fjädringen har utmärkta egenskaper. Man åker stötfrött utan stora gungrörelser och vagnen känns stabil och säker även vid 130 km/t.

Styrningen ger visserligen obetydlig kontakt med vägbanan, men den är behaglig och har fullt tillräcklig precision. Bromsarna är vid normala farter utmärkta, de tar kraftigt och jämnt och bromsverkan följer pedaltrycket väl.

För tvära nödstopp får man trampa ganska hårt på pedalen — i gengäld löper man föga risk att ofrivilligt låsa hjulen på löst grus eller regnhal asfalt.

På gatsten och ojämn grusväg kan mullerljuden från hjulen bli en smula påträngande — det är en personlig smakfråga om man finner detta vara en nackdel hos vagnen eller inte.

Amerikanska bilar brukar vara en smula opersonliga i all sin rymlighet och råstyrka. Något av detta har också Rambler — men å andra sidan har denna vagn också charm. Det kanske beror på det självbärande karosseriet med dess extra styvhet, kanske på de något mindre dimensionerna, kanske på den framfjädring som är säregen just för denna bil. Vi trivdes ovanligt bra med Ramblern både som stadsbil och som långresevagn. Denna bil är harmonisk — den har god motorstyrka utan fantasisiffror för hästkrafttalet och den är rymlig utan skrytsamt stora yttermått.

MODELL 1956 presenteras i nästa nummer

av TV, som utkommer den 29 december. Det blir ett nyhetsladdat specialnummer med de sista modellerna i bilar, motorcyklar, scooters, radio — ja överhuvud taget alla 1956 års nya modeller. Som vanligt blir TV först med nyheterna. SAAB 1956 presenterades först i TV — månader innan fabriken lättad på förlåten. Deltavingen Draken var TV också först om. Och Fergusons nya folkbil kunde TV helt nyligen avslöja — som första facktidning i världen. Bästa betyget åt TV som nyhetsförmedlare är att TV:s sensationella uppgifter om den nya bilen sedan citerats över hela jordklotet.

Det är tradition att möta de nya modellerna i TV. I nästa nummer slår vi alltså upp portarna för modell 1956!

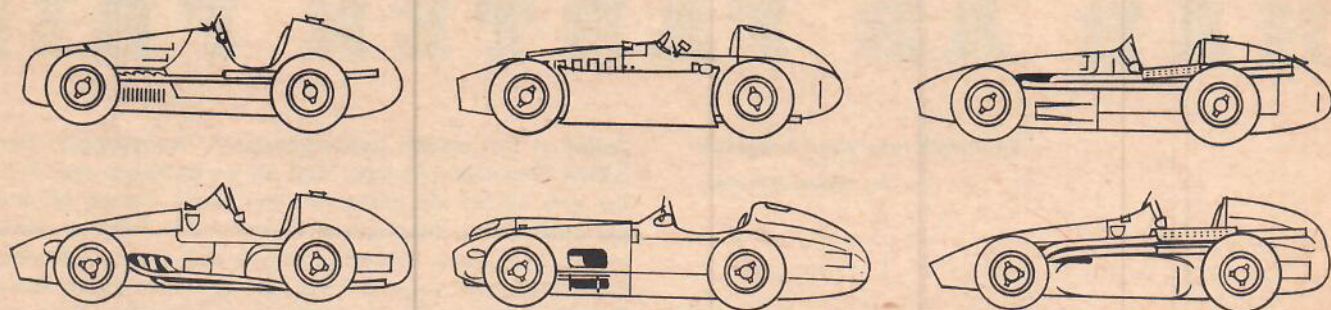

En typ av racerlopp som vi aldrig fått se här i Sverige är bilracing på stadsgator. Och det är kanske tur. Faktum är att ett GP-lopp på trånga gator och runt snäva gatuhörn är förenat med ganska stora risker. Farterna är nämligen minst sagt hisnande när förarna står med tunga fötter på racerfullblodens gaspedaler.

Nu är det kanske slut med fartorgierna i stadsbebyggelse. Den internationella bilsportorganisationen kommer att säga nej till den typen av tävlingar i fortsättningen. Efter katastrofen i Le Mans har man kommit underfund med att

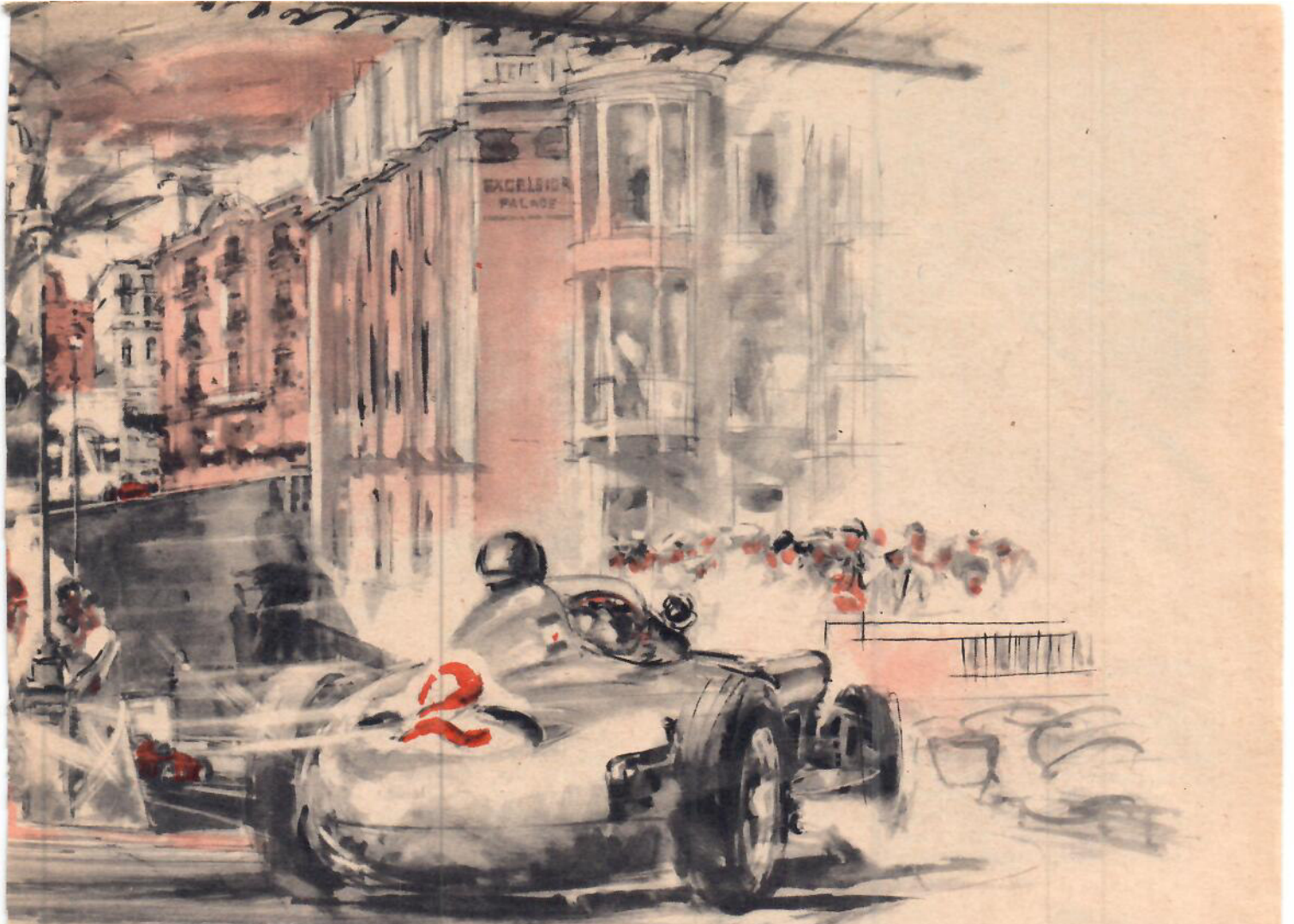
åskådarna måste vistas på betryggande avstånd från de framrusande racervagnarna. Stadsloppen ger inte den säkerhetsmarginal som numera krävs. Den hundratusenhövdade publiken har trängts på trottoarerna inom räckhåll för fullbloden och tillbudet har varit många och elakartade.

Det är en färgstark art av bilracingen som försvinner i och med att de nya bestämmelserna träder i kraft. Ett av de mest rafflande loppen, Monaco Grand Prix i spelstaden Monte Carlo, försvinner ur tävlingskalendern — åtminstone i sin nuvarande form. TV har bett den mästertyske teck-

Sällan har så många olika vagn typer kämpat om en GP-seger som i Monte Carlo: i övre raden fr. v. ser vi en Gordini, därefter följer en Lancia med karakteristiska sidotankar samt en Maserati. I undre raden

har Gotschke porträtterat fr. v. en Ferrari av typ Argentina, en Mercedes Silverpil (vars saga nu tycks vara all) och en Ferrari Supersqualo. Dessutom startade en engelsk Vanwall körd av Hawthorn.

naren Walter Gotschke att för svensk publik förmedla några av sina intryck från årets Monaco-GP. Gotschke var nämligen på ort och ställe med sitt ritstift när årets dramatiska uppgörelse skedde på trånga gator mellan lyxhotell och spelkasinon. Den tyske biltecknaren fick följa ett spännande och hårt billopp, där publikens latinska temperament satte en extra färgklick på tavlan. Dramatiska ingredienser saknades givetvis inte. Till de mest härresande hörde rattvirtuosen Alberto Ascari's vådliga luftfärd ner i hamnens medelhavsblå vatten. Olyckstillbudet slutade lyckligt — Ascari

kunde bärgas utan att ha fått en skråma. Fyra dagar senare förolyckades han emellertid under tragiska omständigheter på Monzas racerbana.

Den första färgskissen av Gotschke i hans Monaco-reportage visar hur Fangio och Moss tagit ledningen redan i den första kurvan med Ascari, Castellotti och Behra tätt i hä-larna. På den stora bilden på detta uppslag tampas Moss och Hawthorn om en tätplats medan Fangio suveränt håller undan. Efter ytterligare några varv måste emellertid argentinaren bryta på grund av kamaxelfel. Uppe i backen dundrar

VÄND!

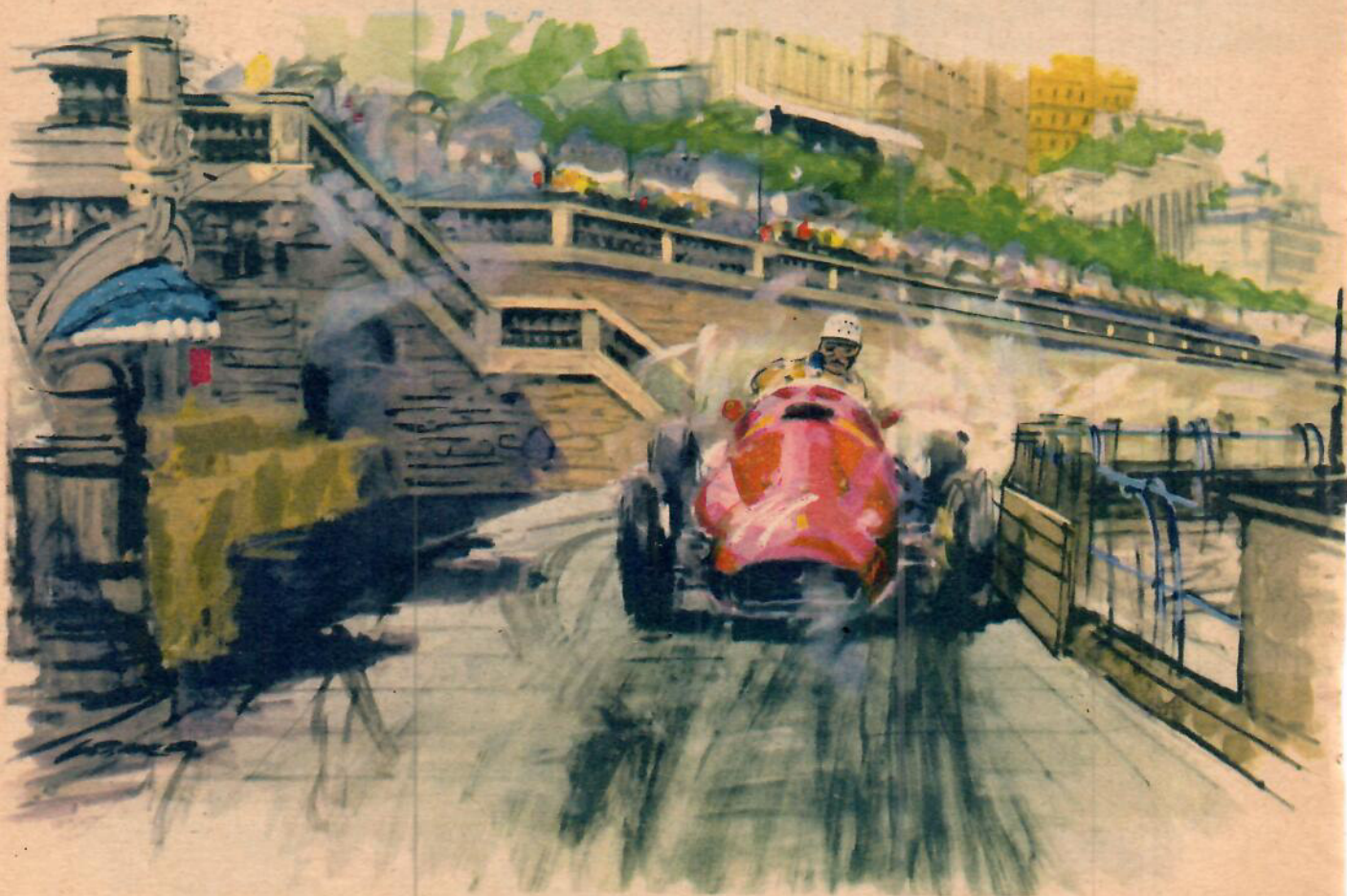

FORTS.

Villoresi fram — 100 meter rätt under sig ser han det blå Medelhavet. I slutet av backen kommer förarna in i den tunnel, som Gotschke tecknat på förra sidan. När en Vespa kör igenom låter det som man är i helvetets förmak — när racervagnarna dundrar igenom når ljudet en styrka som inte kan beskrivas. Ur tunnelns spöklika mörker rusar hela kopplet i ett par hundra kilometers fart. Det gäller att snörrätt följa de gula lamporna i golvet...

Ovan har Ascari tappat herraväldet över sin hypersnabba

Lancia. Han rusar med snälltågsfart över kajkanten — och ner till ett svalkande dopp. Nedan har Gotschke på sitt skissblock fångat den slutlige segraren, Tritignant på Ferrari. Han tar den sista kurvan — och har bara 200 m kvar till mål. När Tritignant vid starten stod i fjärde ledet var det ingen som kunde ana att han vid slutmålet skulle bli den lagerkransade segraren. Men vid ett GP-lopp som Monacos finns det ingen som på förhand kan tippa vem som kommer att vinna. Allt kan hända på de krokiga gatorna...

Självljvande jättejordglob, finns hos AB Nilsson och Dahl, St. Eriksgatan 47, Stockholm.

Rakningen går som en dans, om man använder Gilettes rakset, och Gilettes Brushless-pasta.

Linkontrollbyggsats från B. Beckman & Co Jacobsgatan 24. Byggsatsen 6:95, ED-motorn 45:—.

Får med tåliga öron ger bort en Trixontrumpet (245 kr) och en trumpetskola (11), Hagströms.

Två ofarliga pistoler. Med den övre (Dunhill) tänds man cigaretten. Under en startpistol.

Radiokontrollerad båt. Superbyggsats 58 kr. 5-rörs mottagare 340 kr. Från B. Beckman & Co.

En hel hockeyutrustning är grabbarnas önske-dröm. Idrottsmagasinet har alla grejorna.

Hundsäng. Med madrass och överdrag kostar den 74 kr. Finns hos Bastmans, Stockholm.

FM är aktuellt i dagarna. Dux-radio med FM kostar 255 kronor. FM-tillsatsen 128 kronor.

Agfa Opticus är en ny bildprojektor. Ni förstorar själv er semesterfärg för bara 170 kr.

Jobby-verktygen är idealet för den händig. Finns i olika satser hos järnhandlarna i landet.

BRA ATT FÅ KUL ATT GE

För att i någon mån råda bot på problemet med julklappar har Teknikens Värld gjort en inventering i julaffärerna. Resultatet syns på dessa sidor. Vi hoppas ni skall ha glädje av tipsen, och önskar alla våra läsare en riktigt god jul!

VÄND!

Överst t. v. katalyt 1½ l. 89 kr, relax ryggstöd 41, Räddningskårens säkerhetsbälte Wolf-call att vissla på snygga brudar med 38 kr, samt Frico, elektrisk motorvärmare 90 kronor.

2 högaktuella nyheter

för radiointresserade

Jan Bellander

TELEVISIONS-MOTTAGAREN

Första kompl. televisionshandboken på svenska behandlande TV-mottagarens konstruktion, verkningsätt och installation. 240 sidor.

Pris 18:50

RT:s RADIOHANDBOK 1956

Tabeller, formler, rördatab, sockelkopplingar, nomogram, schemasymboler m. m. — oumbärlig för experimenterande radioamatörer och tekniker.

I bokhandeln 4:—

Läs! *RT:s decembernummer med enastående specialerbjudande beträffande radiohandboken. Läs också artikeln »Rusta för dubbelprogram» och bygg en UKV-tillsats efter beskrivningen i samma nummer.

* Tidskriften Radio o. Television.

Till bokhandel el. NORDISK ROTOGRAVYR, Sthlm 21.

Undertecknad beställer härmed att sändas mot postförskott:

.... ex. Televisionsmottagaren å kr. 18:50.

.... ex. RT:s Radiohandbok 1956 å kr. 4:—.

Namn:

Adress:

Postadress:

TV 24-25/55

Forts. på »Bra att få, kul att ge!»

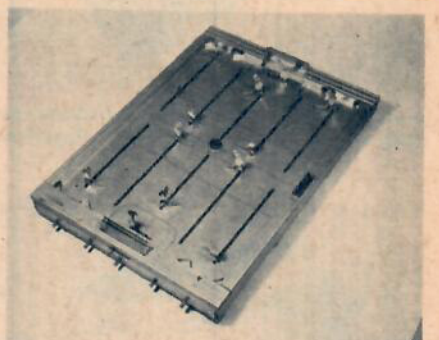
Papperskniv och sax, för den som har 40 kronor att avvara. Finns hos Nilsson & Dahl, Stockholm.

Muskler som Stålmännens ger dessa arm- och fingerstärkare från Idrottsmagasinet, Stockholm.

Munspel av nytt format säljs av Hagströms, och kostar inte mer än 11 kronor och 75 öre.

52 kronor betingar detta ishockeyspel, och det finns bland annat att köpa på NK i Stockholm.

Fleischmanns el-tåg går på ficklampsbatteri, kostar 31:50, finns i Claestorpsboden.

Vinröd collegeväst kostar 24:50, säljs av Rytterkvist. Bra att ha i vinterkylan.

Här har vi en ljuspunkt som bara kostar 22 kronor. Säljs av St Eriks elektriska.

KÖR NI 500 KILOMETER VARJE MORGON ?

Det gör Ni naturligtvis inte. Men om Ni har en vanlig motorolja i motorn slits denna under de fem första minuterna efter varje kallstart*) lika mycket som den gör då Ni kör 500 kilometer — lika mycket som under sex timmars hård körning. Hur är detta möjligt? Jo, en vanlig motorolja är

antingen — i kallt tillstånd — för tjock för att ögonblickligen kunna tränga ut till alla smörjställen

eller också — i varmt tillstånd — för tunn för att stanna kvar på de varmaste ytorerna när motorn stannas.

När Ni byter till
BP ENERGOL Visco-Static . . .

. . . tappa ur den gamla oljan när motorn är varm. Fyll på Visco-Static, kör 50 mil och byt på nytt. Är oljerenarensatsen inte alldeles ny så byt den andra gången Ni fyller Visco-Static . . . och kom ihåg — Visco-Static får användas endast till motorer i god mekanisk kondition.

Under den tid då motorn bäst behöver smörjning går den alltså mer eller mindre osmord.

BP ENERGOL Visco-Static tar bort de farliga fem minuterna.

Visco-Static är i kallt tillstånd så tunn att den ögonblickligen tränger ut till alla smörjställen. I varmt tillstånd är den så tjock att den, när motorn stannar, lämnar kvar en fullt tillräcklig mängd smörjolja för nästa start.

Detta är förklaringen till att BP ENERGOL Visco-Static är rätt olja året om och att den smörjer från första kolvslaget.

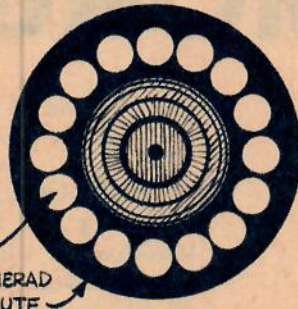
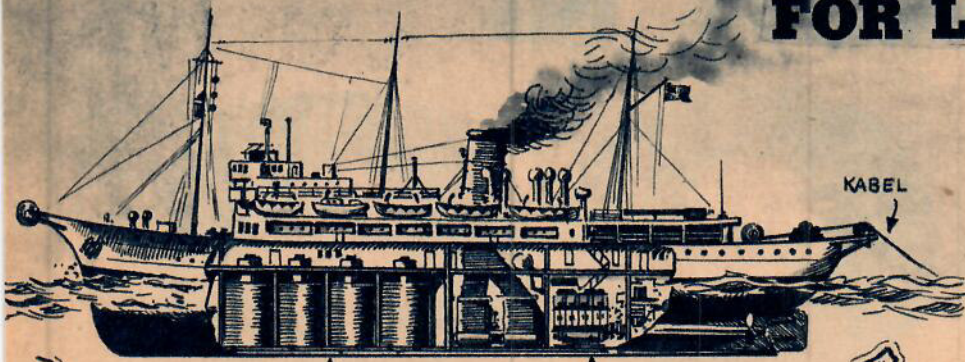
BP ENERGOL Visco-Static ger
upp till 80 % mindre motorslitage
upp till 18 % mindre bränsleförbrukning
på -sekunden-start varje morgon

**SPECIAL
ENERGOL
VISCO-STATIC
MOTOR OIL**

*) Kallstart med åtföljande risk för slitage har man varje gång motorn har blivit så kall att cylindertemperaturen är lägre än +50° C — d. v. s. året om.

FÖR LÅNGA SAMTAL

ATLANTKABELN I GENOMSKÄRNING
(UNG. NATURLIG STÖRLEK)

STÅLWIREN
YTTRRE HÖLJE AV IMPREGNERAD
JUTE

Världens största kabelfartyg — brittiska postverkets 8000-tonnare Monarch — har haft åtskilligt att göra de senaste åren. Nästa sommar väntar sista hälften av ett jättearbete, vars första del nyligen klarats av. Förre sommaren lade Monarch ut telefonkabeln mellan Norge och Skottland, som en kort tid fick vara världens längsta undervattenskabel, 295 km. Nu är rekordet slaget många gånger om av den 3700 km långa kabeln över Atlanten, som i nästa etapp skall dubblas. Kabelutläggningen beräknas kosta omkring 35 milj. dollars. Delägare blir brittiska postverket samt ett amerikanskt och ett kanadensiskt telefonbolag.

Monarch kan på en gång föra med sig 5—6000 ton eller 2500 km. djupvattenskabel och är det enda fartyg i världen, som i ett svep kan avverka utsjödelen av detta arbete, som bl. a. omfattar utläggning på vattendjup upp till cirka 4500 m. Utsjökabeln väger endast 1,9 ton/km., medan den kabel, som används vid kusterna eller på grunt vatten väger 16,9 ton/km. Utläggningen sker sektionsvis; när en sektion är utlagd bojas kabeltampen upp, och Monarch återvänder till hamn för att hämta nästa del. Arbetet till sjöss är krävande, och bojmarkeringen fordrar stor försiktighet. Vid några tidigare tillfällen har det hänt, att kabeln släppt och aldrig återfunnits. Arbetet går förvånansvärt fort, och farten kan hållas omkring 8 knop. Fartygets navigering måste skötas med största precision.

Den nya kabeln kommer sannolikt att tas i bruk under senare delen av nästa år och får en kapacitet på 36 olika samtal samtidigt, mot den nuvarande radioförbindelsen, som endast orkar med 14. Samtalen via den nya kabeln blir dessutom störningsfria och kan inte heller avlyssnas av obehöriga.

Text: B. Ohrellus. Teckning: M. Gerne.

WIPAC

- WIPAC tändstift framställes av högklassiskt material vid en fabrik med mångåriga erfarenheter inom bilelektrisk produktion.
- WIPAC har en diamanthård, blå Aluminos-isolator, som garanterar långvarig och störningsfri gång.
- WIPAC ingår som originalutrustning i ett flertal välkända motorer.
- WIPAC säljes genom återförsäljare över hela landet.

WIKLUNDS

STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ

Största Uppsalasegern i bästa Novemberkåsan

Gunnar J. och Roine Lööf
NV och SMK på segerplats

71 man av 127 startande gick i mål efter Novemberkåsan, som blev en triumf för NV, en framgång för juniorerna (3:e manns resultat bland A-juniorerna hade gett sjätte pris bland seniorerna) och en fullträff för den debuterande tävlingsledaren, kapten Carl Ugglå. Uppsalafabriken vann bägge klasserna. De tre bästa männen totalt körde NV, som också överlägset vann märkestävlingen och fick tre av sina fyra lag i mål, medan nio firmalag sprack. Gunnar Johansson fick tre 1:a pris. Han var med både i det segrande klubb- och firmalaget.

Uppsalas gulingar fullträff i Kåsan
Delad seger Gunnar-Roine
Junior på 250-motocross
sensation i motorfinalen

Trefaldig triumf för NV i Kåsan

Novemberkåsan, "det anrikaste och mest strapatsrika av Europas motorcykelevenemang" (Sv. D. 6/11), blev en strålande 3-dubbel triumf för NV — ett starkt betyg för NV-motorcykeln och NV-förarna.

Resultat: 1:a Gunnar Johansson, Roine Lööf;
3:a Elon Forsberg. Märkeslag: 1:a NV lag 1.

Gör som tävlingsförarna

— vinn på att välja NV!

NV
NYMANS UPPSALA

Gillette Snabb-Rakning

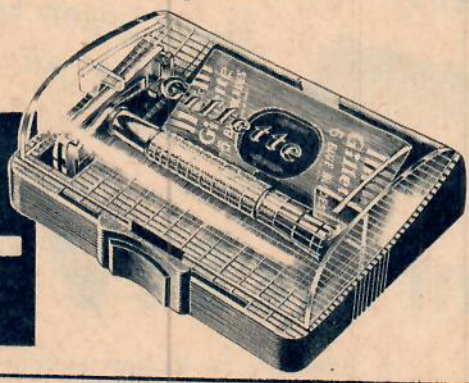

modern
välrakning!

**Gillette
"NEW YORKER"**

ger effektiv snabbrakning till ett pris, som alla har råd med! Elegant strömlinjeformat etui med genomskinligt lock. Gillette snabbhyvel, snabbdispenser med 6 Blå Gillette-blad utan pappersomslag — klara att användas omedelbart — samt behållare för använda blad. Detta är den snabbaste effektiva rakning Ni kan få.

kr.
7:-
(riktpris)

Läs ALLT

— månadstidning i fickformat.

SEmax
• — flickan
• visar nu
• fin-fin
NYHET
• för bilen
▶ på sid. 46

Nytt nr av DX-RADIO

Vägledning för kortvågslussnare, DX-tips, kortvågstabell m. m. Provex. mot 0.25. Fack 5083, Sthlm 5

FOTO

ZEISS AGFA KODAK m fl märkeskameror. Allt för framkallning o förstoring. På marknadens bästa villkor.

AB ALBIN WESTLING, ÖREBRÖ 1
Sänd gratis Er stora kamerakatalog
Namn
Adress
Postadress TV 24-25/55

**LYSSNA
MED
OSS**
ARNE SKOOG

En god jul

Natten till annandag jul 1944 kunde jag inte sova och gick upp för att lyssna på radio. Det visade sig då att hela mellanvågsbandet vimlade av nordamerikanska stationer. Efter att ha lyssnat på den ena efter den andra, fastnade jag efter kl 4.00 för WMEX, Boston, på 1.510 kc/s = 199,1 meter, som hördes mycket bra.

Som svar på min lyssnarrapport till stationen fick jag ett långt och mycket intressant brev från Mrs. Lilla Ahlberg Newdick, bördig från Kisa i Östergötland, som bl. a. berättade, att hon redigerade ett dagligt skandinaviskt program över denna station. En livlig brevväxling följde på detta brev. Valda stycken av mina brev använde hon i sina program, och jag kunde även bidra med grammo-fonskivor, manuskript och egna inspelningar.

Sedan dess har Mrs. Newdick besökt sina föräldrars hemland ett par gånger och varit en verkligt välkommen gäst i mitt hem. Jag har även haft glädjen att få välkomna hennes dotter, som bl. a. skrivit noveller för den stora amerikanska tidningen Collier's, och hennes man, som sitter i den redaktionella ledningen för Times Magazine.

Detta är endast ett exempel på vilka personliga kontakter som man med litet tur kan knyta som DX-are, och därför räknar jag julen 1944 som en av mina allra bästa trots den sömnlösa natten.

God Jul!

Arne Skoog

Dx-profil:

Bo Engelbrecht, Stockholm, skickade iväg sin första lyssnarrapport 1945 till Canada, och sedan har det blivit verifikationer från 80—85 länder.

Men egentligen är det den tekniska sidan av saken som intresserar Bosse mest. Han byggde sin första en-rörs kortvågsmottagare 1943, och har sedan dess haft många olika apparater. Den senaste är en amerikansk Hallicrafters SX16 av 1938 års modell. Den har han själv byggt om för allström, eftersom han »lider» av likström i sin östermalmsvåning. Dessutom har han utrustat mottagaren med en kristall-oscillator av egen konstruktion.

År 1952 kom han med i det stockholms-gäng, som övertog ledningen av Scandinavian DX-Club, där han blev sekreterare, och i Stockholms DX-Club.

När han mellan föreningsbestyren och apparatbyggena slår sig ner för att lyssna, är han mest road av Sydamerika. Han har verifikationer från alla sydamerikanska länder utom Franska Guayana och Bolivia.

(Radioklubben fortsätter på sid. 46)

TVRK DX- märke gäller 8/12—31/12	TVRK DX- märke gäller 8/12—31/12
--	--

VÄND!

Situationen är inte ovanlig, och följderna kan bli katastrofala. Minska riskerna genom att använda däck som passar till vägförhållandena. Tänk på att halt väglag förlänger bromssträcken oerhört. Välj därför snödäck som har effektiv bromsförmåga. Välj **GISLAVED BRODD!**

DYRBARA SEKUNDER...

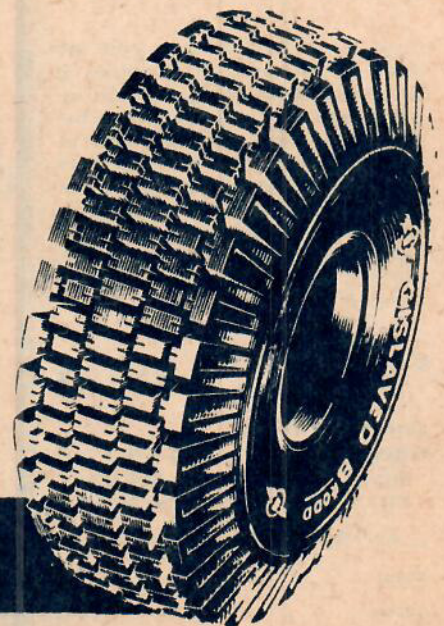
Brodd har tillkommit efter långvarig provning under de mest krävande förhållandena. Resultatet, ett däck i absolut toppklass, är Gislaveds bidrag till ökadtrafiksäkerhet.

Dimensioner:

5.60 13/4	5.60 15/4	7.60 15/6
5.90 13/4	5.90 15/4	5.90 16/4
6.40 13/4	6.40 15/4	6.70 16/6
5.90 14/4	6.70 15/6	7.60 16/6

GISLAVED BRODD

SVENSKA GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAGET GISLAVED

SEMAX-flickan lanserar ...

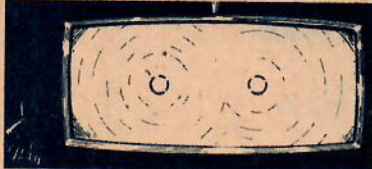
NYHET!

SEMAX

bländskydd

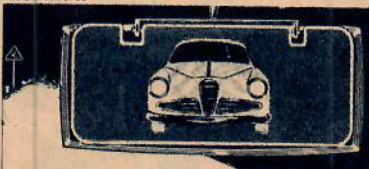
för backspegeln
stoppas "bländ-blackout"

Bländande strålkastarljus i backspegeln minskar sikten framåt nära 100% — bakåt blir den helt utplånad!

Nu bländar Ni själv lätt av ljuset från »bländbilisternas» strålkastare bakom Er — lätt och effektivt med SEMAX BLÄNSKYDD monterat på Er egen backspegel! SEMAX BLÄNSKYDD filtrerar bort den starka, besvärande ljusfloden i backspegeln — de nyss bländande strålkastarna blir nu endast ett par svagt glödande ögon medan sikten bakåt i övrigt är tydlig och klar. SEMAX BLÄNSKYDD består av en

Med SEMAX bländskydd nedfyllt framför backspegeln blir sikten både framåt och bakåt fullt normal.

mörkgrön genomskinlig plastskiva som med ett enkelt handgrepp fälls upp eller ned framför backspegeln.

Ni köper SEMAX hos närmaste biltillbehörsaffär och Ni monterar det själv på en minut — utan verktyg.

Expertisen är enig! SEMAX BLÄNSKYDD i varje bil gör nattkörningen säkrare!

Riktpris endast 3:75

FIRMA FRANK DAHLBERG

STOCKHOLM - JOHANNESHOV, MALMÖV. 50 - Tel. 49 99 24, 59 66 34

Julklappstips

för Er själv
och Edra vänner

UKV-TILLSATS

Bygg denna förstklassiga tillsats som blivit en jättesuccé. Den anslutes till radions grammofonuttag eller kan avlyssnas med hörtelefon. Fordrar ej batterier eller några som helst delar utöver byggsatsen. Ni hör flyg, polis, amatörer och FM-rundradio samt massor av intressanta stationer. Byggsatsen innehåller garanterat alla delar, elegant varmpressat chassi av plexiglas, rör (EC 92), spolar osv. Schema och beskrivning ingår i byggsatsen.

Byggsatsen kostar
endast **19:85**

Skriv i dag till:

Ingenjörfirman TELEKTRA
SPÅNGAVÄGEN 167 — BROMMA
Tel. 87 26 26 — Postgiro 25 12 26

Kompletta byggsats 19:85.

Namn

Adress

Postadress TV 24/25-55
FULL RETURRÄTT

46

Arbetslampan
LUXO 1001

LUXO 1001 är den bästa tänkbara arbetslampan. Den är ställbar i vilken vinkel Ni önskar, väl avbalanserad och stabil.

säljes hos
alla välsorterade el-handlare.

LUXO 1001

JAC. JACOBSEN AB. GÖTEBORG

FORTS...

TVRK:s Lokalklubbar

Jämtlands DX-Club, Rådhusgatan 4, Östersund, utger ett stort julnummer av »Storsjödjuret», som kan erhållas mot en krona i frimärken. Medlemsavgiften för nästa år blir fem kronor.

Intresserade för klubbverksamhet i Norrköping uppmanas ta kontakt med Gert Ericsson, Ljuragatan 35, Box 644, tel (arbetet) 29050.

Gripet ur luften

USA. De svenska programmen från WRUL, New York, kommer nu på måndagar kl 21.00—21.30 på 11.770, 15.350 och 17.750 kc/s = 25,49, 19,54 och 16,90 meter.

Music USA kl 20.00—22.00 utsändes enligt senaste uppgifter på 7.235 och 9.710 kc/s = 41,47 och 30,90 meter.

Australien. I samband med tävlingsutsändningen den 6 nov. meddelade R. Australia, att utsändningarna till Europa ändrades påföljande dag. Dessa program utsänds kl 8.44—10.00 på 9.580, 11.740 och 17.840 kc/s = 31,32, 25,55 och 16,82 meter. Även DX-programmet kl 9.44 berörs givetvis av våglängdsändringen.

Haiti. La Voix Evangelique, Cap Haïtien, hörs mycket bra med bl. a. franska program kl 23.30—24.00 på 9.664 kc/s = 31,04 meter. (Evert Eriksson, Sollefteå.)

Cuba. COBC, R. Progreso, Havanna, har hörts flera gånger fram till kl 07.00 med bra styrka på 9.362 kc/s = 32,05 meter. (Bengt Dalhammar, Lidingö.)

Angola. CR6RG, R. Diamang, Dundo, sänder nu på 8.242 kc/s = 36,40 meter kl 20.30—21.30. (Bengt Dalhammar.)

Dx-träff

Alla DX-are och andra intresserade är välkomna till Stockholms DX-Clubs möte i Gärdesskolans aula, Banérgatan 56, Stockholm, söndagen den 11 december kl 14.00. Bl. a. prisutdelning och redogörelse för årets SM-jakt.

Leker vi med dockor?

Bland de många priser som skänkts till mästerskaps-tävlingen den 3—13 nov. fanns inte mindre än tre stora dockor. Det var två från Rom och en från Bukarest. Detta får givetvis inte tolkas så att vi DX-are har någon utpräglad vana att leka med dockor, men när de är så trevliga som dessa tre så är de i alla fall mycket välkomna.

World radio handbook 1956,

som väntas utkomma i mitten av december, är en jubileumsupplaga. Den första utkom 1946, och den har sedan dess utvecklats till att bli oundgänglig för DX-are. Den innehåller numera fullständiga uppgifter om alla lång-, mellanvägs- och kortvägsstationer i världen. Dessutom TV och FM stationer, frekvensnormaler osv. För varje station finns uppgifter om frekvenser, våglängder, antenneffekter, sändningstider, paussignaler, fasta program, postadresser, önskemål beträffande svarskuponger m. m. I år är stationstabellen i slutet av handboken kompletterad med våglängsuppgifter. WRH är visserligen skriven på engelska, men tabelluppgifter o. d. kan man tillgodogöra sig utan några engelska språkkunskaper.

Priset är denna gång kr 8:75, och boken kan erhållas portofritt från Radioklubbens medarbetare Arne Skoog, Danderyd, mot förskottslikvid på postgirokonto nr 19 16 42.

Kallt krig...

(Forts. fr. sid. 21)

vet vilka eller hur mycket. Förlängningen av Andernas bergskedja i Graham land lär tyda på oljeförekomster. 5) Sydpolen kan också bli en stödjepunkt för det strategiska flyget. Amerikanerna uppför f. n. med stora kostnader en flygbas vid den chilenska hamnen Punta Arenas, varifrån steget inte är långt till direktflygning via Sydpolen till Sydney i Australien. En framtida kommersiell Sydpolslinje?

Atomdrivna polarstäder

Kanske Sydpolen tas på entreprenad? Under det Internationella Geofysiska Aret skall ett 40-tal stationer vara i verksamhet. Några av dem kommer med all sannolikhet att hållas öppna även i fortsättningen. Kanske den första rudimentära befolkningen på denna obebodda kontinent? Atomenergien blir kanske till sist den kraftresurs som kan exploatera Antarktis. Är det i framtiden tänkbart med ett atomdrivet sydpolarsamhälle? Tekniskt finns det inga hinder. Arktiska städer med ett vitt förgrenat kommunikationsnät under polarisen. Vår sista kontinent!

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

FANTASTISKT FYND!

DIREKTIMPORTERADE...

U.S.A
airforce

FLYGVERALL

Av fodrat mörkbrunt skinn
— i en kvalitet Ni ej sett maken till! Dessa
skinnoveralls, som är splitternya, har i fram-
ställning kostat amerikanska flyget över...

750:— kr. st.

DET LÅTER OTROLIGT MEN...

vårt pris är endast

Kontant

198:—

Avbetaln. 210:— kr.
med 85:— kr. vid lev.
rest. 25:—/mån.

Detta sensationella engångserbudande har möjliggjorts genom direkta inköp från U. S. Airforce, som i samband med övergång till nya specialoveralls för höga flyghöjder utförsålt sina hittillsvarande overalls av skinn. Dessa overalls är helt oanvända och tillverkade av det bästa skinn som står att uppdriva — i ett utförande och en kvalitet där endast det bästa varit gott nog. Overallen är försedd med långa kraftiga blixtlås varför Ni med lätthet tager den av och på.

Amerikanska armékängor av kraftigt gummi, invändigt vävbelagda 28 cm höga skaft med hel tunga — där för helt vattentäta. Ett fynd för jägare, fiskare, motormän m. fl. Kostar end. kr 17:75 paret.

U. S. flyghandskar invändigt fodrade. Av extra fint skinn i kvalitetsutförande. En elegant handske som kostat 55:— kr i tillverkning. Vårt pris endast kr 27:50 paret.

MERCURY-BOLAGET VASAGATAN 5 B
GÖTEBORG C.

Härmed beställes par flygveralls av skinn till kr 198:— kontant på avbetaln. till kr 210:— med kr 85:— vid leveransen och resterande med kr 25:— per mån. (Stryk över det ej tillämpliga.) Min längd är cm, bröstvidd cm, midjemått cm. Samtidigt beställes par flyghandskar i storlek mindre, normal, större, samt par gummi-kängor i storlek att sändas per efterkrav med retur-rätt inom 8 dagar.

Namn:

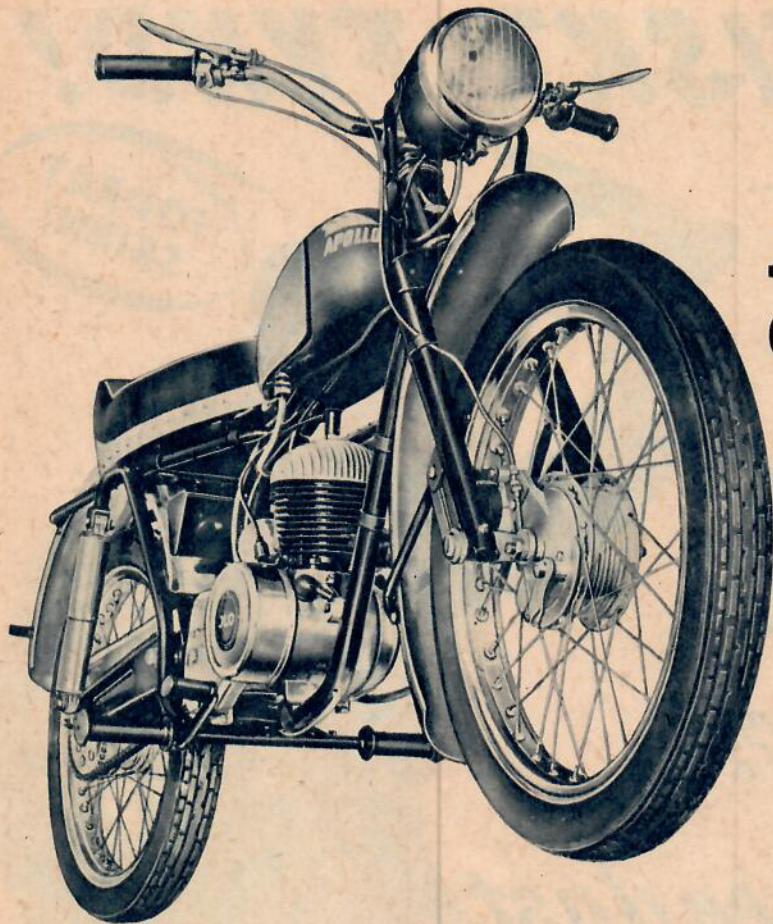
Adress:

Jvg.-adr.: TV 24-25/55

Detta är det verkliga IDEALPLAGGET för motormän, lastbilsförare, kranskötare, traktorförare, jägare, fiskare m. fl. Denna overall är alltid varm och skön och skyddar Er effektivt mot kylan.

FODRAT SKINN!

APOLLO COMPETITION

AV CIVILINGENJÖR BERTIL GÖTHERSTRÖM

Det finns en motorcykelfabrik i Värnamo, som inte hör till de största i sin bransch men som tack vare sina friska idéer ändå måste räknas till de ledande. Modern formgivning och avancerad mc-teknik utmärker nämligen de maskiner, som kommer från M. Berlin & Co. Namnet Apollo har också blivit ett nyckelord för lättviktsklassens finsmakare.

Den sista modellen av Apollo Competition med 150 cm³ motor har inte vansläktats. Maskinen ser högmodern ut, väger under 75 kg och är gjord i första hand för ungdomar med tävlingsaspirationer. På motocrossbanan är nämligen Apollo Competition mer hemma än de flesta andra maskiner i samma klass. Den har också tillkommit under medverkan av ett »framåt» mc-team: disponent Göran Berlin, verkstadschef Valle Hörlin och den internationellt ryktbare tyske konstruktören H. W. Bönsch.

Apollo Competition är en maskin som både är sportig och ser sportig ut. Bottenlänkgaffeln är bra gummiupphängd.

strålande
nyhet från

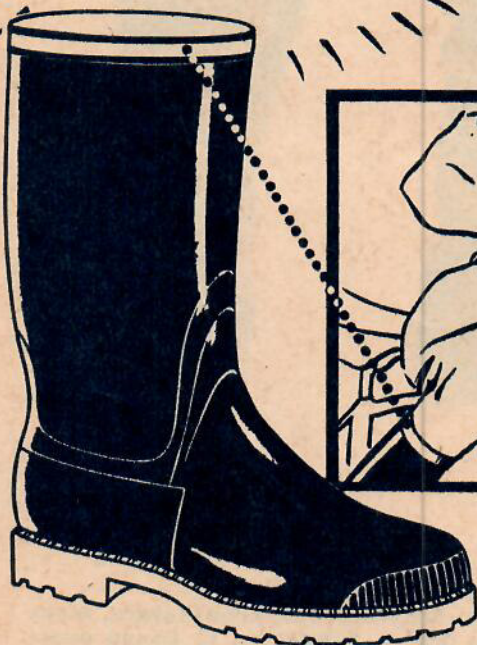
TRETORN Grippex Junior

den nya klämmiga pojkstöveln, som blivit alla grabbars förtjusning, har

- * röd reflexkant upptill, som lyser i mörker — bra skydd i trafiken,
- * kraftig röd sula och klack med balkmönster,
- * speciellt inbyggt hålfotsstöd av träfanér, mellanskikt av svampgummi i fotpartiet, som skydd mot kyla.

TRETORN gummistövlar är icke endast bästa skydd mot smuts, kyla och väta, de har också ett kraftigt hålfotsstöd, som bär upp och stöder fotvalvet. Lästerna är uppbyggda efter den svenska foten och har oöverträffad passform.

Det finns TRETORN stövlar för praktiskt taget alla yrken och ändamål och för hela familjen.

Grippex Junior storl.
28-42 rikspris kr.
15:-- 22:25

bättre finns inte

HELSINGBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG TRETORN, HÄLSINGBORG

TV-betyg

Särskilt bra:

- Trevlig kombination av sport- och bruksmaskin.
- Lätt att hantera och manövrera.
- Vilsam körställning.
- Suverän i terrängen.

Inte så bra:

- Elektriskt signalhorn saknas.
- Styrstängan är för bred vid landsvägskörning.
- Dålig avbländningskontakt.
- Ettan är för högt växlad.

Till det goda intryck man genast får av Apollo Competition bidrar i hög grad den polykromatiska lackeringen, som ger maskinen en ögonfånande lyster.

Apollo Competition är ultralätt utan att verka underdimensionerad. Föraren behärskar den lätt i alla situationer och kan inte annat än beklaga de många 250-ägare som kör maskiner som är lika tunga som moderna 500-or. En sportig maskin kan byggas lätt utan eftergifter på trafiksäkerhetskonto — det är Apollo ett gott bevis för. Den lätta vikten kommer också föraren till godo i form av aktningvärda prestanda.

Den treväxlade Ilo-motor, som sitter i Apollo Competition, är inte direkt tystgående men har ett »vasst», sportigt ljud och medger ytterst smidig körning. Den är både lättväxlad och lättstartad. Alla manöverorgan är bra placerade. Styret är av ren crosstyp, vilket ger bra manöveregenskaper i terräng. Ute på landsvägen skulle man emellertid önska sig ett betydligt smalare styre. Sitsen är bekväm och vilsam, särskilt vid långkörningar, och trots att man inte har knäslut i ordets egentliga betydelse har man maskinen helt i sin hand.

Trots upprepade försök med långa luftsprång erhöles inte vid något tillfälle genomslag på den gummifjädrade bottenlänkaffeln, som inom parentes är av Apollos egen konstruktion. Bakfjädringen är följsam med bästa sidostabilitet, men man kan vid forcerad körning dock erhålla genomslag. Den fria markhöjden är vid alla körförhållanden fullt tillräcklig.

I början var vi litet skeptiska mot fullnavsbromsar på en så pass lätt maskin, men bromsarna överträffade alla förväntningar. I detta sammanhang måste de italienska sportfälgarna nämnas. De har två sidoförstärkningar, som gör att stenslag vid cross- och terrängkörning inte skadar fälgerna. Maskinens egenskaper är sådana att det är ett rent nöje att göra »lappkast» med den.

Belysningen var fullt tillfredsställande. Elsystemet ger utmärkt ljus även vid låga varvtal. En svag detalj var emellertid avbländningskontakten.

Bland utrustningsdetaljerna fäste vi oss särskilt vid ett lättmanövrerat fotstöd till de fällbara fotpinnarna. Verktygsuppsättningen är för en maskin i denna prisklass av sällsynt hög kvalitet. Standardmodellen kan lätt omändras till en renodlad moto crossmaskin genom en tävlingssats som kan köpas från fabriken. Den består av en specialställning för höjning av sadeln komplett med

Provresultat

$$\text{Testvikt pr hk: } \frac{74,5+75}{9,0} = 16,65 \text{ kg/hk}$$

Teststräcka: Relativt jämn, torr asfaltbelagd väg.

Accelerationsdata: från 0—50 km/t på I o. II växel: 6 sek. från 30—60 km/t på III växel: 9 sek.

Bromsar: Bromsbelägg: Jurid. Bromsarea: 130 cm². Bromsväg på torr asfalt från 50 km/t. Fotbroms: 8 m. Bakbroms: 10 m. Samverkande bromsar: 7 m.

Max.-hastighet: 105 km/t.

Bränsleförbrukning: Den av fabriken uppgivna normförbrukningen på 0,35 l/mil synes stämma. Förbrukningen ökar dock betydligt vid forcerad körning.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

VÄND!

VÄRLDSBEKANTA FLYGPLAN

MONTERINGSFÄRDIGA
FANTASTISKT STILIGA
SKALAMODELER.
VARJE SATS INNEHÅLLER
KOMPLETT UPSÄTTNING MED
FÄRDIGA DETALJER, ÖVERFÖRINGS-
MÄRKEN, MONTERINGSSTÄLL,
BYGGINSTRUKTION M.M.

HELT AV PLASTIC

NYHET

FRÅN AMERIKA

No. 2066
RUSSIAN MIG 19
Tidigare Känd som
YAK-25.
16 delar, inkl.
material som
No. 2088

No. 2077
F86D SABRE JET
13 delar, inkl.
material som
No. 2088.
Spv. 235 - Lgd. 254mm

No. 2088
JAP ZERO
26 delar, inkl. monteringsställ, överföringsbilder och instr. Alla delar av plastic, färdiga för montering. Spv. 235 - Lgd. 197 mm.

No. 2020
BRITISH SPITFIRE
21 delar, inkl. monteringsställ, överföringsbilder och instr. Alla delar av plastic, färdiga för montering. Spv. 235 - Lgd. 203 mm.

No. 2099
P-38 LIGHTNING
19 delar, inkl. monteringsställ, överföringsbilder och instr. Alla delar färdiga för montering.
Spv. 330 - Lgd. 235 mm.

No. 2030
FOCKE WULF 190
19 delar, inkl. monteringsställ, överföringsbilder och instr. Alla delar av plastic, färdiga för montering. Spv. 221 Lgd. 190 mm.

No. 2040
F6F HELLCAT
28 delar, inkl. monteringsställ, överföringsbilder och instr. Alla delar av plastic färdiga för montering. Spv. 260 - Lgd. 203 mm.

UPPGIV GAR
NA RESERV-
N:O VID OR-
DER I HAN-
DELSE BEST-
TYP ÄR TILL-
FÄLLIGT SLUT

ALLT AV PLASTIC - LÄTT ATT MONTERA

Omskesak för varje flygintresserad!

- » 2066 Russian MIG 19 » 6: 40
- » 2077 F86D Sabre Jet » 7: 50
- » 2088 Jap Zero » 5: 50
- » 2099 P-38 Lightning » 8: 50
- » 2020 British Spitfire » 5: 50
- » 2030 Focke Wulf 190 » 5: 50
- » 2040 F6F Hellcat » 6: 80

SVEN E. TRUEDSSON
MODELLFLYGINDUSTRI - MALMÖ

- » 2210 Black Falcon Pirate Ship » 16: 50
- » 2320 Viking Ship » 16: 50
- » 2480 Jagare USS Halford » 13: 70
- » 2500 Atomubåt » 8: 50
- » 2430 Cinese Djonk » 22: —

Denna fantastiska plastmodellserie omfattar dessutom:

- Nr 2022 Panther Jet Kr » 6: 40
- » 2033 F90 Lockheed » 7: 95
- » 2044 Flying Tiger » 5: 50
- » 2055 ME 109 Messerschmitt » 5: 50
- » 2371 Martin »Ma-rauder» » 21: —
- » 2372 B-29 » 21: —
- » 2390 Starfire » 4: 30
- » 2490 »Super Sabre» » 4: 95
- » VTO Lockheed (XFV-1) » 7: 50

Sänd mot postförskott (+ porto)
... st. nr
... st. nr
... st. nr
... st. Stor tub Polystyrene Cement Special 90 öre.
... st. Katalog nr 11 — med Sveriges största sortering av modellflyg.

TV 24-25/55
Namn - Adress - Postadress

NSU - modernast - världens mest sålda mc.

<i>Max</i>	4-takt, 250 cc. . . . kr.	2.425:—
<i>Lux</i>	2-takt, 200 cc. . . . „	1.895:—
<i>Quickly</i>	moped, 2-väx- lad, kickstart „	740:—

Återförsäljare och
service över hela landet.

P.S. SUPERFOX
är här!

4 takt, 125 cc . . . kr. **1.925:—**

Generalagent:

MOTORFIRMAN BENGT BERG & Co. AB
GÖTEBORG

**VARG-
OLLES**

**kan nu bli
DIN JACKA**

Gör som många andra stjärnåkare och elitförare — välj Varg-Olles TT-jacka!
Gå in och titta på den i närmaste sport- eller ekiperingsaffär. En klämmigare och bättre motorjacka i skinn finns inte!

Tillverkare:
Bröderna HALVARSSON
Skinskrädderi
Tel. Malung 329

• MINIATYRKOMPONENTER

HÖRAPPARATBOLAGETS

ORYX

— Liten och lätt
som en penna
— hållbar och
effektiv som en
stor lödkolv.

Den funktionella
uppbyggnaden
gör ORYX till
det perfekta
lödverktöget.

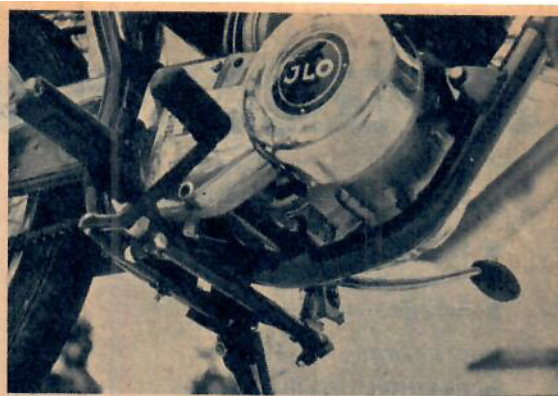
Längst ute i spetsen på staven sitter elementet omslutet av lödspetsen. Värmen koncentreras alltså till verktygets spets medan handtaget förblir kallt.

De minimala värmeförlusterna ger ORYX full lödvärme på mindre än en minut. Strömförbrukningen är så låg att ORYX med fördel kan köras på batterier.

Rekvirera vårt prospekt
med utförliga data, priser m. m.

HÖRAPPARATBOLAGET

Kungsgat. 29 • Stockholm • Tel. 231700

Som synes har Apollo Competition lätt uppfällbara fotpinnar. Ramen är kraftig och tål verklig hårdkörning i terräng. Bromspedalen sitter väl till vid fotpinnen.

FORTS.

fästen för tävlingsplåtar, förstärkning av fotstöden och kromade strålkastarskydd.

Under TV:s test råkade vi ut för ett självförräddat bensinstopp, varvid vi hade tillfälle att konstatera hur lätt att hantera maskinen är och hur lätt man skjuter den i nödfall.

En synpunkt, som är värd att beakta för alla mc-köpare är att M. Berlin & Co väl sörjer för sina kunder även efter försäljningen genom ett vittförgrenat nät av serviceverkstäder över praktiskt taget hela landet.

Kort specifikation:

Motor: ILO-Werke GmbH, Pinneberg/Hamburg.

Ram etc.: M. Berlin & Co A/B, Värnamo.

Typ: ILO — MG 150 L, 2-takt med Schnürle vändspol-system. Kompressionsförhållande 6,7:1. Antal cylindrar: 1 st. Cylindervolym (slagvolym): 146 cm³. Cylinderdiametern: 57 mm. Slaglängd: 58 mm. Max. effekt: 9,0 hk. Max. varv/min: 6000 v/m. Max. vridmoment vid 3500 v/m 1,45 kpm. Litereffekt: 61,64 hk/liter. Tändsystem: Magnettändning: Bosch. Generator: Bosch LM/UTI/142/29R21. Förgasare: Bing.

Växellåda: 3-växlad blocklåda; bakre drivkedjan justerbar medelst excentrar.

Ram: Krommolydenlegerad stålörssram.

Bromsar: Lättmetallsfullnavsbromsar 130 cm².

Hjulbas: 1275 mm. Längd: 1955 mm.

Fri markhöjd: Sadelhöjd: 750 mm!!! Bredd: 700 mm. Obelastad: 200 mm. Belastad: 180 mm.

Framgaffel: Bottenlänksystem. Fjädringsväg: 55 mm.

Bakhjulsfjädring: Svinggaffel. Fjädringsväg: 90 mm.

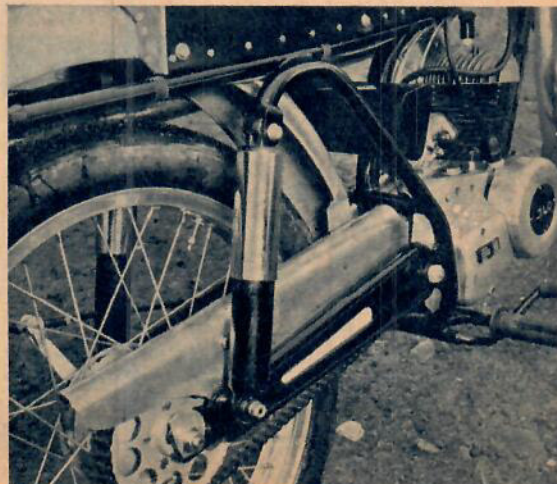
Vikt: tjänste 74,5 kg, hydrauliska stötdämpare 8,4 kg/hk.

Bensinförbrukning: (normalförbrukning) 0,35 l/mil.

Tankvolym: 6 liter. Max.-hast: 105 km/t.

Däck: Fram 2,75×19. Bak: 3,00×19.

Bakhjulsfjädringen av swingtyp är en elegant lösning. Den är bekväm men man kan ibland råka ut för genomslag.

Tre burkar i tvåtakt...

(Forts. fr. sid. 29)

cylindrisk motor monterades på högra sidan av vevaxeln där den roterar med halva motorhastigheten.

Den trecylindriga Dekan, konstruerad av E. Woelf och A. Jacob, blev startklar på våren 1952, men skördade inga lagrar i början. Därtill var den alltför försök. En av DKW:s främsta tekniker, H. Görg, sattes så småningom på uppgiften att utveckla motorn och ett bra mått på hans framgång är att han snabbt lyckades höja effekten med inte mindre än 33½ procent. Samtidigt lyckades Görg också öka driftsäkerheten och numera går den hypersnabba 350-an som ett urverk — om det inte regnar som i Hedemora. DKW-motorn är nämligen ytterst känslig för bl. a. luftinställningen.

Det är urverksprecision i Dekan. Det förstår man inte minst av att 30.000 gnistor måste levereras till cylindrarna i minuten. Den tid som portarna hålls öppna för att släppa in färggasen och ut avgaserna vid nära 10.000 varv/min låter sig inte mätas. Medan åskådarna på TT-loppen blinkar hinner portarna i DKW:s tvåtaktsmotor öppnas och stängas åtskilliga gånger!

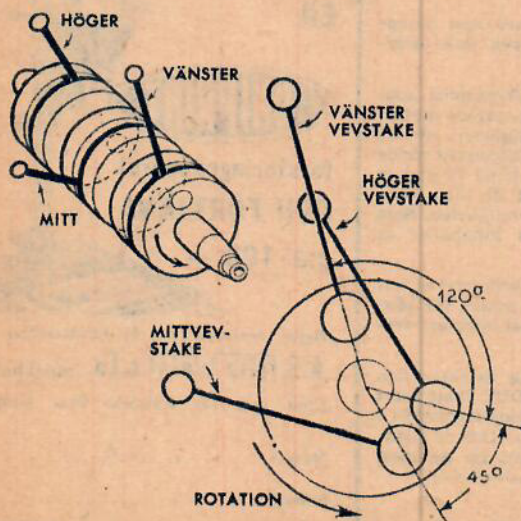
Det har många gånger uppgetts att DKW:s tre cylindrar skulle vara olika stora. Det är fel. Samtliga har 53 mm diameter och 52,8 mm slaglängd vilket ger slagvolymen 116,5 cm³ per cylinder.

Några konstruktiva egenheter förtjänar att nämnas. Uppväxling sker utan att föraren behöver bekymra sig om gas och koppling — han kortsluter bara tändningen i växlingsögonblicket. Växlingarna går därför blixtnsnabbt utan något avbrott i oljeleveransen till lagren. Motorn har tre separata tändspolar och batteriet får arbeta så hårt att det bara håller två och en halv eller möjligen tre timmar! Tändningsinställningen kan inte ställas in av föraren för hand. Motorn är ytterst känslig för tändningens inställning. På vänstra delen av styrstängens sitter tre reglage för luftspjällen i de tre färgasarna. Den individuella luftinställningen används för att kompensera för variationer i lufttrycket på olika höjd över havet! Hela DKW-motorn väger bara 34 kg komplett.

På en motor som DKW är det av största vikt att alla cylindrarna är absolut jämnåda. Därför provas varje DKW-cylinder i bromsbänk före de monteras ihop till en motor. Från 7.500 till 10.000 varv/min är effektkurvan ytterst flack och detta är också det varvtalsområde inom vilket DKW-föraren vanligen håller sig. Motorn kan utan större risker varvas upp till 11.000 varv/min och är inte ovillig att rotera med närmare 15.000 varv/min! För att förarna inte skall utnyttja så höga varv är varvräknaren utrustad med en skvallervisare, som registrerar det högsta varvtal föraren använt under ett lopp och som endast kan dras tillbaka med hjälp av en magnet. Skvallervisaren har inte blivit populär bland förarna, men är av stort värde för DKW:s tekniker i deras arbete på att utveckla sin motor.

Visst är den trecylindriga motorns effekt fantastisk. Men ändå anser sig inte DKW ha nått effektkurvans topp. Med direktinsprutning av bränslet hoppas nämligen konstruktören Görg kunna höja effekten med ytterligare 15 procent. Och då är DKW ändå redan snabbare än snabbaste fyrtaktaren i samma klass — Moto Guzzi.

Så här ser vevpartiet ut i DKW:s trecylindriga racermotor. Vevslängarna är som synes inte symmetriskt ordnade.

10 VOLVO med betald accis och JÄTTEUTDELNING

PÅ HÖGSTA VINSTEN

i Recordlotteriet

DRAGNING SENAST
10 MAJ

Ta Ert livs chans att vinna nya
VOLVO Special med utrustning

- + radiogrammofon
- + tvättmaskin
- + elsymmaskin
- + dammsugare

vinstvärde 20.000

allt på 1 enda lott!

2—10:e vinst VOLVO Standard

Bland de 4.475 vinsterna i övrigt:

1 radiogrammofon LUXOR

5 mopeder

5 tvättmaskiner m. m. m.

Sammanlagt vinstvärde 220.000 kr.

10 lotter dragningslistan gratis.

20 lotter dessutom portofritt.

Sänd in
kupongen
i dag!

FPU:s Recordlotteri, Box 3166 Stockholm 3

Härmed rekvideras st lotter à 1:10 samt dragningslista att sändas mot portoförskott + porto.

Namn:

Adress:

Postadr.:

Rekv. kan även ske genom postgiro 2363 TV 24-25/55

lottpris
kr.

1:10

ELRAKNING

nu bättre och billigare med

RIAM
ALLSTRÖM

— den nya svenska rakapparaten i särklass.
RIAM DE LUXE rakar rent runt hela klotet — i dubbel bemärkelse! Jorden runt finrakar sig herrarna lekande lätt och elegant med Riam — den fulländade kvalitetsprodukten från Trollhättan!
Men Riam är inte bara en perfekt rakapparat, den trimmar lika överlägset nackhår, tinninghår etc. För perfekt finrakning användes det runda skärhuvudet med »propellerkniven». Ett specialslipat precisionsinstrument, som gör rakningsbekymret till ett glädjeämne Beställ apparaten för drömräkning i dag! I års skriftlig garanti.

ENDAST 75:—

LUNDAM, Södra Vägen 75, Göteborg

Sänd omg. RIAM DE LUXE el. rakapparat å kr. 75:— kontant. Kr. 82:50 avbet. att bet. med kr. 22:50 vid lev. och kr. 10:— pr mån. Äganderättsförbehåll.

Namn:
Adress:
Postadress:
Texta namn och adress. **TV 24-25/55**

EIA:s

RADIOHANDBOK

9:de omarbetade upplagan

OBS!

Utvidgad televisionsdel

Handboken vill lära Er första mottagarens funktioner och hjälpa Er att snabbt laga småfel. Vi har även medtagit en del hjälptabeller och grafiska beräkningsmetoder.

NÅGRA RUBRIKTIPS

Självinduktionsspolar
Kondensatorer
Kristalldetektorer
Elektronröret och dess verkningssätt
Radiotelefoni
Television
Mätinstrument
Störningar och störningsskydd
Kopplingsföreskrifter
Kronor 4: 50 riktpreis
Kan beställas från närmaste bokhandel eller direkt från

Hudiksvallsg. 6, Stockholm 6.
Uställningar:
Stockholm:
Drottninggat. 85, tel 21 04 24,
21 04 28.
Göteborg:
Kyrkogatan 41, tel. 13 89 20,
13 89 30.
Malmö:
Rundelsgatan 12, tel. 277 67,
177 25.

Teknisk revy

GIGANT: Forrestals systemskepp USS Saratoga har nu sjösatts. Denna väldiga hangarkryssare på 80.000 ton är lika lång som fem bostadskvarter och är utrustad med nyaste nytt i form av ångkatapulter etc. Maskineriet slår marint världsrekord med jättekraften 200.000 hk.

MILJONMONSTER: Har ni egentligen någon klar uppfattning om hur förfärligt mycket en miljon är? Om man förstorar en fluga en miljon gånger får man ett odjur, som är sju kilometer långt. Om man förstorar ett hårstrå en miljon gånger får man en hundra meter tjock kabel. Räkna själv!

ISBRYTARE: Världens största isbrytare, amerikanska flottans Glacier, har nu avslutat sina leveransprov. Fartyget har ett deplacement på 8.300 ton och kan forcera istäcken med mera än 4,5 m tjocklek.

KALLARE FINNS INTE: Direkt från USA har Tekniska Högskolan i Stockholm fått den anläggning för framställning av extremt låga temperaturer, som tekniska forskningsrådet anslagit 205.000 kr till. Det är en ADL Collins förtätare, som i första hand skall utnyttjas för grundforskning rörande elektriska och mekaniska egenskaper hos metaller och för undersökning av vissa kärnfysikaliska problem. Apparaten väger tre ton och kan stegvis frambringa en temperatur på minus 272° C. Det är den första apparaten i sitt slag i Norden.

SULFIT AV TALL: Ett av de viktigaste tekniska framstegen inom svensk industri under det gångna året är att man löst problemet att upplösa tallved till sulfittmassa. Efter nära 30 års forskningsarbete inom Bergslaget på initiativ av Ragnar Söderquist har man nämligen vid Skutskärs sulfittfabrik på ekonomiskt fördelaktigt sätt lyckats framställa sulfittmassa med goda egenskaper ur tallved.

RALLARROLIGT: Överbanmästare Gustaf Andersson i Mörylångå, som tidigare glatt rallarna med att konstruera en rälsbrytningsmaskin, har nu kommit med en ny uppfinning, som både SJ och banjobbarna gillar. Det är en spikmaskin, som eliminerar den manuella arbetskraften när det gäller att fästa rälsen vid syll. Finessen är att maskinen kan skötas av en enda man och att den passar för alla spårvidder.

TALA MED ÖRAT: Man har gjort försök vid Ohio-universitetet i USA, som visar att människan också talar med öronen. Det är fråga om mycket svaga ljud, som man nu försöker göra hörbara. Lyckas man med de fortsatta experimenten kan reapiologerna slippa den besvärliga strupmikrofonen, som är mycket svår att placera i syrgasmaskerna.

PEDALLÖST: Nästa pedal som kommer att försvinna från bildurken är bromspedalen. Redan nu kan man i USA köpa ett bromssystem, som träder i funktion i och med att gaspedalen släpps. En särskild anordning gör att man kan köra på tomgång utan att bromsarna kopplas på om man önskar promenadåka. Det automatiska bromssystemet arbetar med lufttryck och vakuum.

RYSKT: Det väldiga Kachovka-kraftverket vid Dnjepr har nu börjat producera elkraft. Hittills har det gjutits över 1.200.000 kubikmeter betong. Man har monterat 100.000 ton metallkonstruktioner och schaktat bort över 35 milj. kubikmeter jord.

LILLEPUTTBIL: Till de många mc-fabriker som ämnar sätta igång och tillverka småbilar hör även den österrikiska Puchfabriken.

KALIXGULD: Skogstjänstemannen Albin Thörnqvist upptäckte nyligen en guldfyndighet i ett moränområde mellan Ängsån och Kalixälven. Han fann fyndigheten av en slump, då han skulle dricka ur en bäck. Thörnqvist sände provet för analys, och denna visade en halt på 73 g guld per ton, vilket dock inte säger så mycket då man ännu inte vet hur representativt provet är för fyndigheten. Som en jämförelse kan sägas att Bolidenfältet innehåller ca 15 g per ton.

MOT SCOOTERSPORT: De tyska scooterfabrikanterna har uttalat som sin mening att scootern inte passar för tävlingar. Under de två sista åren har antalet scooters tredubblats i Västtyskland.

FLUGDÖDARE: Flugor och andra skadliga insekter som genom vanans makt blivit resistenta mot DDT skall snart få möta nya fiender. Det är kemikalier som framställs i USA och som där kallas »diaryl carbinols». Om de blandas med DDT har de en dödande verkan på de mest motståndskraftiga insekter.

Herlev

Vad är det som gjort BILBARNSITSEN så efterfrågad?

Jo — Trygghetskänslan över att ha barnen väl skyddade i olika situationer. Bilbarnsitsen är lätt inställbar för olika rygghöjd. Passar för barn från 1—6 år. Pris kr. 13:50. Komplet med instrumentbräda kr. 24:50. Sändes mot efterkrav med full reurrätt inom 8 dagar.

F: a O. BÄCKSTRÖM MEK. VERKSTAD

Eftertr. S. M. Henriksson
Fack 23 Erikslund. Tel. 233.

IDEALSTÖVEL

s. k. Chaufförsstövell tillv. av slätt »Grönlandsläder» i svart el. brun färg. C:a 30—32 cm höga skaft, ofodrade. Dubbelsydda kraftiga bottnar med mellansula av läder, slits. av »Cellgummi». En extra lätt o. slitstark sko. Populär o. prisbillig.

i storl. 37—39 Kronor 45:50
i storl. 40—47 Kronor 48:50
2 par franco.

F: a Fors Skomakeri & Skoaffär MALUNGSFORS

BYGG SJÄLV EN

förstoringsapparat OCH FÖRTJÄNA c:a 100:—

Begär prospekt från Er fotobandlare eller:

A. B. Fritz Weist & Co. Stockholm 1

Sänd mig Ert prospekt över Uniprint!

Namn:

Bostad:

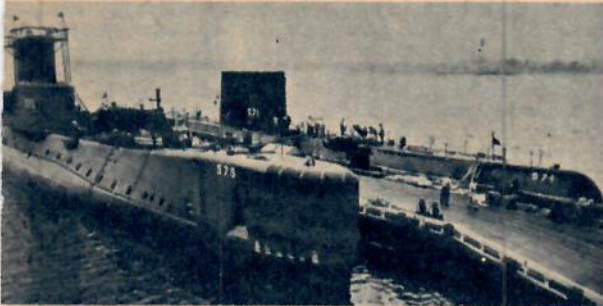
Postadr.: **TV 24-25/55**

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

Teknisk revy

Garrett Cashman är en ballongsportare från Albany i USA: som tänker försöka att slå höjrekordet på 27.000 m. Hans ballong består av ett väldigt nylonnät, som håller samman 60 vätergasfyllda väderleksballonger. Här klarar han här fint en högströmsledning vid sin senaste rekordattack.

Bilden visar USA-flottans båda atomubåtar Nautilus och Seawolf. Nya Seawolf är 100 m lång, gör 20 knop och har 100 man ombord. Atomreaktorn har byggts av General Dynamics och det ingår över en miljon detaljer i ubåten.

Sådana här mc-bilar tillhör uthyrningsrekvisitan på strandbadet på Mallorca. De kostar inte många kronor att hyra och är billiga i drift. Det här åket har en encyl. mc-motor på två hk.

I Chicago radiodirigerar man nu rusningstrafiken. Trafikljusen vid 12 stora korsningar är radiostyrda och kontrolleras från stadens högsta skyskrapa. Trafiken flyter jämnare, då man kan dirigera den efter den aktuella belastningen.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

Har Ni trafiksäkra vinterdäck på cykeln?

Värnamo vinterdäck, de svarta nabbdäcken i bilgummikvalitet, ger största säkerhet i trafiken.

för säkerhets skull byt till

VÄRNAMO
VM-DÄCK

VÄRNAMO

K.L.G.
KVALITÉ-TÄNDSTIFT
FÖR VARJE MOTOR

JAVELIN-ägare

Underhållet av Eder Javelin har säkrats genom varaktig tillgång till reservdelar, service o. tekniska informationer. Vänd Eder till

JAVELIN Specialitet

ALPEN. GUNDERSEN A.B.
Stadsskrivaregat. 6, Göteborg N.
Tel. 19 90 62, 19 00 83, 19 32 84,
19 74 67.

Så här enkelt är det

att beställa en radannons i Teknikens Värld. Skriv (text) annonstexten på de streckade raderna här nedan. På varje rad i tidningen får plats ca 26 bokstäver inkl. ordmellanrum och skiljetecken. Priset per rad är kr 1:75. (Ni kan naturligtvis också göra Er annonsbeställning i brev eller ringa in den på tel. Sthlm 32 15 55.)

Härmed beställes följande radannons att införas snarast i Teknikens Värld.

.....

.....

.....

.....

.....

Namn

Adress

Postadress

TV 24-25/55

Likviden kr bifogas i frimärken/insättes på postgiro 1111. (I det senare fallet bör på talongen anges att likviden gäller annons i Teknikens Värld.)

ELFA 10 ÅR

Jubileums-katalogen 1955-56

utkommer i mitten av oktober. Upplagan brukar ta slut på kort tid. Beställ därför Ert exemplar snarast.

Pris 1:85

plus porto

Katalogen upptar all materiel till Radiomottagare Televisionsmottagare Serviceinstrument Hi-Fi-förstärkare Sändare Inspelingsmateriel för amatörbyggare

FM-och UKV-tillsatser Dessutom Facklitteratur Verktyg Kopplings-schemor Tekniska data Byggsatser

En ovärderlig uppslagsbok för amatörer och hobbyentusiaster. Försedd med tekniska förklaringar och upplysningar om de elementära el. tekniska grunderna, förvandlingstabeller, code för färgmarkerande kondensatorer o. motstånd m. m.

ELFA RADIO & TELEVISION

Holländaregatan 9 A, Stockholm C.
Härmed beställes Eder katalog 1955 att sändas mot postförskott 2:50, i frimärken bifogas 2:10, å postgiro 251215 insättes 2:10. (Stryk det ej tillämpliga.)

Namn

Adress

Postadress TV 24-25/55

Hur mår Ert hår?

Ni lider väl inte av Klåda? Mjäll? som kanske också medför Hårafvall?

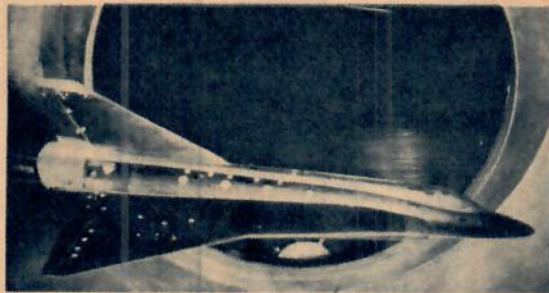
Tag då genast en PURO-COLCIN-behandling hos Er frisör, som också säljer PURO-COLCIN för hemmabruk.

Finnes i alla frisersalonger!

Teknisk revy

FORTS.

Fyra gånger ljudet

Flygtekniska försöksanstalten i Ulvsunda har nyligen fått en supersonisk vindtunnelanläggning, som är ett imponerande prov på den svenska flygtekniska forskningens höga standard. Anläggningen består av två supersoniska tunnlar på ca 1 m² tvärsnitt samt med 0,25 m² tvärsnitt i själva mätsträckan. De båda nya tunnlar — det finns tre mindre tidigare vid FFA — arbetar enligt det s. k. vakuumsystemet och denna princip tillämpning vid FFA är unik både ifråga om anläggningens storlek och tekniska utformning. Anmärkningsvärt är framförallt de stora bergrum, som används som vakuumbärl. Man har hittills gjort en »evakuering» ned till ett tryck av 210 av atmosfärtryck, vilket medger ett machtal på 3,0 dvs. en hastighet av tre gånger ljudets. Pumpanläggningen är emellertid konstruerad för ett machtal på nära 4,0. Ett av de allra första modellförsöken i den nya vindtunneln gällde det svenska överljudsplanet Draken. (Se bilden.)

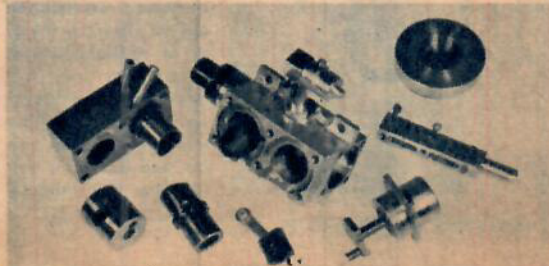

Nytt under solen

Ett av världens första »solkraftverk» har nyligen börjat leverera energi, som i första hand utnyttjas för telefonsamtal. Solcentralen ligger givetvis i Amerika, närmare bestämt i Americus, Georgia. Den ström, som går åt för telefonsamtalen levereras av »solkraftverket» via en rad ackumulatörer. Let är tre ingenjörer vid Bell Telephone Company, som har svarat för anläggningen. Bilden visar »solbatteriet» på toppen av telefonkabeln. Klart på linjen för »soliga samtal»!

Unik »dubbel»-diesel

Nyligen hade vi tillfälle att undersöka en ovanlig 5 cm³ tvåcylindrig motor. Den är byggd av Gunnar Söderberg, Stockholm, och i motorn ingår modifierade delar från E. D. RACER 246 cm³ dieselmotor. Motorn är avsedd för en radiostyrd modellbåt. Motorblocket är tillverkat av aluminium med löstagbara fram- och bakstycken som vardera uppbar två kullager för de två vevaxlarna som sålunda är placerade »rygg mot rygg». Mellan de två vevaxlarna är den roterande insugningsventilen placerad. Den är lagrad i en bronsbussning och drivs av de två vevaxeltapparna vilka är placerade i 180° i förhållande till varandra. På bilden synes det speciella reglaget vilket ger hel- och halvfart samt stopp.

Teknisk revy

Hamburgare tillagade med atomvärme är den allra senaste amerikanska smaksensationen. Kathy Norris heter flickan.

NU KOMMER "ATOMKÖKET"!

Nu kan husmödrarna i vissa delar av staten New York i Amerika värma konserverna med hjälp av »atomtillverkade» elkraft och samma kraft driver också maskinerna i en hel rad olika industrier inom området. Det är ingalunda ett atomkraftverk, som levererar strömmen men ångan, som driver turbinerna i kraftverket, kommer från Atomic Energy Commission's undervattensreaktor nära West Milton i New York. Det är General Electric Company, som svarar för distributionen.

Det var ordföranden i Atomic Energy Commission, som vred om den strömbrytare genom vilken den »atomtillverkade» el-energin släpptes ut på kraftledningarna för vidare befordran till industrier och hushåll inom ett ganska stort område av staten New York.

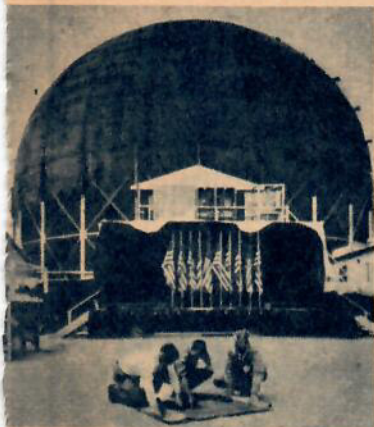
Det här speciella kraftverket har en kapacitet av 12.500 kilowatt och avsikten är att produktionen skall ligga kring 10.000 kilowatt. Det är tillräckligt för att täcka el-behovet i en stad — för såväl hushåll som industrier — med 20.000—30.000 invånare.

General Electrics vice verkställande direktör, Francis K. McCune, framhåller att bolagets avsikt med distributionen av denna elkraft i första hand är att demonstrera fredsanvändningen av atomkraft. Projektet kostar för bolagets del ungefär 1.250.000 dollars.

Inne i en stålglob, som är 75 m i diameter, utstrålar den i mitten placerade reaktorn en mycket stark värme, som överförs till ett cirkulationskäril med flytande natrium. Detta flytande natrium cirkulerar sedan genom kärlet och det omgivande vattnet förvandlas till ånga, som kan driva turbinerna.

General Electric Companys »atomordförande» sade till sist att denna anläggning hade en dubbelt så stor kapacitet som den största ryska anläggningen av liknande typ om man utgick från de rapporter man fått från Sovjetunionen i juni 1954.

L. S.

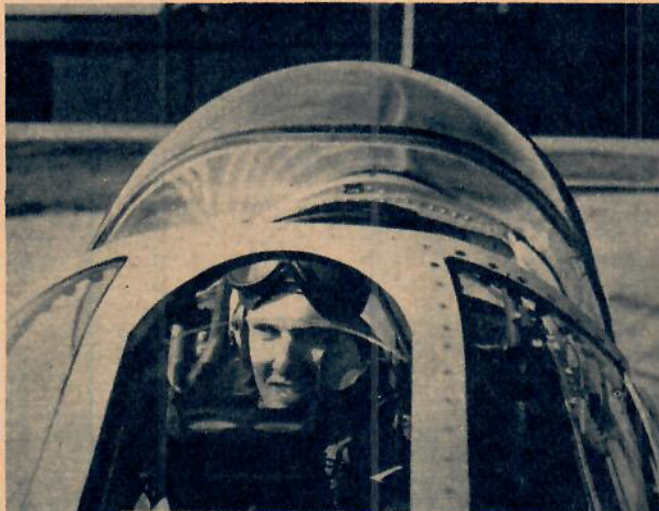
Här planerar General Electrics ingenjörer hur man skall distribuera den första atomelektriciteten till hushåll och industrier. I bakgrunden syns den 75 m höga stålgloben.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

FLYGET DIN FRAMTID

Testa Dig själv. Fyller Du fordringarna för att kunna söka som

FÄLTFLYGARE

Sätt ett kryss i de rutor Du kan besvara med "ja".

FOLKSKOLA	REALEXAMEN
Är Du mellan 16 och 21 år ☐	Är Du mellan 17 och 21 år ☐
Har Du bra betyg från folkskolan ☐	Har Du realexamen (eller skall Du avlägga den snart) ☐

Är Du spänstig Har Du framåtanda Vill Du skaffa Dig en framtid inom eller genom flygvapnet med lön från första dan

VILL DU LÄRA DIG FLYGA

SVARAR DU JA PÅ DESSA FRÅGOR KAN DU SÖKA SOM FÄLTFLYGARE

Har Du folkskola börjar Du med en ettårig förberedande kurs i Hägernäs utanför Stockholm. Kursen börjar den 15/3, 15/8 och 15/11. Du skall vara lägst 17 och högst 21 ½ år när kursen börjar.

Har Du realexamen får Du börja på flygskolan direkt. Den ligger i Ljunghed och där börjar nästa kurs den 15/8. Du skall vara lägst 18 och högst 21 ½ år när utbildningen börjar.

Ansökningarna behandlas i den ordning de kommer in. Du bör dock sända in Din ansökan minst fem månader före den kurs Du helst vill komma med på. För den med realexamen 6 månader i förväg.

I broschyren
PLAN FÖR DIN FRAMTID
får Du alla upplysningar
om utbildningen, löner,
tjänstepremier
och andra förmåner.

TILL FLYGSTABENS PERSONALAVDELNING, STOCKHOLM 80
Sänd broschyren "Plan för Din framtid" till:

Namn:
Adress:
Postadress:

TV 24-25/55

RIT-OLA-MATCHEN

(Se sid. 22-23)

Sätt ett kryss för den bokstav som ni tror är rätt svar på frågan.

Fyll i kupongen noggrant och skicka in lösningen till Teknikens Världs tävlingsred., Postbox 3268, Stockholm 3. Frankera brevet med ett 25-öres frimärke och märk kuvertet: »Rit-Ola-matchen». Lösningarna måste vara Teknikens Värld tillhanda senast den 10 januari 1956.

Fråga nr	Rätt svar				Poäng
	a	b	c	d	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Summa poäng					

Namn:

Adress:

Postadress: Tel.:

TV:s Bytes-börs

(Se sid. 30)

Jag har:

Det jag vill byta

Namn:

Adress:

Målsman (för ungdomar under 15 år):

(Skriv kortfattat, texta namn och adress.)

Märk kuvertet »BYTESBÖRSEN» och skicka den i fullt frankerat brev till Teknikens Världs red., Sveavägen 53, Stockholm Va.

Nr 9 av NTF:s grundregler för vinterkörning:

Använd vinterdäck

”Lägg på vinterdäck, men glöm därför inte att köra försiktigt. Om Ni skall framåt i vinterföret behöver Ni vinterdäck bara på de drivande hjulen. När Ni skall stanna behöver Ni vinterdäck på samtliga hjul.”

Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande (NTF)

Ni får gratis

NTF:s 12 grundregler för vinterkörning. Hämta Ert exemplar hos Goodyears återförsäljare redan i dag!

NTF-råd till alla bilförare: "Använd vinterdäck"

En ishal väggkörning... två förare kämpar för-tvivlat för att klara inbromsningen... men det är för sent — och så kommer smällen. Reparationerna gick på åtskilliga hundralappar — men det kunde lika gärna ha gällt liv.

Ni kan förebygga sådana olyckor genom att i tid byta till greppsäkra vinterdäck från Goodyear. Deras 464 djupskurna nabbar med 1.856 skarpa, snedställda kanter biter fast i snö och ger grepp på is. Det självrensande mönstret med oregelbundet ordnade nabbar ger tredubbel skydd mot sladdning och gör däckets tystgående.

Byt i dag till Goodyear vinterdäck!

P. S. Kör Ni slanglöst — begär Winter Service Tubeless!

GOODYEAR

vinterdäck

Ge omtyckta julklappar hela året...

— *gåvoprenumerera på Ahlén & Åkerlunds tidningar!*

En gåvoprenumeration på någon trevlig tidskrift är en god lösning på Era julklappsproblem. Det är en populär julklapp som gör sig påmind ända till nästa jul! Det finns trevliga presentkort på tidningarna som Ni kan ge mottagaren på julafton.

Naturligtvis vinner Ni också på att prenumerera för egen del. Ni får tidningen punktligt i brevlådan och går aldrig miste om något nummer. Ni sparar dessutom pengar — på en helårsprenumeration vinner Ni ca 15 % av lösningsnummerspriset.

Prenumerera nu — betala sedan när inbetalningskortet kommer!

	Helår	Halvår
Allt (11 nr per år)	10: —	—
All Världens Berättare (10 nr pr år)	9: 75	—
Bildjournalen	26: 75	13: 90
Blondie (utkommer varannan vecka)	17: 50	9: 25
Bonniers Litterära Magasin (10 nr pr år)	21: —	—
Bonniers Månadstidning med Eva (10 nr pr år)	21: —	—
Damernas Värld	28: 50	14: 50
Hela Världen	22: 50	11: 75
Husmodern A (med Husmoderns Jul)	18: 75	10: —
Husmodern B (utan Husmoderns Jul)	27: 20	—
Konstrevy (6 nr pr år)	24: 25	13: 25
Levande Livet	25: —	—
Se	18: 25	9: 50
Stickat (med Stickat för barn) (5 nr pr år)	33: —	17: —
Stil-Mönsterjournalen (med garderoben) (5 nr pr år)	7: 50	—
Teknikens Värld (utkommer varannan vecka)	7: 50	—
Tuff och Tuss och deras vänner (12 nr pr år)	16: 75	9: —
Vecko-Journalen A (med Vecko-Journalens Jul)	9: —	4: 75
Vecko-Journalen B (utan Vecko-Journalens Jul)	37: 50	—
Vecko-Revyn A (med Vecko-Revyns Jul)	32: 75	17: 75
Vecko-Revyn B (utan Vecko-Revyns Jul)	24: 65	—
Året Runt — Vårt Hem	22: 50	11: 75
	22: 50	11: 75

**Till Prenumerationsavdelningen
Postbox 3263, Stockholm 3**

Undertecknad beställer härmed de prenumerationer som markerats här nedan. Betalningen kr erlägges av mig så snart inbetalningskort erhållits.

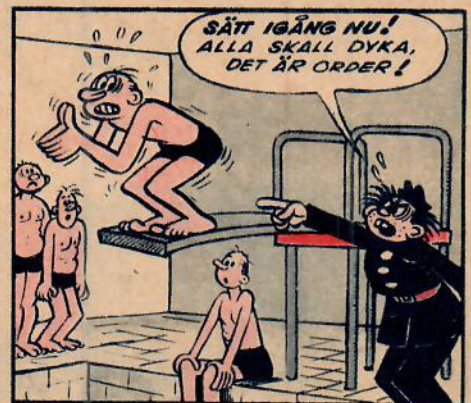
	Allt	All världens berättare	Bildjournalen	Blondie	Bonniers Litterära Magasin	Bonniers Månadstidning m. Eva	Damernas Värld	Hela Världen	Husmodern A	Husmodern B	Konstrevy	Levande Livet	Se	Stickat	Stil-Mönsterjournalen	Teknikens Värld	Tuff och Tuss och deras vänner	Vecko-Journalen A	Vecko-Journalen B	Vecko-Revyn A	Vecko-Revyn B	Året Runt	
BESTÄLLARE	1/1																						
Namn	1/1																						
Adress	1/2																						
Postadress	1/2																						
GÅVOPRENUMERATION	1/1																						
Namn	1/1																						
Adress	1/2																						
Postadress	1/2																						
Namn	1/1																						
Adress	1/2																						
Postadress	1/2																						
Best. namn	Jag önskar gratis få mig tillsänt det antal presentkort som markerats i rutorna här nedan																						
Adress																							
Postadress	TV 24-25/55																						

BIGGLES på Borneo

Andra världskriget. Japanerna har säkert föttäste på Borneo, och de allierade är hårt trängda. Något måste göras, och engelsmännen sätter in den berömda »Bigglesdivisionen», som skall upprätta ett högkvarter på ett djungelfält bakom de fientliga linjerna. Tidigt en morgon kommer Biggles och hans mannar inflygande över sin nya operationsbas i tre Bristol Beaufighters och en Consolidated Liberator.

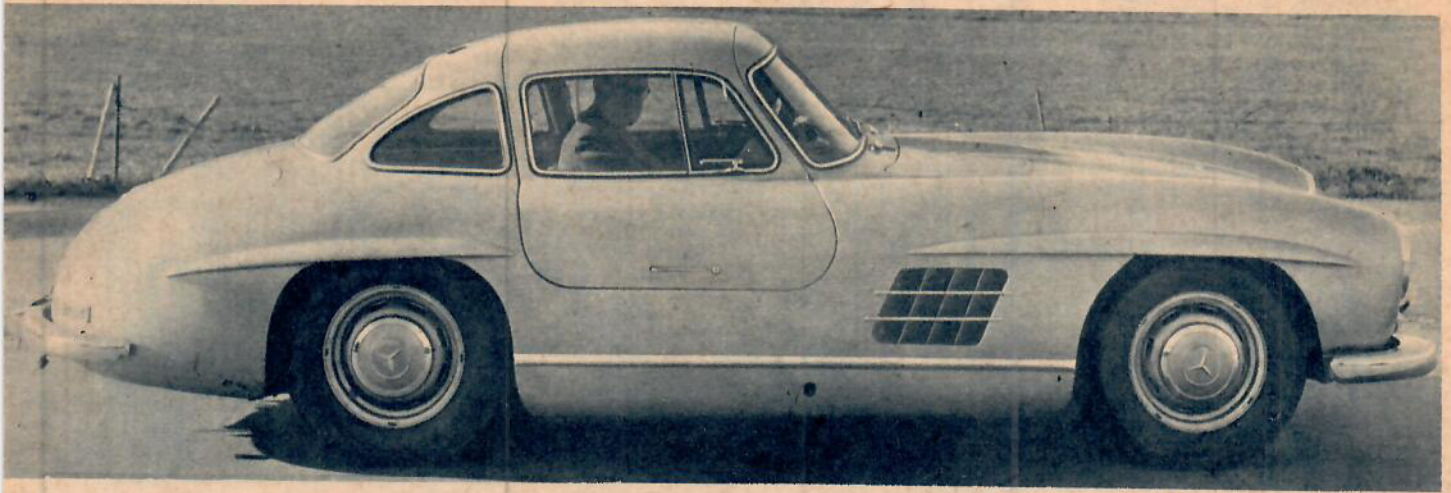

TV:s samlarsalong:
VÄRLDENS SPORTVAGNAR

MG "A"

Två timmar vid ratten:

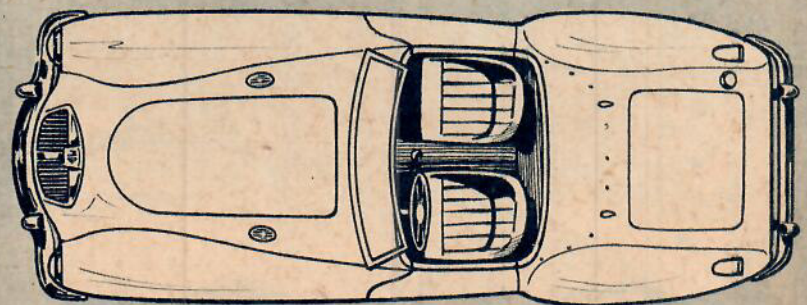
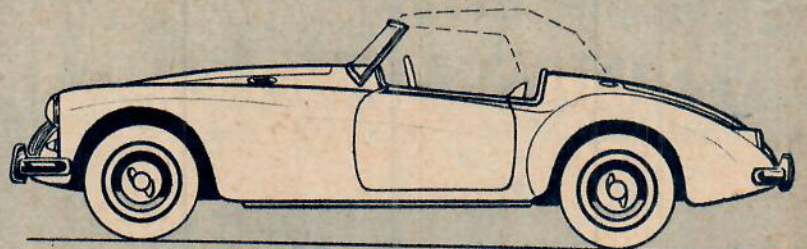
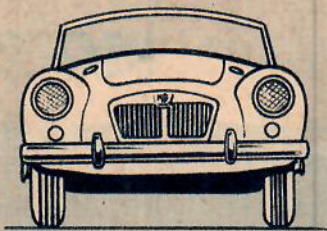
MERCEDES-BENZ 300 SL

AV CIVILINGENJÖR
BERTIL BJÖRKMAN

Ttvå timmar vid ratten på världens snabbaste standardbil... det säger en hel del, men ändå alldeles för litet! Att en glasklar höstdag se tre kilometer av Sveriges kanske bästa och rakaste vägbanor ligga tom och fri framför bilnosen, låta vagnen flyga och se fartmätaren krypa upp över tvåhundra kilometerstrecket, att låta ungefär en tredjedel på gasen och känna hur vagnen utan minsta ansträngning håller 210 kilometers fart och

att sedan med en lätt bromsning återgå till en för våra trafikförhållanden mera vettig takt... det är en sensation och någonting som massor av motorentusiaster drömmer om. Och kanske läser om med ett litet stick av avund inför en testförarens arbetsuppgifter! Alla vet att Mercedes-Benz 300 SL är otäckt snabb. Det exemplar TV körde hade den »snabbaste» (dvs. lägsta) bakaxelutväxlingen, som ger en toppfart av ungefär 260 km/t.

Detta är dock bara en sida av vagnen — de övriga är mycket intressantare och mycket viktigare ur praktisk synpunkt. Hög fart förutsätter stor motorstyrka och det abnorma effektalet av 155 DIN-hästkrafter per ton tjänstevikt plus den briljanta växellådan trycker sin prägel på 300 SL. Accelerationen är helt enkelt fruktansvärd; den tar andan ifrån en, när man första gången satt sig som passagerare vid förarens sida. En van-

MG "A"

Motor: Fyrcylindrig toppventilmotor (stötstänger). Slagvolym 1.489 cm³. (73×89 mm). Kompression 8,3:1. Effekt 68 hk vid 5.500 v/min. Litereffekt 45,3 hk. Vridmomentet (max.) 11,2 kgm vid 3500 v/min. Dubbla förgasare. 12 volts elsystem.

Växellåda: Fyrväxlad med de tre högsta växeln synkroniserade. Kort växelspak i durken. Utväxlingar: 1. 15.652:1. 2. 9.520:1. 3. 5.908:1. 4. 4,3:1.

Ram och hjulupphängning: Lådram med tvärstag av rörtyp. Individuell framhjulsfjädring med spiralfjädrar. Stel bakaxel med halv-elliptiska fjädrar. Fram och bak: hydrauliska kolvstötdämpare. Kuggstängsstyrning. Bensintankens rymd 45 liter. Däck 5.50×15.

Bromsarea: 642 cm². Motsvarande 0,658 cm² per kg tjänstevikt.
Vikt: Cirka 900 kg motsvarande 13,2 kg/k.

Prestanda: Bränslekonsumtion 0,9—1,2 lit/mil. Toppfart 155 km/t. Teoretisk fart vid 1.000 v/min på högsta växel 27,3 km/t. Acceleration: 0—80 km/t 11 sek, 0—145 km/t 50 sek.

Utförande: Endast som tvåsitsig cabriolet. I samma »familj» finns också en femsitsig familjevagn, MG Magnette.

Dimensioner: Hjulbas 238 cm, spårvidd fram 120 cm, spårvidd bak 123 cm, total längd 396 cm, total bredd 147 cm, total höjd 127 cm och markfrigång 15 cm.

Pris: 10.500 kr (med tallrikshjul), 10.945 kr (med stålekerhjul).

Generalagent: Förenade Bil AB, Malmö.

Tillverkare: MG Car Co Ltd, Abingdon-on-Thames, Berkshire, England.

Det råder väl inte någon diskussion om att Mercedes-Benz 300 SL är en ovanligt vacker bil. Den verkar skapad för att flyga fram över vår tids och framtidens motorvägar. Knappast en vardagsbil, men vilken drömbil för långresan!

Det ser besvärligt ut att komma in i vagnen, ty dörrarna fälls upp som måsvingar och man måste kliva över en bred tröskel i höfthöjd. Tricket är dock inte svårt att lära; en dam kan stiga i och ur utan att förlora sin värdighet.

lig bil av det kvicka slaget når 100 km/t på 15–18 sekunder, 300 SL behöver 8 å 9 sekunder. På ettan når man 65 km/t, på tvåan 115, på trean 155 och på fyran praktiskt taget vad som helst.

I staden finner passageraren vagnen en smula stötig på gatsten och över spårvagnsspår, men ju högre farten blir ju säkrare tycks den sitta ned på vägbanan och ju exaktare tycks den följa vägkanten genom kurvorna. Vid bromsning känns det som om en jättes väldiga näve obevkligt dämpade farten.

Det ser besvärligt ut att komma in i vagnen, ty dörrarna fälls uppåt som måsvingar och man måste kliva över en bred »tröskel» i höfthöjd. Tricket är dock inte svårt att lära sig; en dam kan stiga i och ur utan att förlora värdigheten eller spräcka kjolen. Körställningen fann vi perfekt i alla avseenden utom ett: vi hade för långa ben för att samtidigt kunna använda högerfotens tå och häl på broms- och gaspedalerna — höger knä kom då i kontakt med rattens. En vagn av detta slag vill man helst köra med sådan teknik. Med en decimeters förlängning av rattstäng (den får man säkert gratis om man lägger upp de trettio två tusenlappar som vagnen kostar) skulle körställningen ha blivit som måttbeställd. Instrumenten sitter exakt där de skall. Fartmätaren och varvtalsmätaren högt upp rakt framför föraren, övriga instrument (oljetempmatrare, oljetrycksmätare, kyltempmatrare och bränslemätare) strax under. Sikten är utmärkt. Vagnens låga, breda nos syns helt och hållet. Vindrutestolparna är inte störande breda, bakfönstret är stort. Svag punkt: backspegeln vibrerar och sitter så pass lågt att man inte ser någon ting alls i den om ett par väskor placeras på bagageplattformen bakom förare och passagerare.

Så lägger man då in eitan, släpper försiktigt upp kopplingen och märker att bilen är högst sedesam så länge man håller varvtalet lågt. I själva verket kryp kör man utan svårighet i stadstrafikens långa köer och smidigheten hos motorn är förbluffande. På treans växel går vagnen ryckfritt ned till ungefär 25 km/t och accelererar mjukt. Naturligtvis är detta inte direkt nyttigt för den vassa motorn (effekten är över 70 hk/lit. slagvolym), men vagnen är fullt användbar i staden, även om den inte är lämpad för sådant bruk dag ut och dag in.

När man lämnat stadsgatorna och passerat den gula skylten med det svarta snedstreckat lägger man lämpligen in tvåans växel. Den är, liksom alla övriga växlar, perfekt synkroniserad; man kan »röra runt» med den

SNÖDÄCK FÖR
PERSONBILAR

Se på mönstret – byt till
KELLY WINTER GRIP
som ger Er alla dessa fördelar:

Nu är rätt tid att
byta till vinterdäck –
KELLY WINTER GRIP

- effektivt slir- och sladdskydd
- maximum av dragförmåga
- tyst, mjuk och behaglig gång
- låg arbetstemperatur
- stor slitstyrka
- ...och fler mil på köpet!

TAG
den ledande träfiberplattan

Masonite

till hobbyarbeten

Härdad
och hård

Ett mångsidigt, stadigt och oömt material att ha till hands för en mängd olika arbeten. Lätt att bearbeta och ytbehandla.

P. WIKSTROM J:or • Tel. 10 99 25 • STALLGATAN 3, STOCKHOLM C

SOLO MARIN MOTOR

Idealmotor för
flertalet båtar

SOLO En modern, enkel, ändamålsenlig konstruktion, byggd på mer än 40 års erfarenhet. En verklig bruksmotor, som tål strapatser. Passar både nöjes- och arbetsbåtar. Användes i många länder med skiftande klimat. Storlek från 2 till 16-20 hk. Begär broschyr.

BRÖDERNA SKOOGS
Motortabrik AB Borlänge

GIVEN JULKLAPP TILL BILEN

Bergengrens
tackräck som
MÅNGDUBBLAR
bagageutrymmet

Det hopfällbara tackräcket är nyheten som gör det lättare att vara bilist! Tar ringa plats i bagageutrymmet, men uppfällt på taket ger det ett härligt utrymme åt väskor, barnvagnar, skidor etc. Tar 1 minut att montera!

Blankförzinkade stälror med stillbara fästarrangeringar.

**PASSAR ALLA
BILMOBELLER
RIKTPRIS 98:50**

**REKVIRERA
I DAG
DIREKT
FRÅN**

Bergengrens Stockholm

Reservdelsagret, Norrtullsg. 1 - Tel. 34 9335

Sänd st. tackräck å 98:50

TV 24-25/55

Texta namn o. adress. Tack!

FORTS.

korta, stadiga golvväxelspaken hur man vill utan risk för kuggskrap. Så ger man gas och då händer någonting! Varvtalsmätarens nål spurtar runt skalan, man trycks hårt mot sätets ryggstöd och när 5.000 varv/min närmar sig växer den skärpa fram i motorljudet, som man känner igen från Kristianstad och Skarpnäck. Motorn ger sitt största vridmoment (28 mkp) vid 4.900 varv/min, sin största effekt vid 5.300. Vid 5.500 varv/min gör vagnen ungefär 110 och det är lagom att kvickt växla upp till trean. Samma procedur igen: varvtalet stiger, accelerationen blir allt saftigare tills motorljudet talar om att maxeffekten är uppnådd. Efter en stund behöver man inte längre titta på varvmätaren, motorljudet varnar när nålen närmar sig den röda sektorn vid 6.000 varv/min. I vanliga bilar är accelerationen störst vid måttliga varvtal. Här är det tvärtom!

Mycket snart är man klar över att lugn och säkert omdöme är nödvändiga egenskaper hos den som kör en bil som denna. Man måste köra med uppmärksamheten inriktad kilometerlångt framför bilen. Ett par sekunders uppmärksamhet — och man har försatt sig själv i en situation som inga vägegenskaper eller bromsar kan klara av.

Man behöver inte alls använda växellarna oupphörligt. På fyran är vagnen kvickare än någonting annat på vägen. Framför ligger en stor amerikan som just sett sportvagnen i backspegeln... han ökar farten, vägen är fri och inbjudande, han kryper över 120, 130... 140 — varefter man ger signal och trycker gaspedalen ett par centimeter nedåt. Den andra vagnen tycks helt enkelt stanna! Efter några sekunder är den bara en prick i backspegeln. Omkörningar görs blixtnabbt och man måste se upp med att farten inte hinner bli för hög.

Kurvegenskaperna då? Ja, de är en historia för sig. 300 SL har pendelaxel bak och känns en aning överstyrd i kurvorna, fastän vagnen på raksträcka går linjalrakt. Ratten kräver bara två varv mellan fulla framhjulslutslag. Man vrider inte denna ratt när man kör landsväg, bara »manar den» en aning med fingrarna, liksom för att tala om för vagnen att »nu ska vi ta en kurva». Sedan styr man igenom med gaspedalens hjälp. Hur det går till är svårt att beskriva exakt — man måste känna sig som ett med bilen och köra med den rytm och schwung som den själv tycks föredra. Efter en halvtimme tyckte vi oss ha börjat komma underfund med 300 SL på torr asfaltväg; kurvtekniken är inte olik den man måste använda för att få en Volkswagen, en Isabella eller en Porsche att vid hård körning flyta fram genom kurvor. Dvs. måttlig fart in, mer och mer gas, god fart ut ur kurvan. 300 SL inbjuder inte alls till sladdning. Tar man en kurva »på gränsen» gör vagnen den lilla irriterade, diskreta knyck med bakvagnen som förebådar tvära kast hos de flesta bilar med tredelad pendelbakaxel. Knycken är en varning — hit, men inte längre! Den uppträder vid hastigheter som skulle få vanliga personbilar att ligga halvt på tvären i kurvan med skrikande däck. På torr permanentväg kan man göra det nästan otroliga ifråga om kurvtagning med en 300 SL, men man får på känn att vagnen snabbt och eftertryckligt straffar oskicklighet och överdåd. På hal väg och grusväg är detta en klart farlig bil för den oerfarne och omdömeslöse. Inte därför att den i och för sig har farliga egenskaper, den är tvärtom fantastiskt körsäker, utan därför att vagnen så otroligt kvickt åter upp säkerhetsmarginalen om man glömmet de gränser naturlagarna sätter och brukar effekten och fartmöjligheterna oförsiktigt.

Det råder väl ingen diskussion om att Mercedes-Benz 300 SL är en ovanligt vacker bil. Den tycks skapad för att flyga fram över vår tids och framtidens motorvägar. Exteriören är ett perfekt uttryck för vagnens inboende möjligheter, interiören är ändamålsenligheten, komforten och elegansen, dragna till sin spets för just en sådan bil. Värme- och ventilationssystemet är otroligt bra. Oberoende av farten har man alltid frisk och behaglig luft utan drag. Skrammel eller knirk är det aldrig ens tal om i denna brobalksstyva vagnstomme.

Vad de mekaniska ljuden från motor och växellåda beträffar går vagnen ganska tyst över hela fartskalen utan att vara »ljudlös». Man hör lite mer än lagom av växellådan och precis lagom av motorn för att säkert veta vilken växel som ligger inne och kunna växla varvtalsriktigt. Att i hög fart växla 300 SL från fyran till trean, med en halvsekunds skarp morring när motorn går upp i varv för mellangasen, det är en upplevelse som ger varje sportmässigt körande bilist en behaglig ilning längs ryggraden. Vagnen är i förvånande grad fri från störande vindbrus och vägljud.

När man står där efteråt vid trottoarkanten och ser »sin» 300 SL försvinna som en silvergrå torped, ja då tänker man: knappast en vardagsbil, men vilken drömbil för långresor och snabba turer över motorvägar!

Reflex passar
tiden åt Er

Uret kopplar automatiskt på och av alla slags apparater (radio, inspelning, television, värme, belysning) vid valfritt antal olika tidpunkter under en vecka.

INDUSTRI AB REFLEX
Munkbron 9 Sthlm Tel. 11 99 12

Prova
GRATIS
under 14
dagar

NYA REMINGTON SUPER 60

Sänd namn, adress samt denna annons till

AB SVENSKA URDEPOTEN,

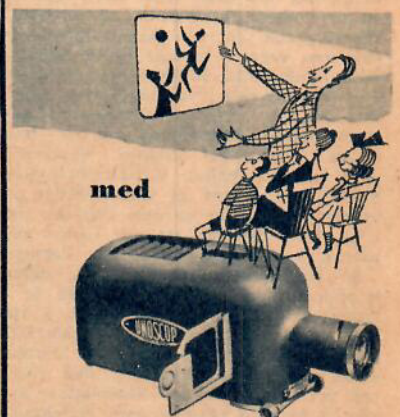
auktoriserad återförsäljare för Remington Super 60, Stortorget 3, Malmö.

Nya Remington Super 60 kostar inkl. elegant etui endast 15:— per månad eller kontant 138:— . Ett års garanti.

Beställ i dag!

OBS! Oavssett märke eller tillstånd tas Er gamla rakapparater i utbyte. Priset minskas då med kr. 27:50.

Trevlig hemmakväll

med

UNOSCOPE
färgbildprojektor

Endast kr. 120:— o. 156:—
hos Eder fotohandlare.

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

Identitetskortet från F 20 räddade i en hast smart kadett.

Svensk viking i alla väder

Under en utlandsflygning som Flygvapnet gjorde till Holland och Frankrike med ett stort antal flygplan av typerna J 28 A och Sk 16 tvingades av vissa orsaker huvuddelen av J 28-förbandet återvända till F 10. Två kadetter från F 20 ville emellertid inte vända om hem utan fortsatte målmedvetet i sina J 28:or mot den ursprungliga bestämmelseorten. Ungefär vid Kiel på 9.000 m höjd meddelade så rotetvåan plötsligt, att han bara hade 400 l kvar i tankarna.

Något måste göras. Rotechefen tvekade inte. Snabbt radiosignalerade han: »Hamburg Tower, this is Swedish Blue 7, my wingman is short of fuel, landing-instructions please. Over.» Samtalet fortsatte och gick bra tills Hamburg Tower frågade: »What are your flying conditions?» Den frågan innebar att flygledaren ville ha reda på moln- och siktförhållandena, men det förstod inte kadetten. En stunds förvånad tystnad, så placerades en prätig svensk tumme på telefonknappen och ett stort kadettfrågetecken skruvade sig rodnande ut i etern: »ööööööh, öööhh... My flying conditions is... are... öhh.» Men så kom det äntligen beslutsamt, liksom för att en gång för alla göra slut på sådana idiotiska frågor: »MY FLYING CONDITIONS ARE FINE!!!»

Hamburg Tower tystnade häpet, och i fortsättningen var det Blue 7 som frågade. Hamburg Tower svarade lydigt och efter några minuter hade J 28-roten lyckligt landat på Hamburg Airport.

Hamburg är ju ett civilt flygfält och hade därför ingen flygfotogen till hands. Sådan fanns emellertid på en engelsk nattjaktbas 8 mil därifrån. Det hade emellertid blivit så sent på dagen, att starten måste uppskjutas till nästa morgon.

Så kom nästa dag, med dåligt väder, 2 km sikt och 75 m molnhöjd. Högst. Kadetterna beslöt emellertid att ge sig iväg, travade upp till meteorologen, slog sig för sina smala bröst och mumlade något om vikingaanda. Meteorologen såg besinnande på dem, gav dem beredvilligt upplysningar om vädret, men tillade snabbt och med uppfordrande tonfall: »Your instrument-ticket, please!» Han var alltså inte så lättlurad! De båda vikingarna hajade till, men de fann sig snabbt och försökte slå bort hela saken med en yvig gest: »We have no such tickets in Sweden, we are allweather fighters, you see!» Meteorologen blev vederbörligen imponerad, men något i hans undermedvetna kom honom att vägra att släppa iväg dem.

Då fick en av kadetterna en snilleblixt. Han sken upp, tog fram sitt förbindligaste stomatolgrin och sade: »Oh, you mean our INSTRUMENT-TICKET!!» Och till meteorologens och inte minst sin kamrats stora förvåning halade han fram ett grönt kort med foto och stämplar av omisstagligt officiell prägel. Ett identitetskort från F 20!

»Look here, green instrument-ticket, this weather is pure kindergarden stuff for us. May we leave now?» Meteorologen anlade tjänsteminen och »läste» dokumentet, föga anande vilken avrund av fräckhet, som just då öppnade sig under honom. Han gav klarsignal, och under krampaktiga försök att »hålla masken» vandrade de båda kadetterna ut till sina »allweather-fighters» och startade. De hittade också faktiskt det engelska fältet, trots att vädret där var om möjligt sämre än i Hamburg.

Tankningen klarades kvickt av och så vandrade de upp till den engelske militärmeteorologen, visade med rutinerade åthävor upp sina »instrument-tickets» och lyckades få även hans välsignelse. Vid det här laget hade de blivit så varma i kläderna, att intet ytterligare hinder, hur mäktigt det än månede vara, hade fått dem att rygga tillbaka. De kände sig totalt och överlagset fullfjädrade.

Flygningen till Gilze Rijen i Holland gick utan anmärkning. På eftermiddagen den andra dagen återförändades de med sina kamrater.

(Ur Ufi)

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

Ta närbilder!

De små detaljerna utgör ofta utomordentliga motiv. Blommor, gräs, insekter av olika slag är bara några exempel på saker som man kan göra mycket av om man tar dem på nära håll.

Idealkameran för närbildstagning:

Edixa

REFLEX.

Exakt inställning av bildutsnitt, skärpa och skärpedjup även vid kortaste fotograferingsavstånd samt frånvaron av parallax gör Edixa-Reflex utomordentligt lämplig för närbildsfoto med mellanringar eller bälg tillsats.

Riktpriser från 465:—

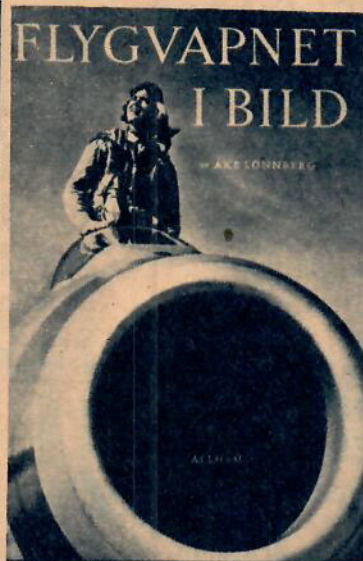
Edixa mellanringssats består av fyra ringar, som kan kombineras på olika sätt. Med normalobjektiv och hela satten avbildas motivet i naturlig storlek på negativet.

Riktpris 40:—

Bälg tillsats Novoflex-Edixa ger med normalobjektiv en förstoring av upp till 2,3 x på negativet. Finns med enkel släde, modell I, och med dubbel, modell II, som ger en bekvämare inställning.

Riktpris mod. I 117:—
mod. II 215:—

Se Edixa-Reflex hos Er fotohandlare!

En strålande bildkavalkad över det svenska flygvapnet just nu. Bildsvap som tidigare aldrig publicerats. En dyrgrip i bokhyllan för varje flygsinnad.

»Den kan njutas av alla, militärer och civila, män och kvinnor, unga och gamla...» SSD

Finns i närmaste bokhandel.

Pris kr. 4:50

ALLHEMS FÖRLAG

SEmax

- - flickan
- visar nu
- fin-fin
- NYHET
- för bilen
- ▶ på sid. 46

För dubbelprogrammet:
FM tillsats för
växelström

Pris ca 128:—

Komplettera Er radioapparat med Champion FM-tillsats, omkopplingsbar för 110, 127 och 220 volt växelström. Anslutet till nätet och till gramfonuttaget på den apparat Ni har. Magiskt öga. Elegant hölje i mahogny.

AB CHAMPION RADIO
STOCKHOLM - GÖTEBORG - MALMÖ

Ge Ert bil- och traktor batteri längre liv

Spar tid och pengar -

ladda Ert batteri själv!

Ett urladdat batteri är till stort besvär och drar med sig dryga utgifter. Det blir också lätt fördärvat om det inte snart laddas upp.

Med en Standard likriktare för batteriladdning kan Ni själv ladda Edra batterier och hålla dem i toptrim. En laddning kostar mindre än 10 öre.

Standard likriktare är liten, behändig och mycket effektiv. Den kopplas till vanligt vägguttag utan extra montering. Passar såväl 6 som 12 V batterier och till alla normalt förekommande nätspänningar. Levereras komplett med anslutningssladd och stickpropp.

Kr 146:-

Med ampèremeter tillägg Kr 15:-

Ett års fabriksgaranti

Tack vare det fördelaktiga priset spar Ni på kort tid in utgiften för anskaffningen. Beställ den på nedanstående kupong från

A-B Standard Radiofabrik

Johannesfredsvägen 9-11, BROMMA
Telefon: Stockholm 25 29 00 • Telex: 11 65

Härmed beställes st. Standard likriktare för batteriladdning, pris kr. 146:- pr st. st. Ampèremeter till d.o., pris kr. 15:- pr st. Likvid insättes samtidigt på postgiro 15 67 23. Sändes mot postförskott/järnvägsefterkrav (stryk det som ej önskas).

Namn:

Adress:

Post- eller järnvägsstation: TV 24-25/55 (Var god texta)

Se SVALANS böcker

i närmaste bokhandel.

Den stora bokklubben med det goda urvalet.

FÖRSTORA SJÄLV ERA BILDER

Handbok med över 100 illustrationer sändas franko mot Kr. 1:- i frimärken.

A. B. Fritz Weist & Co.

Stockholm 1
Sänd mig Er handbok!

Namn:

Bostad:

Postadr.: TV 24-25/55

Provflygaren George Smith, den ende som överlevt ett fallskärmschopp i överljudsfart, framför ett plan av den typ han räddade sig ur. Bilden tagen för någon vecka sedan.

Genom ljudvallen...

(Forts. fr. sid. 19)

på väg ned mot molnen ropade förtvivlad i radion: Hoppa George, HOPPA!

Men kunde han det? Smith visste sannerligen utan någon påstötning utifrån att han var i livsfara. Med roden låsta dök maskinen nu lodrätt nedåt i en fart som betydligt översteg ljudhastigheten. Han visste mycket väl att om han hoppade löpte han stor risk att bli söndersliten av vinden. Han slog ifrån motorn och applicerade dykbromsarna, men de förmodade inte mycket. Flygplanet förlorade höjd betydligt snabbare än fart.

Vid molngenomgången på drygt 2.000 meter hade han fattat sitt beslut — hellre pröva uthoppet än krossas vid nedslaget i Stilla Havet. Han frigjorde plexiglashuven — och ett ljud som skottet från en jätteik kanon fyllde sittbrunnen. Kanske var det en tryckvåg, ingen vet riktigt säkert, men Smith fick en chock som aldrig tidigare i sitt liv. Han kröp samman framåtböjd i stolen (en helt felaktig ställning för utskjutning med katapultstolen). Sedan minns han just inte mycket mer, inte ens hur han nådde utskjutningsmekanismen. Det sista han fick en glimt av var mach-mätaren — den stod på 1.05.

— Jag minns egentligen ingenting av vad som hände efter det att jag frigjort plexiglashuven. Jag tittade på mach-mätaren där nälen dallrade strax ovanför 1-strecket. Fem dagar senare vaknade jag upp i sjukbädden.

Men han hade tur. Två sekunder till, och hans fallskärm hade inte hunnit utveckla sig. Men nu gjorde den det, och händelseförloppet kan alltid rekonstrueras. Vinden träffade hans kropp med en kraft av 4.000 kg, så att han vid uppbromsningen kom att känna 40 g, dvs. 40 gånger mer än normalt! Hans ben och armar måste ha fladdrat likt propellerblad. Hans hjälm, skor, strumpor, handskar och armbandsur slets av honom. Likaså ringen som han hade på fingret. Han lösgjordes automatiskt från sätet, fallskärmen öppnades, och medvetlös och söndersliten föll han ned i vattnet någon kilometer från land. Magen och lungorna hade blivit uppblåsta av vindtrycket, så att kroppen flöt på vågorna, och där hittades han någon minut senare av en fiskare som hade sett nedslaget. Smith hade delvis återfått medvetandet, och tillfrågades om det varit någon mer i flygplanet:

— Vilket flygplan? sludrade han.

Han var helt otillräcklig och fullständigt omedveten om vad som hänt.

Men han levde alltjämt. Och nu, åtta månader senare, flyger Smith igen. Dock inte reoplan. Men han hoppas snart få sitt certifikat förnyat så att han kan återuppta sitt gamla jobb. Sex månader låg han på sjukhuset med svåra inre blödningar, sönderslagen och sönderbruten över allt. Ännu så länge är han ensam om att levande ha klarat sig från ett fallskärmschopp i överljudsfart, i sanning ingen eftersträvsvärd upplevelse. Men på basis av Smiths dyrköpta erfarenheter håller man redan på att arbeta ut en ny utrustning för reapiploterna. Framtidens piloter skall få en bättre chans.

Tågen får hoppa över hoppbacken!

De backhoppare som kommer till Örnsköldsvik för att tävla den här säsongen hamnar inte bara i Paradiset — den flotta anläggningen har döpts till Paradiskullen — utan får också uppleva världssensationen att hoppa i en skidbacke med egen viadukt. SJ har nämligen dragit en ny järnvägslinje i en 1.000 meter lång tunnel genom Asberget, och det nya spåret korsar hoppbacken just där uppbromsningsplanet slutar.

Följden blev att tågen faktiskt måste hoppa över hoppbacken hur tokigt det än låter. Viadukten, som enligt kontrollanten i FIS och gamla backhopparrhjärtan Sigmund Ruud inte får någon menlig inverkan på hopparna, har ett 16 meter brett gap och höjden över backen är i mitten 3,60 meter.

Paradiskullen har genomgått en omfattande förvandling, den tillåter nu hopplängder på 77—78 meter och blir därmed den näst största skidbacken i landet efter Källviksbacken i Falun. Magnus Gernes teckning visar hur anläggningen kommer att ta sig ut efter den 15 december, då den skall vara klar för »matchning» med Ö-viks och Friska Viljors egen OS-bronsman Bror Östman i spetsen. Hopparna landar i underbacken ett gott stycke ovanför viadukten och susar sedan genom denna med hög fart varefter den vådliga färden stoppas upp på bromsplanet på andra sidan järnvägsbron.

Revell "Mästerverk i miniatyr"

Oöverträffade precisionsbyggsatser i plast

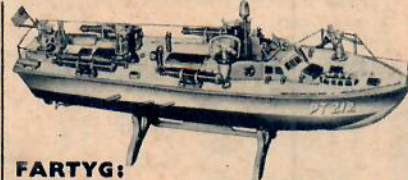
LÄTTBYGGDA • EXAKTA • DETALJRIKA • BILLIGA • STOR SORTERING • NYHETER KOMMER

BILAR, "OLDTIMERS" m. fl.:

1910 T-Ford	pr sats	4: 60
1909 Stanley Steamer	" "	4: 60
1914 Stutz Bearcat	" "	4: 60
1953 MG-Sport	" "	4: 60
1953 Jaguar Sport	" "	4: 60
1932 Ford Hot Rod	" "	4: 60
1893 Duryea	" "	4: 60
1910 Cadillac	" "	5: 90
1911 Rolls Royce	" "	5: 90
1904 Nash Rambler	" "	5: 90
1910 Pierce Arrow	" "	5: 90
1907 Renault	" "	5: 90
1913 Mercedes Benz	" "	5: 90
1915 Fiat	" "	5: 90
1910 Int. Auto Wagon	" "	5: 90
1929 Bentley	" "	5: 90
1929 Duesenberg	" "	5: 90
1936 Cord	" "	5: 90
1952 Ferrari	" "	5: 90

Efterfrågan är enorm, ange därför gärna reservsatser som kan exp. om den sats Ni beställt tillfälligt är slut.

FARTYG:

Slagskepp Missouri	pr sats	13: 20
Cris Craft motorbåt	" "	6: 60
Motor torpedo båt	" "	6: 60
Jagare Sullivans	" "	8: 60
Kryssare Baltimore	" "	11: 20
Hangarfartyg Roosevelt	" "	16: 40
Atom-ubåt Nautilus	" "	5: 90

SATSER MED PLASTFÄRGER:

Stor allroundsats	pr sats	6: 60
Mindre allroundsats	" "	4: 50
Mindre sats för bilar o. plan	" "	3: 25
Mindre sats för fartyg	" "	3: 25

PLASTLIM:

Stor tub	pr st.	1:--
----------	--------	------

FLYGPLAN:

B-24, Bomplan	pr sats	6: 60
B-25, " "	" "	6: 60

B-29, " "	" "	6: 60
B-36, " "	" "	6: 60
B-47, " "	" "	6: 60
B-52, " "	" "	6: 60
F94C Starfire	" "	5: 30
F7-U3 Cutlass	" "	5: 90
F9-F8 Cougar	" "	5: 30
Sky Rocket	" "	5: 30
S55 Helikopter	" "	5: 90
Thunderstreak	" "	5: 30
Douglas DC-7	" "	6: 60
F-89D Scorpion	" "	5: 90

"ANTIKA" VAPENREPLIKER (i full storlek):

Pepperbox	pr sats	6: 60
Duellpistol	" "	6: 60
Derringer	" "	4: 60
Colt O.45	" "	6: 60

Fråga efter REVELL-modeller hos Er hobbyhandlare eller sänd efter direkt från oss pr postförsändelse (portoavgiften tillkommer vid lev. pr post).

GENERALAGENT FÖR SVERIGE:

WENTZELS

APELBERGSGATAN 48, STOCKHOLM C.

SKOLOR

ÖRNSKÖLDSVIKS stads TEKNISKA SKOLA

Kommunal, statsunderstödd m. tekn. utbildning på 2 1/2 år från folkskola, 2 år från realexamen. Fackavdeln. för MASKIN-, ELEKTRO-, HUSBYGGNADS- samt VAG- och VATTENBYGGNADSTEKNIK. B-behörighet fr. eltekn. fackavdeln. Statl. studiehjälp upp till 3.000 kr/läsår. Nya kurser 12 januari. Anmäl. härtilt senast 15 dec. Prospekt på begäran.

KÖPINGS TEKNISKA INSTITUT

Ingenjers- o. verkm.-ex. fr. folkskola, real- el. studentex. Dag- o. aftonskola. Maskinteknik med verkstadsteknik. Teleteknik. Låga levnadskostnader. Höstterm. börj. 29 aug. o. vårterm. 9 jan. — Aftonskolelever kan få arbete. Uppgiv fack, praktik, ålder m. m. — Glasgatan 23, Köping. Tel. 113 16. Abergöpa denna tidning! — INGVAR LILLIEROTH, civilingenjör, rektor.

RADIO-TV

EN LÖNANDE HOBBY — PROVA GRATIS!

Bygg själv Er radio och tv-apparat, bandspelare, lokaltelefon o. d. Vara erkända kurser »Radioteknik och Radiobygge» för nybörjare och »Televisionskurs» för tekniker, servicemän och avancerade amatörer ger det rätta underlaget.

GRATIS sända vi första brevet i resp. kurs. Önskar Ni ej fortsätta kursen, återsänder Ni endast ett portofritt svarkort, som vi bifoga.

KATALOG över radio- och tv-material, byggsatser, instrument, litteratur m.m. mot 1: — kr i frimärken (återbetalas vid order).

TIII AB BEVA-TEKNIK, LINKÖPING

Sänd enligt annonsen (markera med X) första brevet i radiokursen, första brevet i tv-kursen, katalog mot bif. 1: — i frim. (återbetalas vid order).

Namn
Adress TV 24-25/55

KATALOG

inneh. mc-delar, verktyg, tillbehör m. m. sändes mot 75 öre i frim. Cykel & Motorfirman O. E. Söderström Örnsköldsvik

MÄRKLIN BYGGARE

Nya vackra modeller i skala HO. Alla upptänkliga tillbehör till Er miniatyrjärnväg! Skriv i dag efter den nya svenska katalogen mot 1: — i frimärken.

PARISER-BAZAREN
Humlegårdsgatan 19
Stockholm

FRAMKALLA-KOPIERA!

Allt
Ni behöver
14:95
+ frakt.

2 framkallningsskålar, kople-ringsram, pincett, kemikalier, papper för 100 kopior samt rådgivare. Sändes mot post-förskott från

F:a KNUTZ & SVENSSON
SOLLERÖN

Läs och hjälpna

allt skall bort, obero-ende av tidigare priser. Teleskopgafflar Opio, 350-500 cc oljesyst. 1 års gar. 150:— Dito för 125-150 cc 60:— Störtbågar, polis-mod., förkr. 25:—, Sökar-lykt. för bil, helförkr., endast 45:— st. Hylsnyckelsatser 12—32 mm. mattförkr., med förl. spärr, m. m. 92:— kr. affärspris 165. Garanti på varje hylsa. Full retur-rätt på allt. Återförsäl-jare — passa tillfället. Skriv eller ring.

F:a MOTORDELAR
Hässelholm
Tel. 1267, äv. kväll.

**Medaljer, Plaketter,
Föreningsmärken,
Klubbmästerskapstecken**

Skisser o. kostnadsförslag fritt på begäran.

SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17, Stockholm 7. Tel.: 22 56 60

RÖKARE! Lättmetallpipan EXCELLENT skyddar hälsan genom överträffad avskiljning av skadliga produkter genom kondensation mot metallen. Dubbel botten garanterat att tobaken ligger torr o. förbränns fullst. Insats av äkta Briar, som mycket snabbt blir inrökt. Rensningen enkel o. effektiv. Reservmunst. medf. gratis. Rekv. idag, Ni får en stark, eleg. o. förskt. rökpipa, som Ni kommer att trivas med! Lev. i presentkartong. 2 st. portofr. Pris 12:—, 8 dag. return.

Handelsfirman LINCOPIA

Box 4065 - Linköping
Sänd mot postförskott st. EXCELLENT.

Namn
Adress TV 24-25/55

Ny rörhandbok

utkommer 1 jan. 1956. Innehåller data och jämförelsetabeller för c:a 2.000 amer och europ. radiatorer, data för industrirör och radarrördioder, transistorer m. m. Ritningar för olika slag av Hi-Fi-möbler och förstärkare. Innehåller c:a 180 sid. Pris kr. 3:75. Rekvirera idag mot postförskott.

AB. Gösta Bäckström, Ehrensvärdsg. 1—3, Sthlm K.

Härmed rekv. ex. av Bäckströms rörhandbok.

Namn
Adress
Postadr. TV 24-25/55

BILREPARATÖRS-

kurser om 4 mån. samt BILELEKTRISKA specialkurser om 5 veckor.

Prospekt och upplysningar mot två porton. Angiv denna tidning.

Skövde Praktiska Skola

Drottninggat. 4, Skövde.
Tel. 1249.

MOTOR-

delarna som söks

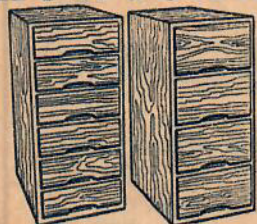
finner **HÖÖKS**
Ni hos

Illustrerade kataloger med många nyheter — även för bilister — sändes mot porto.

Motor-AB Ivan Höök
Sågen - Tel. 30, 31

TILL SALU

GEDIGNA PRAKTISKA HURTSAR

för hem, läkare, tandläkare, ingenjörer och många fler... 5 olika utföranden. Förvaringshurtsar, 3 typer, höjd: 74, bredd: 35, djup: 49 cm. med 6 lådor à kr 46:— med 5 lådor à kr 45:50 med 4 lådor à kr 45:— Hurtsar för hängmappar: A-4: 4 lådor kr 55:—; höjd: 74, bredd: 43, djup 60 cm; folioformat: 4 lådor kr 58:—; höjd: 74, bredd: 51, djup: 60 cm. Ytbehandlingar på begäran. Begär prospekt!

Vansbronickrierier - Vansbro
Tel. 192. Box 162 a.

Garanti

Handspannad läderstövlar

98:— kr.

Tillv. av nyink. slätt, brunt, äkta grönländsläder, som är kraftigt, mjukt och vattentätt. Rands. dubbla kärnlädersulor, särsk. lämpl. för lantbrukare, jägare, skogs-karlar och motormän. Full returrätt.

Skolaget Garanti, B. Schula Posthuset, Kumla

Sänd snarast mot postf. par läderstövlar, storl. nr
.....
..... TV 24-25/55
Namn och adress.

SANTA FE

och Union Pacific-linjernas världsberömda Globe-lok! Tjusiga byggsatser i guld och silver. Utförlig beskrivning. A- och B-delar.

Santa Fe 15:50
 Union 6:60

DIESELMOTOR
 till Globe-modellerna
65:—

PLASTPLAN
pr sats **17:—**

ELEGANTA SPORTBILAR

Kompleta, gedigna byggsatser till **6:50**
 Nash HEALY
 Buick SKYLARK

6 st. läckra prydmodeller: Douglas Skyray Grumman Cougar Lockheed Star-Fire Douglas Skyknight Republic Thunderstreak Sabre F-100

Plastlim end. **0:85** Färgsats om 5 färg. **3:75**

Till HOBBY-TEKNIK

Upplandsgat. 41 — Stockholm Va.
Sänd de artiklar som jag märkt för mot postförskott.
.....
..... TV 24-25/55

Direkt från Lappland:

Lapptoffl. extra fina 15:—.
Renhudar, lämpl. t. sportstugor o. utevistelse 12: 50. Renkroner 8:—, Äkta Lovikka-vantar 10:—, barnstolr. 7:50. Sv. t. Box 16, Kiruna C.

KIKAREN med

NU EXTRA LÄGT PRIS från direktimportören

FÖRR 110:—
NU 49:75

Prova GRATIS

Detta är långdistanskikaren av högsta kvalitet! Helt i stål (märke Seastal)! Hårt antireflexbehandlad och färgkorrigerad T-optik. Lätt inställbar för såväl avstånd som synskärpa. Förstorar 20 ggr. Objektiv 30 mm. Hög ljusstyrka. Synfält 70 m/1 km. Längd i fodralet 23 cm. Sammensodrad svinlädersväska och bärmre och plastskydd medföljer.

ETT SAGOLIKT TILFÄLLE!

Andersin Optik, Enskede 8

Sänd omg. ... st. kikare. 1 års garanti. 10 dagars returrätt.
TV 24-25/55
Texta namn o. adr. tyd!

Vid reparation av kameror, småfilmsprojektorer, exponeringsmätare samt utförande av synkroniseringar vänd Er till FOTOCENTRALEN, Vasagat. 41 a, Västerås, Tel. 336 17. Obs! Snabba leveranstider. Var god angiv denna tidning.

KALLFLYTANDE METALLER

Järn, rostfr. stål, mässing, brons, koppar, aluminium. Luft-härdande. Kan hamras, borras, gängas, filas, slipas, poleras. Motstår 150° värme. En strålande sak för modellbyggare, hobbyfolk och för reparationer. Pris för järn: pr burk 3:50, dubbelb. 6:—, övriga metaller: pr burk 4:50, dubbelb. 8:—. Order för 12:— fraktfritt.
F:A G. RYDÉN, Avd. TV, Box 301, Gävle.

"HÖSTRENOVERA" Eder motor

Vi utföra: Cylinderborringar, vevaxelslipningar, lagergjutningar, arborneringar. Motorecykelavdelning

AB ENGDAHL & JOHANSSON

(Specialverkstad för Motorrenoveringar)

Jönköping - Tel. 19920

MC-

förare

Mc-blinkers kombinerat med bak-, stopp- och nummerljus, passande alla motorcyklar, kan även monteras på bil, komplett med blinkrelä, omkastare och kopplingschema, tillverkad i blankpolerad lättmetall. Lätt att montera. Högaktuell för nedbringandet av Mc-olyckor. Godkänd och förordad av trafikmyndigheterna. Reklampris kronor 22:—.

Firma STIG WISÉN, Strålsnäs

THORENS MUNSPEL

Schweiziskt precisionsarbete, stor ton, renstämda i C och G, lyxutförande. 32 stämmor 10:—, 40 stämmor 12:50, 64 stämmor 15:—, 80 stämmor 18:50, 120 stämmor (Hohner) 31:25. Kromatiska med halvtöner: 40 stämmor 18:—, 48 stämmor 23:—, 64 stämmor (Hohner) 45:—, Best. i dag. Lev. postfrsk. Nya Musik- och Grammofonaffären, Avd. 17, Örebro.

DEN NYA Remington Super "60"

Lämplig Julklapp!

123:—

Världens mest fulländade och snabbaste rakapparat. Över 15 miljoner tänkande män har valt Remington. Riktpris 138:—, vårt pris endast 123:—

Vid byte betalar vi 27:50 för Er gamla el. rakapparat. Ett års garanti som gäller över hela världen. Passar alla nätspänningar. Beställ idag! Begär katalog.

HÅGES PARTILAGER

TEL. 9, STOCKARYD

Sänd st. Remington Super "60" 123:—

Namn o. adress. TV 24-25/55

Storviks motorskidor

är det enda hjälpaggregat för riskfri motorcykelåkning vintertid som i 35 års tid vunnit motorcyklisternas varma erkännande. Begär ill. broschyr.

AB Bröderna Hansson, Storvik T.

FOTO KATALOG

N:r 115/55-56

ETT UPSLAGSVERK på 164 sid. kameror, förstoringsapp., projektorer m. m. Dessutom värdefulla tabeller, fotokurser och mycket annat för den kräsne fotografen. Mot insändandet av kr 2:50 i 25-öres frim., som avdrages vid 1:sta order, sänder vi katalogen till Er. Aven avbetalning.

Molander & son

AKTIEBOLAG

Stockholm 16

Butiker:

Regeringsg. 13, Sveav. 35-37

Sänd Er katalog nr 115/55-56, Kr 2:50 bifogas i frimärken.

Namn o. adress. TV 24-25/55

Avb. 20 kr

pr månad

En skinnjacka med komfort och elegans tillverkad av prima mjukt och smidigt getskinn i svart eller brun färg. Yllefodrad. Jackan som är försedd med två snedskurna fickor samt kraftigt blxlås är tillräckligt lång för att täcka den ömtåliga delen av ryggen. En verklig stiljacka som nu är oerhört populär. Finnes i storlekar från 46 till 58. Reklampris kontant kr 135:— Avb.-pris 20 kr pr mån. 148:—

OBS. Vår garanti — full returrätt och pengarna åter.

F-a Skinn- & Sportartiklar

Sandg. 12 B • Norrköping

Härmed rekvideras 1 st. stiljacka storlek å pris kr att sändas pr omg. o. betalas kontant eller avbetalning. (Stryk det ena.)

Namn och adress. TV 24-25/55

Håll alla grabbar

Önska Er

FYNDCENTRALENS EXPERIMENTLÅDOR

— Julens kuliqaste klappar!

Precis lagom till jul kommer nu julklapparna alla grabbar drömmar om: Fyndcentralens Experimentlådor fullpropade med spolar, muttrar, batterier, lampor, antenncrad, provrör, skålar, kemikalier och tusen andra grejor för högtintressanta experiment, som Ni själv lätt utför efter anvisningarna i den stora och instruktiva läroboken som medföljer varje låda. Be pappa och mamma köpa en julklapp som både är rolig och lärorik!

MYCKET ATT MIXTRA MED!

Bli radioman! Det är roligt att studera den elektriska strömmen, glödlampan, telefonen, hur man trådlöst överför ljud från en plats till en annan. Du får själv bygga riktiga sändare och mottagare. Du lär Dig behärska eternas mysterier!

Bli elektroman! Med den här bygglådan kommer Du många elektriska apparaters hemlighet på spären. Du bygger själv signalanläggningar, lastmagnet, kompass, amperemeter, ringklockor och t. o. m. en telegraf, som skriver med punkter och streck. Alla prov utföres med vanligt ficklampsbatteri.

Bli kemist! Här får Du reda på vad tvalen, som Du tvättar Dig med består av och hur man framställer den. Du lär Dig göra bläck för osynlig skrift, trätsningar, medel mot myggbett, t. o. m. hönssägget undersöks kemiskt med denna sagolikt roliga experimentlåda.

Skriv NU!

Till alla pappor och mammor!

Alla experiment som barnen kan utföra med hjälp av Fyndcentralens experimentlådor är fulkomligt ofarliga!

Fynd-centralen

Regeringsgatan 12, Stockholm C.

Sänd omg. mot postfrskott Fyndcentralens experimentlåda: Radioman å kr 39:—, Elektroman å kr 33:—, Allkemisten å kr 33:— (stryk det ej önskade). För öppnade lådor med orört innehåll gäller 5 dagars returrätt.

Namn:
Adress:
Postadress: TV 24-25/55

ALLT I VERKTYG

samt Möbelbeslag, Läs- och Möbelsmide m. m.

SPECIALITET: Snickeriverktyg

KATALOG

på begäran NORDISKA VERKTYGSAFFÄREN mot kr 1:15 Drottninggatan 64 B, Göteborg

NYHET

SKARP LAMPA för KILLE

- 3-färg. VIT, RÖD, GRÖN
- Fokusinst. punkt o. flodljus
- Ljusfält över 100 m.
- 3-punkts kontakt
- Blixtsnabb omställning
- Överträffad signallampa
- Högsta kvalitet
- PRIS ENDAST 4:75 st. (återförsälj. antages)

Begär vår nya katalog!

Importör. OLOF GUSTAFSSON, ST. Nyg. 45, Stockholm 7

Sänd mig omgående med postfrskott st. 3-färgs fokuslampor å 4:75 per st. Full returrätt inom 10 dagar.

Namn och adress. TV 24-25/55

USA-NYHET!

Teckna så här bra första dagen utan lektioner!

Även om Ni förut inte kunnat dra ett streck på frl hand, så kan Ni nu utan lektioner teckna porträtt och mode efter levande modell, kopiera kläder, foton av filmstjärnor — med Camera Luna, den nya fantastiska teckningsapparaten. Rikta in den mot det Ni vill rita av och bilden framträder som ett färgfoto på ritpapperet. Ni fyller bara i med pennan. Ni blir en duktig tecknare — utan lektioner och specialbegävnin.

Bli populär — tjäna pengar Rita av Era bekanta. Alla Era vänner kommer att beundra Er. Reklamateljéerna och tidningarna behöver folk för välbetalda teckningsarbeten på fritid. Ni som står i affär kan hjälpa till med skyltskisser och annat — det finns många möjligheter för folk med egen Camera Luna. Den säljes i Sverige endast av Camera-Importen och priset är så lågt som 9:80.

GRATIS! Amerikanska Teckningstips till Tekn. V:s läsare! Rekvirera Er Camera Luna på just den här kupongen, så får Ni gratis en specialbroschyr med Amerikanska Teckningstips.

Pröva den hemma i 10 dagar! Ni får pengarna tillbaka med nästa post om Ni inte blir helt nöjd.

Sänd in kupongen nu — innan den första sändningen tar slut! Camera-Importen, Avd. TV. Utgårdsv. 38, Sthlm—Spånga

Till Camera-Importen, Avd. TV. Utgårdsväg. 38, Stockholm—Spånga. Sänd mig genast en Camera-Luna + gratis specialbroschyr med Amerikanska Teckningstips mot Kr 9:80. Porto ej inberäknat. Full returrätt inom 10 dagar. Texta helst namn o. adress.

TV 24-25/55

FOTO! 20 % rabatt å filmkameror, projektorer, kameror, förstöringsapparater. Bliv vårt ombud, skriv idag till

Merkantill, Box 75, Mölndal

HO-tåg, amerikansk, europeisk etc. 4 st. kataloger, 3:90 i frim. el. pg.

KLARENCO
Stockholm/Hägersten
T. Almsg. 59 Tel. 19 10 60
Pg 35 83 85

Rakblad bortslumpas!
Extra prima lyxrakblad slumpas till kr 2:80 pr 100 st. 1000 st. kr 25:— fraktfritt. Full returrätt. Nettokatalog bif. alla order. Rekv. från Firma CESAR, Kumla 8. Tel. 711 86.

MOTORMÄN

Ny stor ill. kat. över MC-Moped samt Bildelar o. Tillbehör. Rekv. kat. omg. som erh. mot porto. Tel. 77. 377.

MÄRKLIN

vi för bägge dessa världsmärken!
Rekvirera de båda stora katalogerna som innehåller många intressanta nyheter. 1:— pr st. i frimärken. Skriv i dag till THEA LINDGREN'S EFTR., Nybrogat. 27, Stockholm ö.

JULKLAPP!
MÄRKLIN och FLEISCHMANN KATALOG mot kr. 1:— i frimärken pr st.

THOR Östgötåg. 40
tel. 42 84 00 Stockholm

Razzia

Cigarrett-Etui och -tändare i trevlig browningmodell.

Alla grabbars förtjusning. Cigarrett-pistolen har 2 avtryck. Vid det första öppnas etuiet och vid det andra tänds tändaren. Tillförlitlig funktion. Storlek 10 cm. Pris 8:85. — Skriv idag till

Handels:a Parant, Hälsingborg

Sök PATENT på Er uppfinning genom

INGENJÖRSBYRAN PATENTSERVICE
STIG HANELL, Dukvägen 6, BROMMA - Tel. 25 57 74
Upplysningar mot porto.

UPPFINNARE!
Låt ej uppfinningen bli dött kapital.

Vi hjälper Er med patentansökning och försäljning. Prisuppgifter och upplysningar gratis. Skriv eller ring till

SKOLDS ING.-BYRA
S:t Eriksg. 40, Sthlm (T-ban.)
Tel. 52 96 50, 45 56 99.

FINNSTÖVLAR

Prima handgjorda; pligade herr 58:—; dam 48:—; randsydd herr 65:—; dam 52:50; med läder-, rågummi- eller cellgummisula. Gummi-stövlar med läderskaft 30:—; Sämsk-skinnsalsonger av renhud 58:—.

Mot postförsk., returrätt. **YRJÖ KERO - Sattalärvl**

Specialitet: Postorder som expedieras omgående. Märklinskatalogen på svenska kan rekv. mot 1:— kr i frimärken.

AXEL ENGELBERG
»Leksakshörnan»
Vasagatan 4, Stockholm. Tel. 10 90 97.

HOBBYSVARV

77 mm dubbhöjd.
12 mm spindelbornn.

Pris med försättare kr. 225:—
Pris med support . kr. 360:—
Pris m. gångskärn. kr. 495:—
Avbetalning 18 mån. mot mindre tillägg.

Offert och upplysningar från **MASKIN AB VEMA**
Upplandsg. 14, Sthlm 21 63 64

FOTOAMATÖRER!

Nu har den kommit, marknadens första verkligt prisvärda och gedigna kopieringsapp. Apparaten tillverkad av polerad björk. Den har ställbar avmaskningsanordning, samt ger ett synnerligen jämnt ljus.

Pris endast 27:—
Allt i Foto hos
Amatörernas Inköpscentral,
Box 150, Nordmaling.

Rättviksfjädringen

Den över hela Sverige välkända bakhjulsfjädringen för motorcyklar, tillv. och monterar av

MC-CENTRALEN
Tel. 479. Rättvik. Box 4648.

SAKNAR MOPEDEN KRUT!
Skicka in motorn till oss för specialistrenovering. Fullst. reservdelslager. **SVENSKA CYKELFABRIKEN Malmö**

TJÄNA PENGAR!

GRATIS erhåller Ni vår stora katalog med massor av lättålda artiklar: kvalitetsur, el. rakapparater, kameror, kikare, lädervaror, skinnkläder m. m. **SKRIV I DAG** efter katalog, nettolista och försäljningsvillkor.

HANDELS:A RECORD HALMSTAD

Radioteknik HANDBOK

3:dje uppl. av ing. ERIC ANDERSEN Del I o. II kr 16:— per del i eleg. klotb. Totalt sidant. 646. Rikt ill. Oumb. för radiohandlare, radioreparatörer, amatörer, studerande m. fl. Vågor - Strålar - Vibrationer. Inb. i eleg. klotb. kr 16:— per ex. Elektrikerns hjälpredda 6:75 Mekanistens hjälpredda 8:— **MELLERSTEDTS FÖRLAG** Norrlandsgat. 22, Stockholm eller genom närmaste bokh.

FLEISCHMANN El. modelljärnvägar

ett namn som garanterar kval. som håller att experimentera med, lätt att reparera, skalenlig, samt den tramsäkra tvåspåriga rälsen. ARETS NYHET! »Batteribanan» — drives med ficklampsbatteri — lok, 2 vagnar, reglerbar hastighet, fram o. back, räls o. ledning för kr 31:50. Denna sats kompletteras med alla förekommande Fleischmanns tillbehör. Ny 68 sid. kat. på svenska erh. genom insänd. av 1:— kr å vårt postg. 383463 eller i frimärk. Rekv. idag en Batteribana eller katalog från:

F:a LEBO-TOYS · Hillerstorp

Kraftigt äkta läder

Reklampris 23:50

Ett stort fack invändigt. Två bälgfickor. Dold metallskena i locket. Två trestegslås med nycklar. Färg: ljus- eller mellanbrun. Storl. 42x30x9. Pris 23:50 + porto — från

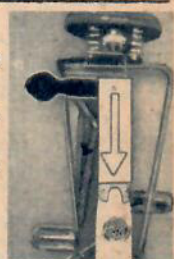
TEXTIL o. LÄDER, Kumla
Skriv i dag — omg. leverans!

"PIL-PELLE"

Körriktningsvisare för MC, mopeder och cyklar. Reflexbehandlade rikt Pilar som regleras från styrstången. Patentskyddad.

Pris 30:— Kr.
Tillverkare

HW-MASKINER, Mullsjö

RADIKONTROLL av modeller

NY stor KATALOG med ALLT för RC

AGGREGAT BYGGSATSER TILLBEHÖR

Vår nya 24 sid. illustr. RC-KATALOG 1955-56 sändes mot 50 öre i frimärken.

Ingenjörfirman TELECONTROL
Avd. V · INSJÖN

**HERMAN LANG
GASEN I BOTTEN**

Från racermekaniker till mästare förare

»Boken är dramatisk och spännande... man fascineras av Langs berättelser om racertävlingar över hela Europa.»
AB
»Skildringen är rapp och medryckande... farten, spänningen och kampen är starkt poängterade.»
Sydsv. Dagbl.

Illustr. Beställ i dag!

Från bokhandel eller PARNASS FÖRLAG, Box 6109, Sthlm 6. Sänd mig mot postförskott + porto ex. GASEN I BOTTEN 8:50, inb. 11:50.

Namn o. adress. TV 24-25/55

SKINNKLÄDER

av mocka- el. nappskinn. Värma pälsfodrade plagg av skinn el. impr. smärting. Pälsockor, handskar m. m. Katalog gratis, returrätt. Direkt fr. fabrik.

**F:A SKINNKLÄDER
MÅLSRYD**

En sko just för En

**POLAR
KÄNGAN**

med
lammfällfoder

- ★ ELEGANT
- ★ BEKVÄM
- ★ SLITSTARK
- ★ LÄTT
- ★ LJUVLIGT VARM

Tillverkad av en stark och smidig boxsida i svart eller brun färg. Helt fodrad med lammfäll. Becksömsydd, cellgummi-sula försedd med extra kraftig dragkedja. Låsten rymlig och bekväm. En idealisk höst- och vinterkänga för herrar i alla åldrar. Storl. 39-47. Kr. 56:—, 2 par portofritt.

VÄR GARANTI — Full betänhet eller pengarna åter.

ESON SKINNVAROR
★ BOX 50, MALUNG ★

TEKNIKENS VÄRLD 24-25/55

FÖR ENDAST KR. 23:—

pr kompl. sats utförsälja vi inelligande lager av EL-META populära mc-blinkers. Beställ idag, endast ett begränsat antal i lager. 8 dag. full returrätt.

Handelsfirman GARANT,
EKEDALEN

”OPTO”

Sökarljus för motorcyklar

Högglansförkromad. Helt av mässing. Giver en koncentrerad lysstråle m. stor lysvidd. Effektiv reflektor-diam. = 100 mm.

— OPTO —

Gör det själv!

**Med MAJOR
sprutpistol**

som passar till alla dammsugare. Fackmässigt resultat. Tusentals belätta kunder. Pris kr 32:50. Sändes som postförskott.

RÅDenco AB

Pilgatan 19, Göteborg C
tel. 13 08 32

**Den rätta
HERRPLÅNBOKEN**

Art. P. 9 tillv. av bästa getskin i svart och brun färg. Försedd med tio fack varav ett med blyttias, ett fack för körkort, sedelfack, myntfack, frimärksficka m. m. Tre delad, försedd med praktisk överfallstamp vilket gör att plånboken öppnar sig som tvådelad. En av de allra bästa och mest omtyckta plånböckerna i handeln. Storlek hopfädd 14x9 1/2 cm. Motiv bil, båt, mc. Pris pr st. endast 11:— kr. Art. P. 10 något större med vanligt körkortsfodral utan överfallstamp. Pris pr st. 12:—, 2 st. fraktfritt. Skriv idag! Även i parti.

Firma Harry Nygren
- Borås -

Kall-itylände metall!

Stor utlandsnyhet! Täcker stora hål i spannar, rör, båt, tak, kaross, kylare m. m. Hårdare än lödning. Fil- o. gängbart. Dryg burk kr 6:25. 2 st. fraktfritt. Brush System AM, Malmö.

RÖK EJ MERA!

Rädda Eder ekonomi, hälsa o. utseende. Övervinn Edert tobaksbegär, rökning, snusning. Vår originalförpackning å kr 5:50 + porto innehåll. vetenskapli. sammansatta oskadliga tabletter, hjälper på kort tid.

LABORATORIUM SANITAS
Box 7156 - Stockholm 7.
Sänd en förp. »Rök ej mera!» per postförskott.

Namn och adress. TV 24-25/55

MOTORMÄRKEN

till 56 olika mc-fabrikat fastsättes på rock el. mössa. Finns även för bilar. Kan erhållas i motor- och sportaffärer. Kan även rekvideras mot frimärken kr. 2:25 per st. från Chr. Larsen, Källgatan 16, Ljungby.

GRATIS

får Ni vår stora huvudkatalog över högklassiga italienska och tyska drag-spel, samt över Levin och Craftons välkända gitarrer.

PHILIPSONS SKRIV I DAG!

MUSIKVARUHUS Malmö

Sänd katalog gratis.
TV 24-25/55
Namn och adress.

LÄMPLIG JULKLAPP

Namn och adress.

**PHILISHAVE
DUBBEL**

Endast 58:—

1 ARS GARANTI
Philishave Dubbel (allström) är världens nu mest sålda elrakapparat. Sändes i elegant läderetui mot postförskott. Gamla apparater tagges i utbyte. Full returrätt. Remington Super »60», end. 123:—. Vid byte mot Remington betalar vi 27:50 för Er gamla apparat.

Beställ i dag från
H Å G ES PARTILAGER
Tel. 9 Stockaryd

Sänd st. PHILISHAVE DUBBEL å 58:— st. REMINGTON SUPER »60» å 123:—.

Namn och adress TV 24-25/55

En **Kamera nyhet** som tänder Camera-Lite nu i Sverige — en förstklassig mikrokamera inbyggd i en förstklassig cigarettändare!

Ni får den komplett m. väska i presentkartong för **37:50**

En sensation — varken mer eller mindre — är denna kombinerade kamera o. cigarettändare som har alla finesser såsom

- antireflexbehandlad och färgkorrigerad optik 1:4.5.
- filmstopp — ingen chans till dubbel exponering

Skriv i dag till

LIBERNO FOTO, Bromma 3

Sänd st Camera-Lite å 37:50 portofritt. st extra filmrulle och kasset till 1:35. Ordertel. 37 48 30.

Gratis!
4 filmrullar med kassetter medföljer utan extra kostnad. 8 dagars returrätt.

TV 24-25/55
Namn och adress • Film finns i lager

Varje detalj är fulländad kvalitet ...

Världsmärket SEASTAL presenterar en sensation med sagolik synvidd

Kontant 350:— . Avb. 385:— med 40:— pr mån. och 105:— vid lev.

Detta är kikaren som man tidigare bara vågat drömma om — ett högklassigt objektiv, 20 ggr starkare än människoögat och 60 mm i diam.! Hårt antireflexbehandlad (okänslig för vatten) och färgkorrigerad T-optik. Ljusstyrka 9. Synfält 49 m/1000 m. Snabbinställning för avstånd och synskärpa. Beredskapsväska av prima oxhud med remmar samt lins- och regnskydd.
OBS! STATIV MEDFÖLJER!

Bloustand Super 65

Ny rakapparat med diamant-slipade saxar

16.000.000 är en svindlande summa — men så många klipp gör Bloustand pr minut! En oerhört snabb »välrakare», lättkött och elegant — lyxig i allt utom priset. Ni skönar både hakan och portmonnän med världserömda Bloustand. Täcker alla nätspänningar. Levereras i lyxetui med tillbehör. 1 års garanti.

F:a Andersin
Enskede 8. Tel. 948200

Sänd omg. 1 st. rakapparat, kikare å kontant kr. mot avbet. å kr. 1 års garanti. Returrätt. Åganderättsförbehåll.

Namn och adress. TV 24-25/55

Kont. 85:— . Avb. 94:— med 10:— pr mån. och 34:— vid lev.

Skriv idag!

FOTO NI FÅR HÖGSTA RABATT

FILM, PAPPER, KEMIKALIER, KAMEROR

Fotografiska arbeten m. m. Begär vår katalog med nettoprislista.

SYDSVENSK HANDEL, Avd. TV Sergelsvägen 6 — MALMÖ

FÖRSTORINGAR

i naturliga färger

Stor: 13 x 18 18 x 24 24 x 30 cm

4:00 6:75 11:00 kr.
Sv-vit 1:90 2:75 4:00 kr.
Ins. film el. foto. 3 st. portofr.

O. Engholm, Box 42, Sörmark

THACO:s FLYG-katalog nr 8

omfattar allt om modellflyg, modellmotorer, material och tillbehör. Sänd oss Edert namn och adress samt 75 öre i frimärken och Ni får katalogen omgående.

TORE HAGLUND & Co AB, Avd. 11, Hofors

CHRIS CRAFT MOTORKRYSSARE

Plastbyggsats inneh. 62 färdiga delar.

PRIS KR 17:50. Modellen avsedd för el-motor.

Ny illustr. katalog 1955 över diesel- o. glödstifts-motorer, flygplan, bil- samt båtmodeller, sändes mot 40 öre i frimärken.

Nya FALLER-katalogen sändes mot 0:75 i frimärken. Nya MÄRKLIN-katalogen sändes mot 1:- i frimärken.

FIRMA ESKADER

Ledande specialfirma för modeller.

Gumshornsgatan 8 · STOCKHOLM Ö · Tel. 62 18 53

Kom med i MÄRKLIN-KLUBBEN!

- Ni får klubbens trevliga tidning gratis tillsänd Er.
- Ni får årets Märklin-katalog mot ins. av kr. 1:- i frimärken om Ni anmäler Er innan den 31 dec.
- Edra tåg kan lämnas in till oss för översyn och service — till låg avgift. Obs! Korta leveranstider.
- Ni får meddelanden om alla nyheter från Märklinfabriken.
- Ni blir inbjuden till våra klubbafnär, där vi kör tågen, demonstrerar finesser, utbyter erfarenheter m. m.

Det kostar ingenting att vara med i Märklin-klubben »Stockholm-Värtan». Det är roligt och givande. Se här några av fördelarna:

Skriv Ert namn och adress på annonsen och sänd den till Kungsholmens bokhandel så blir Ni medlem.

KUNGS HOLMENS BOKHANDEL

Hobbyavdeln., Kungsholmstorg Stockholm

Namn

Adress

TV 24-25/55

Motor-marknaden

Bygg billigt eget laddningsaggregat. Ritn. till 4 olika kr. 3:80 + porto. Delar tillhandahållas. Gratis medf. ett häfte om ackumulatorvård. Fia Micord Box 27, Spånga.

Racertrimma. Trimmingsanv. för alla MC-motorer. Uppgiv märke, årsmod., cylind. Postföskott 5:- kr. Vår specialverkstad utför trimningar (spec. kanalpoleringar), motorrenov. (omborrn., lagerrenov.). Begär prisuppgift. E-B Teknik, Husarg. 34-36, Göteborg C. 11 79 30.

Omlindningar o. renov. av bil- o. mc-generatorer, startm. o. el. handverktyg. Gen.-ank. oml. f. 20:-. Ny kollektor 8:-. Fältsp. 8:-. Garantifirma J. H., Box 353, Skårby.

Reservdelar Jawa 250 o. 350. Velocette 350. Motorrenoveringar. Almeviks Motoraffär, Linköping. Tel. 211 96.

Indian reservdelar, alla årsmodeller. Vevlageren., Cyllinderborrning, Elgebrandts Motor, Nytorngatan 23. Tel. 43 60 99, Stockholm.

Borra o. vevlageren. Eder MC el. moped. Omg. leveranstid. Katalog mot porto.

ROFFES MOTORDELAR
Blekingegatan 63, Stockholm Tel. 43 70 54, 42 05 43.

Motorcykeldelar, begagn., till de flesta märken. Störst i branschen. Motorfirman Jap, Olivedalsgatan 3, Göteborg. Tel. 12 69 34.

PARTIPRISER! Sök., dimljus, backljus, element m. m. Sv. Handelsbolaget, Östgötagatan 95. Tel. 41 27 90.

Helrenovering moped. Iv. o. mc-motorer utf. omg. o. billigt. Prislista från V. Noren, Manjär, Vistråsk.

SPECIALMASKIN.
För polering av insug. o. utblåskkanaler samt överströmningskanalerna på 2-takt. Pris 6 kr per kanal, fräsning av kanaler 3 kr per kanal. Polering utföres även på balans- o. vevstake samt vevhus, höjning av komp. genom nedsvärning av topplock, ändring till fallförgasarsystem. Samt rostskyddsbehandling av cylindrar. Arbeten utföres noggrant och omgående. S.-E. Nybergs Motorverkstad. Tel. 5483, Smålandsstenar.

VOLKSWAGEN

Tillbehör, reservdelar, importpriser.

Ljuddämp. 39:-
Dörrspegel 12:-
El-kudde 28:-

Isfria rutor:
Värmestav 18:-
Isblåsare 4:85

Alltid nyheter!
Ing. ADICKES
Tjärblomsg. 1 A, Göteborg

Billster! NEOFLEX — glasögonen m. garanti hjälper Er att se i dimma, regn o. yr-väder. Fraktfritt kr 10:-. T. Fredriksson, Asklanda.

KAFFET KOKAR MEDAN NI KÖR. Ny för bilen revolutionerande kokapparat gör Eder bilfärd angenämare. Mera än kr 12:60 kostar den inte om Ni köper den direkt från tillverkaren. Vid beställning angiv batteriets spänning, 6 eller 12 v.

BILKOMFORT
Box 4022, Linköping

Vi föra: specialpropellrar till Johnson, Evinrude, Scott Atvater o. Champion, samt hastighetsmätare för båtar, båt-trailer m. m. Ny o. beg. utombordsmotorer på lager. H. Gustafsson, Box 7124, Borlänge. Tel. 136 19.

Motorhjälm av glasfiber m. nack- o. örnskydd, svampgummistoppning 34:-. 2 fr. Uppgiv storlek. Motorbåte av tjockt svart läder m. reflex 18:-. 2 franco. Uppgiv längd. Returrätt. Handelsfirman Heva, Hästveda.

MC-ÅGARE!
Rep. av alla slags motorcykelmotorer utföres. Spec. cyllinderomborrning, cylindertoppsrenovering, helrenovering o. aluminiumsvetsning. OBS! Allt arbete utföres under garanti. Cykel & Motorfirman O. E. Söderström. Tel. 123 32, Örnsköldsvik.

Malco fullnav, bakre, komplett. Firma Hesto, Box 3061, Stockholm 3.

HÖGRE MOTOREFFEKT!
Rivande acceleration m. tyska 2-Förgasars-Express-Anläggningen. Patenterat, lätt montage, ingen motorförändring. För VW, Merc., Ford, Fiat, Opel. Firma Adickes, Tjärblomsg. 1 A, Göteborg H.

ETT ANTAL NYA MOPED-MOTORE! Godkända. ABG. 48 cc 0,8 hkr. kedjefritt. För mont. på vänster sida av bakhjulet. Pris endast kr 225:- + frakt. S. Sjöberg, Box 1419, Borås 4.

A vår verkstad utföra vi snabbt och väl: Cyllinderborrningar, Motorrenoveringar o. reparationer i motorcykel-, småbil- o. stationära motorer. Begär offert. Vi lagervåra reservdelar och tillbehör för: AJS, Ariel, BSA, NSU, Triumph m. fl. samt alla 98, 125 och 150 cc. motorer. Ny och beg. delar för DKW, SB och NZ modell. A/B MOTOR-REP., Sundstorg 3, tel. 119 28, 255 26, Hälsingborg.

Katalog på utl. bilklubbsm., nya o. roliga signalhorn m. m. sändes mot 25 öre i frim. S. A., Box 66, Sundbyberg.

Diverse-marknaden

MOTORVERKSTADER OCH MOTORMÄN. När det gäller renov. av Eder motor, kontakta oss. Vi har en hypermod. maskinpark o. specialutbildade arbetare. Vi utföra spec.-arb. på såväl bil, mc, moped, båt som stationära motorer. Svetsn., omfodring av cylindrar, cylindrefinborrning, vev- o. ramlagerrenov. Valsort. reservd.-lager. DKW utbytesvevaxlar. Spec. avd. för mopedmotorer. Aukt. repr. för HMW o. Fuchs motorer o. reservdelar.

Motorfirma B. Andersson, Göteborg H. Tel. 22 01 28.

Obs! Från 1 jan. 1956 måste Eder cykel och moped förse med baklyse. Best. värt lyse »Back Lights» för end. 3:50 + frakt. 2 st. portofr. Aterförsäljare antages.

Fia Regale, Borlänge.

Överdragsstövlar 4:75 par. 3 par fraktf. Trelleb-gummi 75 cm pass. mc-förare, fiskare m. fl. Tinghalls, Brämhult.

Remington «60» 107:-. Phillipsave dubbel 59:75. Norres Varulager, Ashammar.

Sportfiskare Ahoj! Prova Fiskedraget Hokus. 120 st. olika komb.-mjöl. Pris 9:75 fraktfritt. — Bejer-Motors, Adalavägen 89, Älvsjö II.

FOTO. Rekv. vår prislista i kameror, film, kemikal., papper etc. Hög rabatt. Aven realisationsvaror. G. E.-son. Box 20063, Sthlm, 48 00 13.

Skriv-, Räkne- o. Dupliceringsmaskiner lägsta priser. Nya o. beg. Begär prislista. Olissons Maskinaffär, Långg. 24, Bollnäs.

Selenlikriktare-element 15 V. 10 A. 30:-. Laddningslikriktare att koppla till cykel-dynamo eller ringlednings-trans. f. laddn. av mc-batt. m. m. 9:75. Nya Radioverkstaden, Kalmar.

Flytande plast för hobby och industri. Obs! Aven båt- och bilplast! Mängsid. anv., självhårdande, blir glashård, genomskinl., lätt att forma. Best. provsats inneh. plast, hårdare, accelerator, färger samt fullst. beskr. och prisl. Även för parti. End. 11:- + frakt från Fia Regale, Box 6844, Borlänge.

BAGAGEMÄRKEN. fr. världens ledande hotell (25 st. 4:-) eller flygbolag (25 st. 5:-). Pryda sin plats på Er resväska, på rökbröd, lampskärmar, brickor o. d. Katalog 30 öre. AB DURAX. Avd. K. Malmö 3.

Persienner — Erb. För dem som önskar kompl. sitt hem med persienner finns det nu möjlighet för alla att köpa All-Persienns byggsats som kompl. kostar end. en tredjedel av normalpris. I vår byggsats ingår end. mat. av bästa kval. Alla kan bygga o. montera efter vår väl utförda beskr. Tillskr. vår firma o. Ni erh. kostnadsförslag o. upplysn. Firma All-Persienner, Fack 11023, Uppsala II.

Alla slags tändspolar till Bät., mc- o. mopedmagneter m. m. omlindas av lackman med 15 års erfarenhet, 20:-/st., omgående leverans, garanti. Nya Radioverkstaden, Kalmar.

GRADERADE GLIMRÖR för mät. av spänning, motstånd, kapacitet, output m. m. Kr. 17:-. UNOTON A/B, Box 5186, Stockholm.

TILLFALLE! Ritn. till svetsaggregat för upp till 3,25 mm elektroder 220 v. NY FÖRBÄTTRAD KONSTRUKTION. Enkelt o. billigt att bygga. Kompl. ritn.-sats o. arb.-beskr. + prisl. å mater. kr 14:50 + porto. GRATIS medf. ritn. å miniatyrvets samt svetsomformare. Bygges av bilgen. Byggs o. färdiga aggregat 30-240 amp., 380/220 v. Broschyr medf. ritn. Ing. B. Östlund, Stifthus 7, Sundåsén.

Billigt! Ett antal nya radior, kameror, böcker, tavlor, pennor m. m. slumpas. Prisl. m. porto. E. Danielsson, Box 122, Kärvsäsen.

FRAMK., KOP. (Först.) UTFÖRES BILLIGT. »Konvalescent», Österåsens sanatorium.

FLYGVAPNETS SURPLUS. Filmlängdsindikator; ett synnerligen trevligt räkneverk, omkopplbart för 12 el. 24 v., utsläjes så långt lagret räcker för endast kronor 14:50 + porto. Vikt 450 gram.

INDUSTRIPRODUKTER, Jönköping.

Fickradio, ny, 4-rörs, end. 85:-. Box 5727, Borås.

Något beg. trafikmottagare, mod. Form EB m. reservrör säljes förmånligt. Arne Håkansson, Regeringsgatan 103, Karlshamn.

SYNKRONURVERK fr. 14:-. Mikrooskop, kikare, kameror. Direktimport. Beg. nettpris. KEM-OPTIK, Danderyd.

STOCK-CAR!
Flygvapnets katapultstol, synnerligen lämplig för Eder kärra! Begränsat parti. Pris 45:- plus frakt.

INDUSTRIPRODUKTER, Jönköping.

Frankalla o. kopiera själv Edra fotos. Fullständig sats inkl. rådgivare endast 12:-. Lämplig julklapp för pojkar. FOTOAGENTUREN, Lainio.

Mc-hjälm godkänd av Svemo storlek 57 end. kr 40:-. Ett mindre parti kameror Indra Lux pris pr st. med väska kr 25:-. S. Ström, Tegelstugan, Strålsnäs.

OBS! NYHET FÖR ER!
En stor schlager har den nya 4-färgspennan WELT-PEN blivit. Inte ett undra på, Ni kan välja mellan rött, grönt, blått eller grått när Ni skall skriva. Ni behöver endast föra ned spaken på pennans överdel och Ni får önskad färg. Endast 6:95 + porto. Endast ett fåtal kvar. Beställ därför NU!
G. W., Pl. 739, JUNSELE.

ENASTAENDE FYND göden experimenterande radioamatören i min realisationslista, som sändes gratis mot porto. Leuchovius, Nyg. 11, Västerås.

Hallcrafters SX — 62 FM/AM 10-3 m. Sv. t. »Lagt pris», TV:s annonskontor.

Andrew Walters dragspelskurs 16 lektionsbr. 50:-. Märklin mod.-järnv. HO 100:-. Allt f. 130:-. B. Hedberg, Box 4464, Bollnäs.

Fråga: 1) Har Dyna Panhard termostatreglerad kylflödet tillförsel? 2) Vad är bäst för VW-motorn, ett lågt eller snabbare varvtal vid längre körning på tomgång t. ex. i trafik-kör? 3) Är det någon fördel att montera oljeförare på en VW-motor till vilken endast tempererad olja används. H. J.

Svar: 1) Nej. Kylningen sker med hjälp av en tvärladig fläkt. 2) En ständig krypkörning och mycket körning på tomgång är inte så trevligt för motorn. Dock är det väl lämpligt att låta motorn gå på tomgång när så behövs och istället låta den varva ut ibland på någon längre körning. 3) Vi anser att det är lämpligare att byta olja var 200:e mil än att montera in ett dyrbart filter.

Fråga: 1) Hur klarar sig en vattenkyld bilmotor i den vinterkyla som vi har här uppe i Haparanda då termometern för det mesta står på -19°? Tål en termostatreglerad vattenkyld bil att i en sådan kyla stå ute i t. ex. tre timmar i sträck utan att kylarvatten fryser. 2) Betr. Taunus M 12: Är värmen tillräcklig i sådan kyla? 3) Vad är bensinförbrukningen? 4) Är motorns gummiupphängning hållbar i längden? 5) Är denna bil 4- eller 5-sitsig? 6) Hur är körställningen? O. Wiss

Svar: Det går naturligtvis bra att använda en bil även om yttertemperaturen är låg. Kylsystemet bör då vara fyllt med en glykolvattenblandning så att alla frysrisker uteslutes. En 50-procentig glykolvattenblandning fryser ej förrän vid -39° C. Ett fullgott el- och tändsystem samt fulladdat batteri är dessutom nödvändigt för lätt start. Att vintertid använda endast vanligt vatten i kylsystemet anser vi helt olämpligt. Vid ett uppehåll på 3 timmar är frys- och sprängningsriskerna mycket stora i den kyla ni nämner. Vi vet att det är ganska vanligt att ex. droskbilar i Norrland körs hela vintern på vanligt vatten. Detta kan naturligtvis gå vägen när det gäller droskbilar som ständigt är varma och har korta uppehåll. Det hela bottnar dock i djupt rotad konservatism, och det är felaktigt att tro att endast vatten är det bästa för kylsystemet. Vatten innehåller ofta kalk och humussyror. Syrorna kan angripa motorblocket och kalken avsätter sig och hindrar effektiv kylning.

En god glykolvätska med rostskyddande tillsatser är inte på något vis skadlig för kylsystemet. Dock har glykolvattenblandningen lättare än vatten att tränga igenom vid sprickor och slangförbindningar. Slangförbindningar bör ses över och uppluttrade slangar bytas ut innan glykolen påfylls på hösten. Vidare bör kylsystemet höst och vår renspolas ordentligt. 2) Värmen är god men i mycket sträng kyla är det lämpligt att komplettera med ex. radiatorer. 3) Ca 0,9 liter/mil. 4) Ja. 5) Den räknas som 5-sitsig. 6) God.

Fråga: Beträffande Jowett Javelin. 1) Tål den en marschfart av 100 km/t.? 2) Har den våta utbytbara cylinderfoder? 3) Vilken bränslesort är lämpligast bensin eller bentyl? 4) Hur många mil bör man köra mellan varje oljebyte då oljefilter finns? 5) För stor mängd glykol skall tillsättas i ett k-l-system som rymmer 8 liter för att det skall tåla en temperatur av -20° C? 6) Vad innehas med tändinställning efter T. D. C.? G. Westerlund

Svar: 1) Ja. 2) Ja. 3) Bensin eller bentyl har mindre betydelse. Det viktigaste är att ett högoktanigt bränsle användes då kompressionsförhållandet är så högt som 7,0:1. Den vanliga lågoktaniga bensinen bör undvikas. 4) Fabriken rekommenderar var 450:e mil.

5) C:a 3 liter. 6) T. D. C. betyder Top Dead Center eller övre dödpunkten på svenska, dvs. kolvens övre vändpunkt.

Fråga: Betr. Morris Minor: Hur hög medelhastighet kan man hålla utan att motorn tar skada? 2) Vad är toppfarten? 3) Vad är accelerationstiden från 0-80 km/t.? 4) Vad beror det på att det rasslar när man lägger in 4:ans växel? 5) Hur länge håller en omgång kannringar? Morris 55

Svar: 1) C:a 80-90 km/t. 2) 100 km/t. 3) Ca 26 sek 4) Det tyder på bristfällig synkronisering. 5) Det beror helt på under vilka körförhållanden som motorn får arbeta. Ett normalt medelvärde är ca 4000-5000 mil.

Fråga: 1) Vilken bil är snabbast DKW 3-6 eller Peugeot 203? 2) Vilken av ovan nämnda bilar har bästa vägegenskaperna? 3=6-203

Svar: 1) DKW är den accelerationssnabbaste av de båda. 0-80 km/t, DKW ca 17 sek, Peugeot ca 18 sek. 2) Båda är utmärkta vägvagnar DKW:n har dock en viss fördel framför Peugeot:n i sin framhjulsdrift som gör den extra vägsäker.

Fråga: 1) Har en Neuhausen 9 mm som då den var ny hade alldeles för hårt tryck. Sedan dess har den ändrats till 1,05 kg men jag tycker även detta är för mycket. Är det tillrådligt att minska ytterligare? Vilket tryck har en ny Neuhausen och vad kostar den? 2) Insticks pipa lär finnas till detta vapen, vilken kaliber har denna och vad kostar den. Vilket avstånd är lämpligast för tränings-skjutning med insticks pipa? Guld -53

Svar: Då trycket på grovpistol enligt bestämmelserna skall hålla minst 1,5 kg avrader vi från att använda för lätttryckt vapen, det hämmar sig vid tävlingar. En ny Neuhausen håller ett tryck av 2-2,5 kg. 4 mm insticks pipa finnes, priset är 65 kr och lämpligt skjutavstånd 7,5 m.

Fråga: 1) Finns det några utländska tidningar och böcker som behandlar pistoler, revolverar och pistolskytte? 2) Var kan man köpa reservdelar till en tysk »Sauer» 7,65 och kommer denna pistol att tillverkas mera?

Svar: 1) Dels tidskriften American Rifleman som kan fås hos större bokhandlare och dels först och främst de amerikanska vapenkatalogerna Stoeger och Gun Digest som förutom massor av vapen även innehåller en förteckning över diverse litteratur. Katalogerna kan beställas genom bokhandlare. 2) Vi har ej kunnat finna någon firma som håller reservdelar till nämnda pistol och säkerligen kommer den inte att tillverkas mera.

Fråga: Hur stor anslagsenergi beräknas för resp. rådjur, älg och elefant? Djurvän

Svar: Rådjur 50-70 mgk, älg 200 mgk och elefant 600 mgk. För rådjur och älg bör denna anslagsenergi finnas på ett skothåll av 100 m däremot förekommer knappast skott mot elefant på längre håll än högst 50 m.

Fråga: Är s. k. Brennekekulor tillåtna för jakt och användes sådana numera? Kal. 12

Svar: Då slätborrade gevär numera är förbjudna till älg och hjortjakt hoppas vi att Brennekekulorna och andra liknande kulor skall försvinna ur alla jaktmanhang till stor åtnad för både villebråd och jägare.

Fråga: 1) Har Blekinge flygflottilj börjat tillföras A 32 Lansen ännu? 2) Skall Skaraborgs, Västgöta och Hallands flygflottiljer också tilldelas Lansen-plan? 3) Vart tar de svenska Vampire-planen vägen sedan de avlösts i tjänst? 4) Hur många flottiljer skall utrustas med J 34 Hunter? 5) Vilka data och prestanda har Sk 50 Safir? 6) Har läst att finska flygvapnet skulle ha köpt ryskbyggda MiG-15. Är det känt hur många flygplan det gäller? 7) Är »Flygande Tunnan» svärbemästrad eftersom så många plan störtar utan att det varit fråga om motorfel etc.? 8) Vad kostar en reamotor av typ Rolls-Royce Avon med ebk? 9) Varför får en fältflygare inte stanna i flygvapnet i mer än 6 år? Mk 17

Svar: 1) Några uppgifter om att leverans påbörjats har inte offentliggjorts. 2) Lansen kommer säkert att tillföras även andra attackflottiljer än Blekinges. 3) En del har överfört till Krigsflygskolan i Ljungbyhed där de tillsammans med tvåsitsiga J 28C används för den fortsatta flygutbildningen. Det är bekant att flygvapnet utbjudit en del Vampire-plan till försäljning utomlands, men om någon köpare anmält sig är inte känt. 4) Två. 5) Sk 50 har en 190 hk Lycoming 0-435-A, spännvidden är 10,6 m, längden 7,95 m, vingytan 16 m², tomvikten 722 kg, flygvikten 1.215 kg, toppfarten 275 km/tim, max. marschfarten 245 km/tim, stighastighet 5,8 m/sek, topphöjd 6.100 m och flygsträcka 960 km. 6) Dessa planer tycks numera ha avsmnat. Enligt uppgift var det fråga om 6 plan, varav några tvåsitsiga övningsversioner. 7) J 29 är inte svärflugan, men kräver på grund av den pilformade vingen större uppmärksamhet från förarens sida vid låga farter. Haverierna med J 29 har inte sällan varit kollisioner. Då man bedömer J 29:ans haverifrekvens får man emellertid inte glömma att praktiskt taget hela det svenska dagjaktflyget — men även attack och spaningsflyg — är utrustade med typen. 8) Uppskattningsvis 300.000-400.000.—. 9) Tjänstetiden är 6-12 år.

Fråga: Känner TV till någon firma som har ritningar till skioptikonapparater 6x6, varvid arbetsbeskrivning på linserna medföljer? Ivar Nord, Göteborg

Svar: TV har undersökt hurvida de större fotofirmorna i Stockholm kan skaffa någon ritning men tyvärr finns inte en sådan att köpa. Däremot kan man från Jungnerbolagen i Stockholm rekvidrera en arbetsbeskrivning på vilket linssystem som är det lämpliga.

Fråga: Har TV haft någon ritning till ett elektronaggregat införd? P. P.

Svar: Någon sådan har inte varit publicerad i TV och anledningen är att knappast någon fotoamatör har de resurser som erfordras för att kunna bygga ett aggregat som kan bli godkänt av SEMKO. (Svenska Elmaterialkontrollanstalten)

Gör julpengarna d-r-y-g-a

-köp hos

ATLANTIC

Julkalppengarna räcker till flera och finare presenter, om Ni gör så här: Beställ ett ur eller en kamera hos Atlantic genom att skicka in nedanstående kupong! Ni behöver då bara betala "lösen vid leverans" till jul - resten delas upp på 6 månader. Faktum är att månadsbetalningen blir så låg att Ni knappast märker den. Dessutom får Ni den vara Ni väljer på öppet köp i hela 30 dagar!

Posta kupongen redan i dag!

18:50
PER MÅN.

ATLANTIC Världsmästarur

Det nyaste nya från Schweiz! Extra specialbyggt ur som tål de hårdaste påfrestningar i många år. Försett med AS 1188 stora mästerverk med 17 rubiner, berylliumbalans och nivaroxspiral. Incabloc som skydd för hårda törnar. Elegant boett i spegelpolerat rostfritt stål. 100 %-igt damm- och vattentät. Förmålig urtavla med blå sifferkrans.

Självljyande siffror och visare. Röd centrumsekund. Okrossbart glas. Fjädrande expanderlänk i rostfritt stål.

Kr. 143:— . Vid lev. 32:— . Per mån. 18:50.

ATLANTIC Världsmästarur ROYAL

är ett schweiziskt precisionsur i världsklass. Ytterst elegant, tunn och stilfull boett i 20 microns prima gulddoublé. Boettens hermetiskt inskruvade bottenplatta av stål ger 100 %-igt skydd mot damm och vatten. AS stora 13" mästerverk i extra förmåligt utförande med 17 utsökta

rubiner, nivaroxspiral, berylliumbalans och incabloc stötdämparsystem garanterar god och säker gång. Exklusiv urtavla med relief-siffror och radiumpunkter. Centrumsekund. Okrossbart glas. Fjädrande expanderlänk i gulddoublé.

Kr. 198:— . Vid leverans 42:— . Per mån. 26:— .

19:—
PER MÅN.

ATLANTIC Genève de Luxe

Ett vackert och förstklassigt damsportur med extra tunn, smidig boett helt i högglasspulerat rostfritt stål.

Det schweiziska precisionsankarverket med 17 rubiner, nivaroxspiral, berylliumbalans samt incabloc garanterar många års perfekt tidsmätning. Modern urtavla med relief-siffror o. självljyande punkter. Röd centrumsekund. Fjädrande expanderlänk i rostfritt stål.

Kr. 143:— . Vid lev. 29:— . Per mån. 19:— .

ATLANTIC Magnific

Ett utsökt vackert ur - en ögonfröjd för varje kvinna. Exklusiv boett i 20 microns gulddoublé m. smidig armlänk som ligger behagligt kring handleden. Högklassigt 15 rub. ankarverk för mångårig god och säker gång. Elegant urtavla med relief-siffror samt upphöjt slitat glas fullkomnar urets exklusiva lyxutförande.

Kr. 145:— . Vid lev. 31:— . Per mån. 19:— .

ILOCA Rapid Soverän

är kameran för fotografiska fullträffar. Filmformat 24x36 med 36 bilder på varje filmrulle. Rapidframmatning av filmen gör att Ni kan toga en hel serie bilder i snabb följd. Extremt ljusstarkt objektiv: CASSAR 1:2,8. Prontor SVS-slutare från 1 till 1/300 sekund. Helsynkroniserad. Toppavtryck. Dubbelexponerings-spärr. Inbyggd självtlösare - Ni kan själv bli med på kortet.

På avb. kompl. m. väska kr. 249:—

Betalning vid lev. kr. 51:—

Sex månadsbetalningar à 33:—

33:—
PER MÅN.

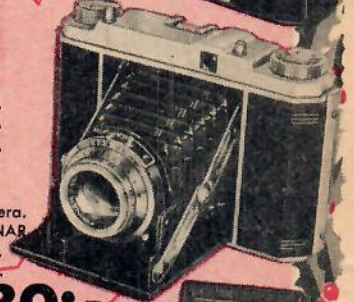

ATLANTIC Olympia 6x6

är en ytterst modern och förmålig kamera. Objektivet är det extra ljusstarka FOINAR 1:3,5. PRONTOR S-slutare 1,1/2, 1/5, 1/10, 1/25, 1/50, 1/100 o. 1/300 sek. samt B. Blixtsynkroniserad. Inbyggd självtlösare. Dubbelexponerings-spärr. Toppavtryck. Filmindikator.

På avb. kompl. m. väska kr. 226:—

30:—
PER MÅN.

ATLANTIC Reflex Royal

Nya Atlantic Reflex Royal är en enastående högklassig spegelflexkamera. Kamerahuset är helt i metall. Alla blanka ytor hårdfärgromade. Klädsel i kameraläder. Extra ljusstarkt, antireflexbehandlat objektiv 1:3,5 ger knivskarp skärpa i bilden. Sökarobjektiv 1:3,5. Prontor SVS-slutare med tider från 1 till 1/300 sekund. Helsynkroniserad. Kopplad avståndsmätare. Inbyggd självtlösare så att Ni kan fotografera Er själv. Bildformat 6x6. ATLANTIC Reflex Royal är oslagbar i pris.

På avb. kompl. m. väska kr. 290:—

Betalning vid lev. kr. 59:—

Sex månadsbet. à 38:50

38:50
PER MÅN.

ATLANTIC • Kungsgatan 18 • Stockholm

Sänd mig omgående 1 st. à kr. Jag betalar med kr. vid leverans samt sedan kr. per månad. Jag förbehåller mig öppet köp med full returrätt inom 30 dagar. Är jag icke fullt belåten återsänder jag varan och skall ha inbetalat belopp återbetalat till mig med vändande post. 1 års skriftlig garanti skall medfölja den köpta varan.

Namn:

Bostad:

Postadress: TV 24/25-55